

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ
สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

นางสาวสุกญา ประมาะยัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING MUSIC INSTRUCTION TO DEVELOP
ORNAMENTATION TECHNIQUES FOR INTERMEDIATE PIANO STUDENTS

Miss Sakuna Pramayayang

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง
โดย	นางสาวสกุณา ประมายะยัง
สาขาวิชา	ดนตรีศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร. ณิชวุฒิ บริบูรณ์วีริย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ณิชวุฒิ บริบูรณ์วีริย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ณิชวุฒิ บริบูรณ์วีริย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. ชนิตา ตั้งเดชะหิรัญ)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สภานา ประมาเยยัง : การนำเสนอนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง. (PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING MUSIC INSTRUCTION TO DEVELOP ORNAMENTATION TECHNIQUES FOR INTERMEDIATE PIANO STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์, 178 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง และ 2) เพื่อนำเสนอนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 2) ผู้สอนจำนวน 10 คน 3) หนังสือสอบวัดมาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับเกรด 4 และ ระดับเกรด 5 ของสถาบัน Trinity College London และ 4) ชั้นเรียนการสอบวัดมาตรฐานการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับระดับเกรด 4 และเกรด 5 จำนวน 5 ชั้นเรียน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร และแบบสังเกตชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ โดยมีการสอนด้วยการสอดแทรกเนื้อหาของโน้ตระดับไปพร้อมกับบทประพันธ์ และการจัดการเรียนการสอนเน้นการสาธิตเป็นหลัก 2. นวทางการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย 2) ด้านเนื้อหาที่ครอบคลุมเนื้อหาด้านทฤษฎี เนื้อหาด้านปฏิบัติ และเนื้อหาด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ 3) ด้านกิจกรรมประกอบด้วย การสาธิต การวิเคราะห์ การวิจารณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์ การวางแผนฝึกซ้อม และการแสดง 4) ด้านสื่อ ประกอบด้วย หนังสือประวัติศาสตร์ดนตรีและวรรณคดีดนตรี แบบฝึกหัดด้านเทคนิค แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี เว็บไซต์ ซีดีเพลง MP3 และการแสดงสด 5) ด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน และการประเมินผลหลังเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

ลายมือชื่อนิติ
.....

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
.....

ปีการศึกษา 2556

5583476627 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS: ORGANIZING MUSIC INSTRUCTION/ORNAMENTATION TECHNIQUES

SAKUNA PRAMAYAYANG: PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING MUSIC INSTRUCTION TO DEVELOP ORNAMENTATION TECHNIQUES FOR INTERMEDIATE PIANO STUDENTS. ADVISOR: NATTHAWUT BORIBOONVIREE, Ph.D., 178 pp.

The purposes of this study were 1. to study the authentic teaching environment of ornamentation for intermediate piano students and 2. to propose guidelines for organizing music instruction to develop ornamentation techniques for intermediate piano students. The samples were selected from 1) 5 experts 2) 10 instructors 3) the Trinity College of Music standard practice examination skills books grade 4 and 5 and 4) 5 classes of students preparing for the exams at grade 4 and 5. The Research tools include questionnaires, interview schedules, document analysis forms and classroom observation forms. The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results of the study were as follows 1. The majority of instructors aim to teach the basic knowledge of the ornamentations through compositions and the principal teaching method is demonstrations. 2. The guidelines for organizing music instruction to develop ornamentation techniques for intermediate piano students are divided into 5 respects as follow 1) the objectives of instruction should consider 3 domains of learning behavior including the cognitive domain, psycho – motor domain and affective domain 2) the contents should comprise of theoretical, practical and the historical context of the compositions 3) the classroom activities should include demonstration, analysis, criticism, inspiring activities, sound before sign, practicing techniques, and performances 4) the instructional media includes the history of music and literature books, music theory books, exercise technique books, websites, CD, MP3, and live performances. 5) the assessments should take place during the classes, at the end of classes, and after study.

Department: Art, 178 Education

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Music Education

Academic Year: 2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.ณัฐภูมิ บริบูรณ์
วิริย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำ และเสียสละเวลาในการ
แก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีคุณภาพ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความ
กรุณาอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่คอยชี้แนะและให้
คำแนะนำปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีคุณภาพ ครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนนิเทศติดตามความ
คืบหน้าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ชนิดา ตังเดชะหิรัญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ
ชี้แนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์จนจำเสร็จลุล่วง
ครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้สอน และ ผู้เชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติทักษะเปียโนทุกท่าน ที่เสียสละเวลา
และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.รังสิพันธุ์ แข็งขัน อาจารย์ ดร.ดนิญา อุทัยสุข และ อาจารย์ ดร.ชิต
พงษ์ ตรีมาศ ที่ให้คำแนะนำ และเสียสละเวลาตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาของข้าพเจ้าและให้
กำลังใจในการทำงานมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณอาจารย์ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา สาขาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน ถ่ายทอดความรู้ในเรื่อง
ดนตรีศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์.....	3
นิยามศัพท์.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน.....	5
1.1 ความหมายของการเรียนการสอน.....	6
1.2 การจัดการเรียนการสอน.....	7
1.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน.....	9
ตอนที่ 2 การเรียนการสอนดนตรี.....	15
2.1 การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี.....	15
2.2 การพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี.....	16
2.3 การพัฒนาทักษะปฏิบัติเปียโน.....	18
2.4 ทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง.....	20

2.5 มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง	21
ตอนที่ 3 การเรียนการสอนโน้ตระดับ	24
3.2 ความสำคัญของโน้ตระดับ	25
3.3 ประเภทของโน้ตระดับและการตีความ	27
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	33
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	35
ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	35
ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
ขั้นที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน	38
ขั้นตอนที่ 8 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง.....	39
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	39
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	41
3. ข้อมูลทั่วไปของชั้นเรียนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	43
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	44

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	44
1.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	45
1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้	46
2. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา	53
2.1 การสัมภาษณ์และการสังเกตการสอนด้านเนื้อหา	54
2.2 การวิเคราะห์เอกสารบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐาน	57
3. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	71
4. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน	75
5. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล	77
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ต ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	78
1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์	79
1.2 แนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้	82
2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา	86
3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	91
4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน	95
5. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล	98
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการวิจัย	111
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง	111
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติ โน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	112
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติ โน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	114
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	116

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	118
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	118
รายการอ้างอิง	119
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก แบบวิเคราะห์เอกสาร.....	123
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน.....	127
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	138
ภาคผนวก ง แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน.....	149
ภาคผนวก จ ตัวอย่างการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรี เพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง.....	159
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	176
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	178

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ต ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	40
ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะโน้ต ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	42
ตารางที่ 3 รายงานผลข้อมูลทั่วไปของการสังเกตชั้นเรียน.....	43
ตารางที่ 4 สภาพการกำหนดวัตถุประสงค์จากการสัมภาษณ์ผู้สอนและการสังเกตจากสภาพจริง.....	45
ตารางที่ 5 สภาพการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนและผลการสังเกตจากสภาพจริง	47
ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสภาพการกำหนดเนื้อหาและผลการสังเกตจากสภาพจริง	54
ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์โน้ตระดับที่พบในบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐานของ สถาบันดนตรีทรินิตี้ (Trinity) ระดับเกรด 4 - 5 ค.ศ. 2009 – 2014.....	58
ตารางที่ 8 แสดงโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางระหว่างปี 2009 - 2014	63
ตารางที่ 9 แสดงโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางระหว่างปี 2009 - 2014	65
ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผลการสังเกต จากสภาพจริง.....	72
ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสื่อการเรียนการสอนและผลการสังเกตจากสภาพจริง.....	76
ตารางที่ 12 ผลการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลและผลการสังเกตจากสภาพจริง	77
ตารางที่ 13 ผลการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านการกำหนดวัตถุประสงค์.....	79
ตารางที่ 14 แสดงผลของความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้.....	82
ตารางที่ 15 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	86
ตารางที่ 16 การวิเคราะห์วิธีการสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยการสัมภาษณ์แนวทางการ จัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	91
ตารางที่ 17 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อ	96
ตารางที่ 18 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล.....	98

ตารางที่ 19 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับ นักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง	100
---	-----

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	32
ภาพที่ 2 กรอบการดำเนินงานวิจัย	33

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนและการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนจึงควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในด้านความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบ หลักการสอน หลักการเรียนรู้ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เนื่องจากการเรียนดนตรีนั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ ภาษา ร่างกาย ปัญญา และจิตใจ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกที่ได้รับความนิยมในการเรียนการสอนดนตรีทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ การสนับสนุนให้เด็กได้เรียนเปียโนเป็นการสอนให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ปลุกฝังให้เด็กมีระเบียบและวินัยในตนเอง เสริมสร้างสมาธิ พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก (นภานันท์ จันทรธรรมาภัยกุล, 2537 อ้างถึงใน จีร์รัตน์ เอี่ยมเจริญ, 2551)

การเรียนเปียโนอย่างมีประสิทธิภาพมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญของการเรียนเปียโนคือเทคนิค การปฏิบัติทักษะเปียโนผู้เรียนต้องฝึกเทคนิคไปควบคู่กับการฝึกบรรเลงบทเพลง ซึ่งเทคนิคประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานดังต่อไปนี้ คือ ความสามารถในการควบคุมน้ำหนักมือ (Finger action to weight control) ท่าทางและตำแหน่งของการวางมือ (Posture and Hand Positions) การใช้เสียงและการสัมผัส (Tone and Touch) สเกล (Scales) คอร์ดและอาเพจจิโอ (Chord and Arpeggios) อภิธานศัพท์ (Glossary of Technical Terms) จังหวะ (Tempo) ท่วงทำนอง (Rhythm) ความเข้มข้นของเสียง (Dynamics) การใช้นิ้ว (Fingering) เทคนิคการใช้เพเดิล (Pedaling Techniques) โน้ตประดับ (Ornaments) (นัฐริกา สุทธธผล, 2551)

โน้ตประดับเป็นหนึ่งในเทคนิคการปฏิบัติดนตรีที่สำคัญ โน้ตประดับเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เขียนไว้ในบทเพลงเพื่อบอกว่าตำแหน่งนั้น ๆ ต้องมีการประดับโน้ตเพื่อให้บทเพลงมีสีสัน มีความน่าสนใจ โน้ตประดับถูกใช้อย่างแพร่หลายในบทประพันธ์สมัยบาโรค โน้ตประดับเป็นการระบุสัญลักษณ์ที่นักประพันธ์เพลงใช้เป็นเครื่องหมายหรือเงื่อนไขในการบรรเลง การตีความ และโน้ตประดับมีความสำคัญในการแปลความหมายของบทประพันธ์จากโน้ตต้นฉบับ เพื่อให้บทประพันธ์เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น (Kreitner, 2001)

โน้ตประดับมีความหลากหลายและการบรรเลงโน้ตประดับในแต่ละรูปแบบขึ้นอยู่กับบริบทของบทเพลง โน้ตประดับมี 2 แบบ คือ 1. โน้ตประดับแบบเฉพาะเจาะจงเป็นโน้ตประดับที่มีรูปแบบ

ตายตัวผู้บรรเลงต้องบรรเลงตามสัญลักษณ์ที่กำหนดไว้ในบทประพันธ์ และ 2. โน้ตระดับแบบฉับพลัน ในการตกแต่งโน้ตระดับพบตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 14 เป็นต้นมา โดยฝรั่งเศสมีการเขียนหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร การบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลงเป็นการเล่นตามต้นแบบที่เขียนไว้ในหนังสือหรือบทเพลงนั้น ๆ แต่มีความเข้าใจและการตีความที่แตกต่างกันอยู่บ้างในหมู่นักดนตรี ในอิตาลีการปฏิบัติโน้ตระดับไม่มีการเขียนอย่างตายตัวว่าโน้ตระดับในลักษณะต่าง ๆ ควรจะปฏิบัติอย่างไร ขึ้นอยู่กับนักดนตรีเองว่าจะปฏิบัติโน้ตเหล่านั้นไปในทิศทางไหน เพื่อให้บทเพลงออกมาได้อย่างที่นักดนตรีตีความไว้ ทำให้การเล่นเพลงแตกต่างกันออกไป เยอรมันเป็นอีกหนึ่งประเทศที่เล่นโน้ตระดับแต่ตีความแตกต่างกัน เวลานักดนตรีปฏิบัติทักษะร่วมกันจึงมีความเข้าใจและเล่นโน้ตระดับคนละแบบ ทำให้นักดนตรีแต่ละประเทศต้องหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการใช้โน้ตระดับ เพื่อให้การปฏิบัติโน้ตระดับในบทเพลงออกมาในทิศทางหรือรูปแบบที่เหมือนกัน โดยการนำเพลงของบาค (C.P.E. Bach) มาเป็นต้นแบบในการเล่นโน้ตระดับ เพราะบทเพลงของบาคมีการตกแต่งโน้ตด้วยโน้ตระดับเป็นจำนวนมากและเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมในช่วงนั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามความเข้าใจด้านโน้ตระดับก็ยังไม่ตรงกันอยู่ดี เพราะมีการตีความโน้ตระดับแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น การตีความ Appoggiatura โดยเฉพาะการเชื่อมต่อความต่อเนื่องของตัวโน้ต ลักษณะของบทเพลง แต่ก็มีความเข้าใจกันดีว่าการเล่น Appoggiatura จะเล่นเป็นครึ่งหนึ่งของโน้ตหรือสองในสามของตัวโน้ตนั้น หรือเล่นสั้น Appoggiatura เป็นโน้ตที่ติดกันเสมอและเล่นเน้นโดยปกติเล็กน้อย และยังไม่หมดเพียงเท่านั้นยังมีความหลากหลายของการตีความโน้ตระดับที่แตกต่างกันอีกนั่นก็คือ trill ในที่นี้ก็ได้นำเอาเพลงของบาคมาเป็นหลักในการเล่น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีบรรเลงในรูปแบบที่หลากหลาย จึงต้องขึ้นอยู่กับผู้บรรเลงและรสนิยมของผู้บรรเลงเอง รวมถึงเทคนิคและจังหวะในการบรรเลง (Kreitner, 2001; Lawson & Stowell, 1999; Stowell, 2004)

ในทักษะการปฏิบัติดนตรีโน้ตระดับพบมากในบทประพันธ์ตั้งแต่ระดับชั้นกลางเป็นต้นไป เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานในการปฏิบัติทักษะเปียโนในระดับขั้นต้นมาเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านจังหวะเทคนิคเบื้องต้น และการอ่านโน้ต ในระดับชั้นกลางนักเรียนได้ฝึกเทคนิคที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น โน้ตระดับเป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยการเรียนรู้โน้ตพื้นฐานมาก่อน โน้ตระดับเป็นทักษะและเทคนิคอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่ระดับชั้นกลาง เพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนเปียโนในระดับขั้นสูงต่อไป

ในการสอบวัดมาตรฐานสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนดนตรีสมัครสอบวัดมาตรฐานทางดนตรี คือ การได้ทดสอบความรู้ความสามารถทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ (ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์, 2010) สถาบันที่ทำการสอบวัดมาตรฐานทักษะปฏิบัติดนตรีที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยนั้นมีอยู่หลายสถาบัน เช่น 1. สถาบันดนตรีสยามกลการ ซึ่งการสอบวัดมาตรฐานทักษะปฏิบัติดนตรีของสถาบันดนตรีสยามกลการสามารถทำการทดสอบได้เฉพาะนักเรียนที่เรียนหลักสูตรของสถาบันเท่านั้น 2. สถาบัน Trinity

College London 3. Associated Board of The Royal Schools of Music (ABRSM) ในการสอบวัดมาตรฐานทักษะปฏิบัติดนตรีของสถาบัน Trinity College London และ ABRSM ผู้ที่สนใจทำการทดสอบทักษะปฏิบัติดนตรีสามารถสมัครทดสอบได้ การสอบวัดมาตรฐานทักษะปฏิบัติดนตรีทำให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และเป็น การตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนและผู้สอนด้วย

ในการสอบวัดมาตรฐานทักษะปฏิบัติดนตรี โน้ตระดับเป็นเทคนิคที่ผู้บรรเลงต้องมีความเข้าใจอย่างถูกต้องและเป็นระบบตั้งแต่ต้น ทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับการบรรเลงเปียโน ผู้บรรเลงต้องมีความเข้าใจสัญลักษณ์และสามารถปฏิบัติตามได้ อุปสรรคสำคัญในการบรรเลงโน้ตระดับ คือ การเรียนรู้ไม่ถูกวิธีหรือมีการเรียนรู้อย่างไม่เป็นลำดับขั้น ในการเรียนทักษะการปฏิบัติบทเพลงเพื่อใช้ในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรี ผู้เรียนจะมุ่งเน้นบรรเลงเพลงสำหรับใช้ในการสอบ การบรรเลงจึงเป็นการเลียนแบบครูผู้สอน และบรรเลงตามที่ระบุหรือกำหนดในหนังสือสอบ โดยนักเรียนไม่มีความเข้าใจถึงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์เหล่านั้นอย่างแท้จริง ทำให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและความสำคัญของโน้ตระดับ ดังนั้นนักเรียนควรได้รับการฝึกฝนด้านโน้ตระดับผ่านการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โน้ตระดับอย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปใช้พัฒนาการปฏิบัติของตนเองต่อไป

ดังที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติโน้ตระดับนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนเปียโน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

คำถามวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางมีลักษณะอย่างไร
2. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

นิยามศัพท์

แนวทางในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง เอกสาร ที่เป็นข้อแนะนำในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) สื่อ 5) การวัดและการประเมินผล พร้อมตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ การปฏิบัติโน้ตระดับ โดยมีองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน คือ 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. กิจกรรมการเรียนการสอน 4. สื่อการสอน 5. การวัดและการประเมินผล

โน้ตระดับ หมายถึง โน้ตระดับที่ใช้ในบทประพันธ์สำหรับเปียโนในระดับชั้นกลางของสถาบัน Trinity College London ประกอบด้วย Appoggiatura, Trill, Turn, Mordent

ทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ หมายถึง ทักษะที่จำเป็นกับการปฏิบัติโน้ตระดับ มี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านความรู้ 2. ด้านทักษะ 3. ด้านการสื่อสารและการตีความ

ทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง หมายถึง ทักษะปฏิบัติเปียโนในระดับชั้นกลางของสถาบัน Trinity College London

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนควรรู้ในด้านทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับเปียโน จากการศึกษาเกณฑ์การประเมินผลการสอบวัดมาตรฐานทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง สถาบัน Trinity College London ปี 2009 - 2014

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพปัญหาในการปฏิบัติทักษะเปียโนด้านโน้ตระดับ
2. ได้แนวทางการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับในบทเพลงสำหรับเปียโนในระดับชั้นกลาง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยเทียบเคียงจากมาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนของสถาบันทรินิตี้ (Trinity College London) ระดับชั้นกลาง และเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

- 1.1 ความหมายของการเรียนการสอน
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนดนตรี

- 2.1 การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี
- 2.2 การพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี
- 2.3 การพัฒนาทักษะปฏิบัติเปียโน
- 2.4 ทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง
- 2.5 มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง

ตอนที่ 3 การเรียนการสอนโน้ตระดับ

- 3.1 ความหมายของโน้ตระดับ
- 3.2 ความสำคัญของโน้ตระดับ
- 3.3 ประเภทของโน้ตระดับและการตีความ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่จะใช้สำหรับการสอน ในการเรียนการสอนผู้สอนควรจัดเนื้อหาในการสอนจากง่ายไปหายาก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด ในที่นี้จะกล่าวถึง

ความหมายของการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และ องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

1.1 ความหมายของการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง กล่าวว่า การเรียนและการสอนมักถูกเรียกรวมกันว่า “การเรียนการสอน ” เพราะทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กัน การเรียนและการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนจึงควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในด้านความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบ หลักการสอน หลักการเรียนรู้ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

ทิตินา แชมมณี กล่าวว่า การสอนเป็นการบอกกล่าว สั่ง อธิบาย ชี้แจง หรือแสดงให้ดู การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 การสอนเริ่มมีความเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจนขึ้น การสอนมี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชี้นำ 2) ชี้นำเสนอความรู้ใหม่ 3) ชี้นำสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ 4) ชี้นำสรุป และ 5) ชี้นำประยุกต์ใช้ ต่อมาเมื่อวิทยาการทางการศึกษาก้าวหน้าตามลำดับ แนวคิดทางการสอนก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากแนวคิดที่ให้ครูเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่ดีควรวางแผน และใช้หลักการทางการศึกษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม แนวคิดในยุคนี้สะท้อนออกมาให้เห็นในคำศัพท์คำว่า instruction ซึ่งหมายถึง การเรียนการสอน คำนี้มีความหมายแตกต่างจากคำว่า teaching หรือ การสอน ดังนี้ การเรียนการสอน คือ

1) คำนี้ถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนในการสอนผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการที่ครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งเป็นลักษณะของ “ การสอน ”

2) เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการมีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอนหรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการใช้ศาสตร์ในการสอนมากกว่าในเรื่องของ “ การสอน ”

3) ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ ไม่ใช่เพียงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลเท่านั้น อาจเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสื่อต่าง ๆ ในขณะที่ “ การสอน ” เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์คือครูกับนักเรียน

4) มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ของการเรียนการสอนในขณะที่ “ การสอน ” เกิดขึ้นได้ทุกหนแห่ง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (Bach, 1973 : อ้างถึงใน ทิตินา แชมมณี, 2550) จากข้อมูลความหมายของการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การเรียนและการสอนมีความเกี่ยวเนื่องกัน เป็นกระบวนการทำให้เกิดการเรียนรู้ การสอนมีความเป็นขั้นตอน การสอนได้มีการเปลี่ยนแนวคิดในการสอนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1.2 การจัดการเรียนการสอน

ทศนา แคมมณี กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดีต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละช่วงวัย มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระ ข้อความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมทั้งทักษะต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน ผู้สอนต้องมีการวางแผนอย่างดี ในการนำเสนอข้อมูลให้ กระชับ ชัดเจน และนำเสนออย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การจัดเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน จากชั้นที่เป็นพื้นฐานไปสู่ชั้นที่สูงขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี (ทศนา แคมมณี, 2550)

บุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนผลผลิตที่ต้องการก็คือการเปลี่ยนแปลง ของผู้เรียนไปในทางที่พึงประสงค์ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจใน เนื้อหาสาระที่เรียน สามารถคิดเปรียบเทียบโยงความสัมพันธ์หรือที่เรียกว่าคิดวิเคราะห์ สามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ สามารถใช้วิจารณ์ญาณตัดสินหรือสรุปชี้ขาด ประเมินค่าได้ สามารถคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ให้มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นได้ 2) ผลด้านจิตพิสัย ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีที่เหมาะสม เช่น มีเจต คติที่ดีต่อการเรียนต่อวิชาเรียน ต่อเพื่อน ๆ ต่อชุมชน ต่อประเทศชาติ เป็นต้น มีความสนใจในสิ่งที่ เรียน มีค่านิยมที่เหมาะสม 3) ผลด้านทักษะพิสัย ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว ชำนาญ ในทางการ เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การใช้มือ ใช้สายตา ฯลฯ ทักษะด้านพิมพ์ดีด เล่นดนตรี เล่น กีฬา ทักษะในการสร้างผลผลิต ด้านศิลปะ หัตถกรรม การช่าง อุตสาหกรรม การเกษตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

อาภรณ์ ใจเที่ยง กล่าวว่า การสอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งพฤติกรรมเป็นสามด้านคือ 1. ด้านความรู้ ความคิดหรือด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านเจตคติหรือด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะหรือด้านทักษะพิสัย (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้มี 3 รูปแบบ ด้วยกัน คือ 1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และ 3. ด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain)

1. ด้านพุทธิพิสัยหรือการศึกษาด้านความรู้ (Cognitive Domain) สามารถแบ่งลำดับขั้นของ การเรียนรู้ออกเป็น 6 ชั้น ประกอบด้วย (Bloom, 1956)

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถในการเก็บรักษาสิ่งที่ได้ เรียนรู้และสามารถจำสิ่งเหล่านั้นได้

2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ และสามารถนำมาขยายความและตีความได้

3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

4) การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้เรียนสามารถแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็น เรื่องราวเดียวกันได้อย่างมีระบบเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์

6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจหรือสรุปเกี่ยวกับ คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมา โดยมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาหรืออาจ เป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนด้านอารมณ์และสังคม สามารถแบ่งการสอนออกเป็น 5 ชั้น ประกอบด้วย (Bloom, 1956)

1) การรับรู้ (Receiving Phenomena) เป็นความรู้สึที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

2) การตอบสนอง (Responding to Phenomena) เป็นการกระทำที่แสดงออกมา ในรูปของความเต็มใจ และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรร แล้ว

3) การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

4) การจัดระบบ (Organization) เป็นการจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัย ความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้ก็จะมีที่ยึดถือต่อไป แต่ถ้าเข้ากันไม่ได้อาจไม่ยอมรับหรือทำการ ยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

5) บุคลิกภาพ (Internalizing Values) การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูก อาจจะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะ เริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบขยายกลายเป็นความรู้สึก จน กลายเป็นค่านิยม ความคิดและอุดมคติ

3. ด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านร่างกาย (Bloom, 1956)

1) การรับรู้ (Perception) เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือการ เลือกแบบที่ผู้เรียนสนใจ

2) กระทำตามแบบ (Set) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจ และพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจได้หรือทำตามข้อเสนอแนะได้

3) การตอบสนองตามการชี้แนะ (Guided Response) เป็นขั้นแรกของการพัฒนาทักษะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้ว ก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ ควบคู่กับการแนะนำจากผู้สอน

4) การสร้างกลไก (Mechanism) เป็นการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่นอกเหนือจากที่เคยพบ

5) การสนองตอบสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น (Complex Overt Response) เป็นการปฏิบัติสิ่งที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น และแสดงความสามารถออกมาให้เห็นว่ามีทักษะต่อการปฏิบัติสิ่งนั้น

6) การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการในการปฏิบัติ เมื่อเจอกับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

7) การริเริ่มใหม่ (Origination) เป็นการนำเอาทักษะที่ได้ศึกษา หรือปฏิบัติจากประสบการณ์ตรงมาสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่

จากข้อมูลการจัดการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดีต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย ผู้สอนต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี การจัดการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะพิสัย ซึ่งในแต่ละด้านมีลำดับขั้นของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ในที่นี้ผู้วิจัยพยายามที่จะศึกษาลำดับขั้นของการเรียนรู้ทั้งสามด้านว่า ในแต่ละด้านมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะเรื่องได้ถึงขั้นใด ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของบลูมมาใช้ในการทำการวิจัยในครั้งนี้

1.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน องค์ประกอบของการสอนแยกย่อยออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1. องค์ประกอบรวม และ 2. องค์ประกอบย่อย

1. องค์ประกอบรวม เป็นองค์ประกอบที่นำมารวมกันทำให้เกิดการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) นักเรียนหรือผู้เรียน และ 3) หลักสูตรหรือสิ่งที่ต้องการสอน

2. องค์ประกอบย่อย เป็นองค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ในการสอน 2) เนื้อหาสาระ 3) การจัดกิจกรรม 4) การใช้สื่อการสอน และ 5) การวัดและประเมินผล (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

ในทำนองเดียวกัน ทิศนา แคมมณี ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย 1. สาระสำคัญ 2. การเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. กิจกรรมการเรียนการสอน 5. สื่อและอุปกรณ์ 6. การวัดและประเมินผล 7. บันทึกหลังสอน (ทิศนา แคมมณี, 2548) และ ลำพอง บุญช่วย กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนการสอนว่าประกอบด้วย 1. ครูผู้สอน 2. นักเรียน 3. หลักสูตร 4. วิธีสอน 5. วัตถุประสงค์ของการสอน 6. สื่อการสอน 7. การประเมินผล (ลำพอง บุญช่วย, 2530)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการเรียนการสอนของ อาภรณ์ ใจเที่ยง และ ลำพอง บุญช่วย สามารถวิเคราะห์ได้ว่า อาภรณ์ ใจเที่ยง ได้แบ่งองค์ประกอบของการเรียนการสอนเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ องค์ประกอบรวม และองค์ประกอบย่อย ในขณะที่ ลำพอง บุญช่วย นำองค์ประกอบทั้งสองส่วนมารวมไว้ด้วยกัน และ ทิศนา แคมมณี ได้ให้ความสำคัญด้านองค์ประกอบย่อยของการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนของ อาภรณ์ ลำพอง และ ทิศนา มีส่วนที่สอดคล้องกันคือ 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. กิจกรรมการเรียนการสอน 4. สื่อการสอน 5. การวัดและประเมินผล

1. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ทางสถาบันการศึกษาควรหาวิธีในการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมขึ้นกับผู้เรียน วัตถุประสงค์เป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการสอนว่าจะสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายในสิ่งใดบ้าง เป็นแนวทางหรือกรอบที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนการสอน หรือให้ผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนทุกคนต้องให้ความสำคัญกับจุดประสงค์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวอย่างครบถ้วน ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประเภทของจุดประสงค์การสอน และเกิดทักษะในการเขียนจุดประสงค์ในการสอนได้อย่างถูกต้อง สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ (Tyler, 1949; บุญชม ศรีสะอาด, 2537; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) จุดประสงค์การสอนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เปรียบเหมือนหางเสือของเรือที่กำหนดทิศทางในการแล่นเรือให้มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ต้องการ การสอนที่ไม่มีการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนที่แน่นอน ก็เหมือนกับเรือที่แล่นไปโดยไม่มีหางเสือ การสอนแต่ละครั้ง ถ้าครูผู้สอนได้กำหนดจุดประสงค์ของการสอนไว้อย่างชัดเจน จะทำให้การสอนได้ผลตามที่ต้องการ (ลำพอง บุญช่วย, 2530)

ประเภทของวัตถุประสงค์

1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป เป็นจุดประสงค์ที่ตั้งขึ้นเป็นกรอบหรือแนวกว้าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนควรจะมีการเรียนรู้อะไรบ้าง หลังจากได้ผ่านการเรียนการสอนแล้ว คำที่ใช้จะเป็นคำที่ไม่บ่งชี้เฉพาะเจาะจง จุดประสงค์ทั่วไปจะเขียนไว้ในหลักสูตรที่เป็นกลุ่มวิชาหรือรายวิชา เช่น 1) จุดประสงค์ของการศึกษา 2) จุดประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ 3) จุดประสงค์ของกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชา 4) จุดประสงค์ของรายวิชา และ 5) จุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเขียนจุดประสงค์ทั่วไปควรจำแนกพฤติกรรมผู้เรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) พุทธิพิสัย 2) จิตพิสัย และ 3) ทักษะพิสัย

1.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่บอกให้ทราบว่าหลังจากเรียนจบบทเรียนนั้น ๆ แล้วผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ ลักษณะเด่นของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คือ การใช้คำกริยาที่บ่งให้เห็นพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้และวัดผลได้ชัดเจน ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ โดยทั่วไปจะมุ่งให้มีการพัฒนาพฤติกรรม 3 ด้าน โดยมีการเน้นในแต่ละด้านแตกต่างกันไป ขึ้นกับธรรมชาติของแต่ละวิชา มีการจำแนกพฤติกรรมเป็นประเภทย่อย 3 ด้านเช่นกันกับวัตถุประสงค์ทั่วไป ดังนี้ 1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย 2) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย 3) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2537; อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550)

2. เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระ เป็นส่วนที่ผู้สอนควรรวบรวม เรียบเรียง และจัดระบบของเนื้อหาเพื่อให้เกิดการจัดเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ลำดับก่อนหลังถือเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญของการจัดเนื้อหา การทำความเข้าใจก่อนที่จะจัดการเรียนการสอน การที่จะสอนสิ่งใดให้กับผู้เรียน จะต้องคำนึงถึงว่าสิ่งนั้นผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ผู้สอนจึงจำต้องปรับเนื้อหาให้เข้ากับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกัน และต้องทำให้สิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว และต้องมีการเลือกเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อผลของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (Tyler, 1949; ทิศนา ขัมมณี, 2548; บุญชม ศรีสะอาด, 2537; อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550) Tyler กล่าวว่า การจัดเนื้อหา ใช้เกณฑ์ใหญ่ ๆ 3 เกณฑ์ คือ 1) ความต่อเนื่อง เป็นการจัดทำซ้ำเนื้อหา 2) ลำดับก่อนหลัง เป็นการให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของเนื้อหาเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ หรือปัจจัยอื่น ๆ ในการเรียนการสอน 3) บูรณาการรวมหน่วย เป็นการจัดระเบียบประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สามารถนำสิ่งที่ได้รับในบทเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Tyler, 1949) อารมณ์ ใจเที่ยง กล่าวว่า การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่สอน การกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้าง ประสบการณ์ใดควรได้รับก่อน การกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนมีสาระคุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านมาและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน ในการเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึง

ความเหมาะสมกับผู้เรียน และให้มีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) บุญเลี้ยง ทุมทอง กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหลังตามลำดับมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้ 1) การจัดเนื้อหาตามลำดับจากเนื้อหาง่ายไปสู่เนื้อหาที่มีความยาก 2) การจัดเนื้อหาตามความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนและหลังเรียน 3) การจัดเนื้อหาตามลำดับของเวลา 4) การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย 5) การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม 6) การจัดเนื้อหาตามหัวข้อ 7) การจัดเนื้อหาจากสิ่งใกล้ตัวผู้เรียนไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวผู้เรียน 8) การจัดเนื้อหาโดยมุ่งขยายความรู้ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน 9) การจัดเนื้อหาโดยยึดสาระความรู้ของแต่ละศาสตร์เป็นหลัก (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

3. กิจกรรมการเรียนการสอน

ไทเลอร์ (Tyler) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ผู้สอนต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนก่อน และทำการวิเคราะห์ว่าจุดประสงค์เหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อวิเคราะห์จุดประสงค์เสร็จก็ควรหากิจกรรมที่เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้น ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้อย่างตรงจุด และได้ความรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ (Tyler, 1949)

ทิตินา แคมมณี กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมครูผู้สอนต้องวางยุทธศาสตร์การสอนว่าควรเลือกรูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนใดมาใช้ จะจัดลำดับการสอนแต่ละขั้นอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอน รูปแบบการสอน วิธีสอน หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อเลือกใช้เหมาะสมกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ และผู้เรียน (ทิตินา แคมมณี, 2548)

อาภรณ์ ใจเที่ยง กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอย่างไร ใช้วิธีการใดในการเสนอหรือสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม อาจใช้วิธีเดียวหรือหลายวิธีในการสอนแต่ละครั้ง โดยจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชากับผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วถ้าผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 2) การใช้เครื่องล่อใจ เช่น การให้รางวัล การแข่งขัน จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความปรารถนาที่จะเรียนและสนใจในการเรียนดีขึ้น 3) การแนะแนวในการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้รับการแนะแนวที่ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือ 4) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ เช่น การโยนความสัมพันธ์ของประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ หรือการให้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น 5) ช่วงเวลาในการเรียน ถ้าจัดให้ผู้เรียนได้เรียนในช่วงก่อนพักกลางวัน จะช่วยให้เรียนรู้ได้ดีกว่าเรียน

ในตอนบ่าย 6) การฝึกฝน เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้แล้ว มีโอกาสฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ อยู่เสมอ จะทำให้ การเรียนรู้สิ่งนั้นมีความมั่นคงถาวรขึ้น (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุญเลี้ยง ทุมทอง กล่าวว่า หลักในการจัดกิจกรรมการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความต่อเนื่องของ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยกิจกรรมต้องมีความต่อเนื่องกับกิจกรรมเดิมและการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง การวางแผนในการจัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอนและเอื้อต่อการ เลือกล้อและการประเมินผลที่เหมาะสมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ควรมีการวางแผนระหว่างผู้สอน และผู้เรียนในการเลือกล้อและวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ในการจัดกิจกรรมควรมีการผสมผสานทั้ง ทางด้านความรู้ ทักษะและจิตใจให้แก่ผู้เรียน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

4. สื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น ตลอดจน ช่วยเร้าความสนใจได้ดี สื่อการสอนที่ดีจะช่วยให้การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและสะดวกคล่องตัวแก่ ผู้เรียน การเตรียมสื่อการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าจะใช้อะไรเป็นสื่อช่วยสร้างประสบการณ์ให้แก่ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สื่อที่ใช้ในการสอนอาจเป็นหนังสือเรียน เอกสารที่ใช้ ศึกษา รูปภาพ แผ่นใส เทปบันทึกเสียง วิดิทัศน์ สไลด์ ของจริง ฯลฯ ทั้งนี้จะต้องเตรียมสื่อเหล่านี้ไว้ ล่วงหน้า และมีการตรวจสอบความพร้อมก่อนใช้สอนจริง (บุญชม ศรีสะอาด, 2537; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอนไว้ 5 ประเภท คือ 1) สื่อ สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือ หนังสือเสริมประสบการณ์ ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึก นิติสาร จุล สาร ฯลฯ 2) สื่อวัสดุอุปกรณ์ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง ฯลฯ 3) สื่อ โสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แถบเสียง ภาพเคลื่อนไหว คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฯลฯ 4) สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกทักษะ ฝึกปฏิบัติ ต้อง ใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ เช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ ทัศนศึกษา การทำโครงการ ฯลฯ และ 5) สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการ สอน ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ฯลฯ (ทิศนา แคมมณี, 2548) และ อารัง บัวศรี กล่าวว่า ประเภทของสื่อการเรียนการสอนและหลักในการเลือกใช้สื่อการเรียนการ สอน สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุ เช่น สี แผ่นภาพ แผนภูมิ ภาพถ่าย เสียง เป็นต้น 2) สื่อการเรียนการสอนประเภทอุปกรณ์ เช่น กล้องถ่ายรูป เครื่องฉาย โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และ 3) สื่อการเรียนการสอนประเภทระบบ เช่น ระบบการสอน

แบบโปรแกรม เป็นต้น ในการเลือกสื่อในการเรียนการสอน ต้องพิจารณาว่าสื่อการเรียนการสอนนั้น สามารถช่วยผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้หรือไม่ สื่อที่เลือกใช้ควรเหมาะสมกับช่วงวัย และพื้นฐานของประสบการณ์ผู้เรียน ง่ายและเหมาะสมกับ ค่าใช้จ่าย (ธำรง บัวศรี, 2542)

5. การวัดและการประเมินผล

การประเมินเป็นส่วนช่วยให้เราได้รับประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งสามารถตรวจสอบกับเกณฑ์ต่าง ๆ ทางการศึกษาและประสบการณ์จริง เราสามารถใช้เกณฑ์เหล่านี้ให้เป็นประโยชน์กับการจัดเนื้อหาการเรียนรู้ การประเมินควรแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การประเมินต้องประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน 2) การประเมินต้องมีการประเมินก่อนกระบวนการและหลังกระบวนการเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้ และการประเมินนั้นต้องประเมินได้ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การวัดและประเมินผลเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนที่ผ่านมานั้น บรรลุผลหรือไม่ ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีตอนใดหรือจุดประสงค์ข้อใดบ้างที่ยังไม่บรรลุ ทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงจุด วิธีการและเครื่องมือในการวัดผล และการประเมินผลว่าผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนเพียงใดนั้น โดยทั่วไปผู้สอนควรมีแผนการสอนที่ระบุวิธีการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลมี 2 ส่วน ดังนี้ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ เช่น ใช้การสังเกตพฤติกรรมโดยสังเกตพฤติกรรมหรือทดสอบโดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจ 2. วิธีการ การประเมินผลควรระบุวิธีการประเมินผลและเกณฑ์การประเมินผล (Tyler, 1949; ทิศนา ขัมมณี, 2548; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด ที่กล่าวว่า การประเมินผล เป็นการระบุถึงวิธีการที่ใช้ประเมินผล การเรียนการสอนในครั้งนั้น หรือคาบเรียนนั้น ควรเลือกใช้การประเมินผลหลายวิธี ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การถามคำถามเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ฯลฯ และวิธีที่เป็นทางการ เช่น การทดสอบย่อย เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องเตรียมเครื่องมือในการประเมินผลไว้ให้พร้อมสามารถนำมาใช้ในการสอนครั้งนั้นได้ทันที (บุญชม ศรีสะอาด, 2537) และในการสอนผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลทุกครั้ง เพราะผลจากการวัดและการประเมินผลจะเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข ในด้านการสอนต่อไป (วิชัย วงใหญ่, 2537) ในการวัดและประเมินผลควรมีการวัดให้ครบทั้งทางด้านการวัดผลเชิงความรู้ทั่วไป และการวัดผลเชิงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมที่

แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะพิสัย ในแต่ละด้าน จะมีลำดับขั้นของการเรียนรู้ซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลว่าผู้เรียนอยู่ในระดับขั้นใด

จากข้อมูลองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนคือ องค์ประกอบรวม และองค์ประกอบย่อย ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษา 5 ด้าน คือ 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. กิจกรรมการเรียนการสอน 4. สื่อการสอน 5. การวัดและประเมินผล เป็นสิ่งที่ต้องจัดทำไป พร้อม ๆ กันในการเรียนการสอน และต้องจัดทำให้มีความสอดคล้องกันเพื่อให้การเรียนการสอนออกมาตามเป้าหมายและออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้าน ผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร ผู้วิจัย ไม่ได้นำมาศึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการนำเสนอการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงทำการศึกษาส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริงส่วนที่เป็น ผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร จึงจะมีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของนั้น ๆ

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนดนตรี

ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีครูต้องมีกระบวนการเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสูงสุด การเรียนดนตรีเป็นการเรียนเรื่องทักษะโดยตรง การเรียนการสอนต้องเป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ในที่นี้จะกล่าวถึงการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี การพัฒนาทักษะปฏิบัติดนตรี การพัฒนาทักษะปฏิบัติเปียโน ทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง และมาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง

2.1 การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี

ด้านการเรียนการสอนดนตรี ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้แบ่งการจัดการเรียนการสอนดนตรีมุ่งเน้นการพัฒนาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ตามแนวคิดของบลูม คือ

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ในการเรียนการสอนดนตรีศึกษา ครูดนตรีจะพยายามให้นักเรียนได้พัฒนาในเรื่องทักษะด้านสติปัญญาให้ครบทั้ง 6 ลำดับขั้น คือ 1) ความรู้ ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำความรู้ไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมินค่า โดยปกติการเรียนการสอนดนตรีศึกษา ลำดับขั้น 1 - 3 จะเป็นลำดับขั้นที่พบอยู่เสมอ แต่ขั้นที่ 4 - 6 พบได้น้อยมาก ดังนั้นครูควรฝึกนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ในขั้น 4 - 6 โดยในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูฝึกให้นักเรียนได้วิพากษ์ วิเคราะห์เนื้อหาทางดนตรี จากกิจกรรมดนตรีต่าง ๆ เช่นการเล่นดนตรี การฟังเพลง ครูสามารถฝึกให้นักเรียนได้ วิเคราะห์ วิเคราะห์ และเสนอข้อแก้ไขที่เห็นว่าเป็นบกพร่องภายใต้หัวข้อดนตรีที่ครูกำหนดไว้ การสอนตามลำดับขั้นด้านสติปัญญานี้ คำถามที่ครูควรจะ

ใช้ คือ ทำไม ไม่ใช่คำถามที่ขึ้นด้วยคำว่า ใช่หรือไม่ ซึ่งคำถามที่ขึ้นต้นว่าทำไมนั้นจะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา เพราะนักเรียนจะต้องคิดหาเหตุผล โดยการนำเอาความรู้ ความเข้าใจ จากลำดับขั้นที่ 1 มาจนถึงขั้นที่ 3 มาสรุปเพื่อหาคำตอบ การสอนจึงควรให้นักเรียนเกิดความรู้จนถึงขั้นเข้าใจถึงหลักการและเหตุผล เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ การเรียนรู้ในระดับสูงทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล นักเรียนก็จะสามารถที่จะกระทำต่อไป (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544)

2. ด้านจิตพิสัย หรือเจตคติ (Affective Domain) โดยทั่วไปหมายถึงการพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใน ในทางดนตรีศึกษา ครูจะพบเห็นคำต่าง ๆ เช่นทัศนคติต่อดนตรี (Attitudes) ความชื่นชมต่อดนตรี (Appreciation) อารมณ์และความรู้สึกที่ตอบสนองต่อดนตรี (Feeling) การให้คุณค่าต่อดนตรี (Values) ซึ่งเป็นทางด้านจิตพิสัยทางดนตรีที่เป็นเป้าประสงค์ จะให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน จากปรัชญาวิชาดนตรีศึกษาได้ให้ดนตรีเป็นสิ่งที่หนึ่งที่น่าสนใจเพื่อหาความสุข ดังนั้นดนตรีที่จะสร้างความสุขอันแท้จริงจะต้องมีการศึกษาเพื่อหาคุณค่า เพื่อจะเลือกสรร บทเพลง กิจกรรมดนตรีที่ดี สามารถแยกแยะดนตรีที่น่าพาอารมณ์ไปสู่ด้านที่ไม่ดี ออกจากดนตรีที่ช่วยพัฒนาจิตใจ อารมณ์ของผู้ฟังได้

3. ด้านทักษะพิสัย (Psycho - Motor Domain) ทักษะพิสัย มาจากคำว่า Psycho - Motor ซึ่งหมายถึง จิตใจ (Psycho) และการเคลื่อนไหว (Motor) ทักษะพิสัย อาจจะดูเป็นเรื่องยากสำหรับศาสตร์สายอื่น ๆ แต่สำหรับวิชาดนตรี ทักษะพิสัยหรือการปฏิบัติจะเป็นธรรมชาติของการเรียนการสอนวิชาดนตรี การปฏิบัติในวิชาดนตรีถูกเรียกว่า การฝึกทักษะดนตรีปฏิบัติ (Musical Skills) และเนื้อหาสาระทางดนตรีจะสอนผ่านทักษะใดทักษะหนึ่งเสมอ ทักษะดนตรีปฏิบัติ แบ่งออกได้เป็น 1) การฟังและการพรรณนาทางดนตรี (Listening and Describing) 2) การร้องและการปฏิบัติเครื่องดนตรีและการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี (Performing and Reading) และ 3) การสร้างสรรค์ใหม่ทางดนตรี (Creating) (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีของศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนอย่างมีลำดับขั้นตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของบลูม การเรียนการสอนดนตรีผู้สอนจะพยายามให้ผู้เรียนทักษะ จิตใจ อารมณ์ การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะพิสัย

2.2 การพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี

ชวาล แพรรัตน์กุล กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ ความคล่องตัว ว่องไวสามารถทำงานได้ผลสำเร็จได้ด้วยดีและมีปริมาณมากในเวลาอันรวดเร็วและโดยอัตโนมัติ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 4 ชั้นจากง่ายไปหายาก คือ 1) การทำตามได้ด้วยตนเองจากแบบอย่างที่ได้รับ 2) การทำได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องการแบบอย่างซึ่งเป็นขั้นของการถ่ายถอดสิ่งที่เคยพบมาแล้วมาฝึกปฏิบัติหรือทดลองทำดู

จัดอยู่ในระดับที่มีการลองผิดลองถูก 3) การทำได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องแม่นยำ เป็นการกระทำอันเชี่ยวชาญ โดยปราศจากความผิดพลาด และ 4) การทำได้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน เป็นการทำที่สามารถพลิกแพลงและประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่องประสานสัมพันธ์กันตลอดเวลา เกิดจากการกระทำมาก ๆ บ่อย ๆ ในเวลานาน ๆ (ชวาล แพร์ตกุล, 2508)

ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์ กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติดนตรีเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรตระหนักเรื่องของขั้นตอนหรือวิธีการเบื้องต้น รวมทั้งจิตวิทยาการสอนดนตรี เพื่อให้การเรียนรู้ทักษะดนตรีดำเนินไปตามขั้นตอน ผลที่เกิดขึ้นคือ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนทักษะปฏิบัติดนตรี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรักและเกิดความขยันในการเรียนรู้และฝึกซ้อมดนตรี ความสำเร็จในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีอยู่ที่การเตรียมตัวของผู้สอนที่ดี ผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนทักษะดนตรีเป็นอย่างดี หลักการสอนทักษะดนตรีประกอบด้วย 1. เสียก่อนสัญลักษณ์ 2. ความถูกต้องและความไพเราะ 3. ความมีดนตรีการ 4. ทักษะการฝึกซ้อม 5. ทักษะการแสดง 6. การประเมินผลตนเอง 7. การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ (ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์, 2555)

วิมลศรี อุปรมัย กล่าวว่า วิชาดนตรี เป็นวิชาประเภทที่มุ่งเน้นจุดหมายเชิงพฤติกรรม การสอนดนตรีเป็นกิจกรรมประเภททักษะ การสอนควรเน้นการพัฒนาทักษะให้นักเรียนได้ฝึกฝนควบคู่ไปกับการวางพื้นฐานความเข้าใจในทางทฤษฎี การสอนทักษะต้องหาแบบฝึกหัดทักษะให้นักเรียนได้ฝึกฝน และครูควรให้แบบอย่างที่ดีกับนักเรียนในการฝึกฝนรวมถึงเทคนิคทางด้านการเล่น นักเรียนสามารถรับความรู้หรือเกิดการเรียนรู้ได้ 3 ด้านคือ 1) ด้านการอ่าน หมายถึงการอ่านทั้งในและนอกเวลาเรียน 2) ด้านการฟัง หมายถึง การฟังครูอธิบายและฟังการอภิปรายของเพื่อนร่วมชั้น 3) ด้านการฝึกหัด หมายถึง วิชาที่มีการปฏิบัติต้องฝึกหัดให้สามารถทำงานนั้นได้ (วิมลศรี อุปรมัย, 2544)

อภิชัย เลี่ยมทอง กล่าวว่า การฝึกทักษะปฏิบัติดนตรีให้ได้ผลสูงสุด มีระยะพัฒนาการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการฝึกซ้อม การจัดการด้านเป้าหมาย สถานที่ฝึกซ้อม ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกซ้อม 2) การฝึกซ้อมกับเครื่องดนตรี โดยฝึกจากบทเพลงใหม่ที่ผู้ฝึกซ้อมไม่คุ้นเคยหรือการนำบทเพลงเก่ากลับมาฝึกใหม่อีกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกซ้อมด้านระดับเสียง จังหวะและแก้ไขปัญหาเรื่องเทคนิคการบรรเลง ซึ่งเป็นพื้นฐานของดนตรีและการปฏิบัติทักษะดนตรี 3) การตีความบทเพลง เป็นการศึกษาด้านความดังเบา ความสั้นยาวของตัวโน้ต การสั่นเสียง เพื่อเพิ่มสีสันให้กับบทเพลง 4) ผู้ฝึกซ้อมควรมีโอกาสทดลองฝึกแสดงก่อนการแสดงจริง ภายหลังจากการศึกษาทั้งสามขั้นตอนข้างต้น โดยสร้างสถานการณ์จำลองคล้ายการแสดงจริง เมื่อพบปัญหาการบรรเลงจะได้นำไปแก้ไขได้ทัน เพื่อทำให้ในการแสดงจริงจะได้มีความสมบูรณ์สูงสุดทั้งในส่วนของความคล่องกับเทคนิค (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555)

ในการปฏิบัติทักษะ เทคนิคในการบรรเลงถือเป็นทักษะโดยตรง ในการบรรเลงบทเพลง นภนันทน์ จันทร์อรทัยกุล ได้กล่าวว่า เทคนิคเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับนักดนตรี ครูมีหน้าที่วางพื้นฐานการสอนเทคนิคให้นักเรียนเป็นระบบตั้งแต่ต้น การสอนการฝึกซ้อมเทคนิคนี้ต้องดำเนินต่อเนื่องตลอดไป และนักเรียนควรได้รับการปูพื้นฐานและเตรียมความพร้อมโดยเรียนรู้เทคนิค (นภนันทน์ จันทร์อรทัยกุล, 2545 อ้างถึงใน นัฏฐิกา สุทรธนะผล, 2551) การเรียนการสอนดนตรีถ้าผู้สอนทราบหลักการและมีเทคนิควิธีการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่ตนเองปฏิบัติ

จากข้อมูลการพัฒนาทักษะปฏิบัติดนตรี จะเห็นได้ว่าการสอนดนตรีเป็นการพัฒนาทางด้านทักษะ การเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติทักษะดนตรีอย่างมีลำดับขั้น ควรมีการวางแผนในการฝึกซ้อมทั้งฝึกซ้อมบทเพลงและเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงบทเพลง ในที่นี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาทักษะดนตรีของ ฌูรท์ สุทรจิตต์ คือ 1. เสียงก่อนสัญลักษณ์ 2. ความถูกต้องและความไพเราะ 3. ความมีดนตรีการ 4. ทักษะการฝึกซ้อม 5. ทักษะการแสดง 6. การประเมินผลตนเอง 7. การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ ร่วมกับ อภิชัย เลี่ยมทอง ด้าน 1. การวางแผนการฝึกซ้อม 2. การฝึกซ้อมกับเครื่อง 3) การตีความบทเพลง 4) ผู้ฝึกซ้อมควรมีโอกาสทดลองฝึกแสดงก่อนการแสดงจริง มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี ซึ่งอภิชัย เลี่ยมทอง ได้เน้นการปฏิบัติดนตรีหรือการฝึกซ้อมเป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับฌูรท์ สุทรจิตต์ ด้านความถูกต้องและความไพเราะ ความมีดนตรีการ ทักษะการฝึกซ้อม และทักษะการแสดง รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนา

2.3 การพัฒนาทักษะปฏิบัติเปียโน

ทักษะเปียโนเป็นทักษะทางการบรรเลงเครื่องดนตรีที่มีผู้นิยมเรียนมาก ในการสอนทักษะเปียโนครูผู้สอนควรศึกษาเทคนิคการสอนเปียโน เนื้อหาในการเรียนการสอนเปียโนระดับชั้นต่าง ๆ กระบวนการในการสอนทักษะ การเลือกบทเพลง รวมถึงการวัดและการประเมินผลทักษะเปียโน ปัจจัยนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนากลวิธีการสอนเปียโนที่เหมาะสมกับผู้เรียน (ภัทรภร ผลิตากุล, 2552)

โรเบิร์ต วอลเทอร์ (Robert Walter) กล่าวว่า หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโน ประกอบด้วย 1. การสาธิต (Demonstration) 2. การวิจารณ์ (Criticism) 3. การวิเคราะห์ (Analysis) และ 4. แรงบันดาลใจ (Inspiration)

1. การสาธิต (Demonstration) การสาธิตเป็นการสอนด้วยการยกตัวอย่าง การสอนที่ได้ผลที่สุดของวิธีการสอนแบบสาธิต คือ การปฏิบัติทักษะบทเพลงแบบซ้ำทวนเพื่อให้นักเรียนทำตาม และใช้การบันทึกเสียงเพื่อใช้ในการสอนนักเรียน สำหรับนักเรียนที่เพิ่งเริ่มต้นในการเรียน ครูจะบรรเลงทุกอย่างที่กำหนดไว้ในบทเพลง ถ้านักเรียนเรียนระดับที่ยากขึ้น ครูควรสาธิตอย่างช้า ๆ สำหรับการเริ่ม

สอนท่อนที่ยากในการปฏิบัติ และควรเน้นเรื่องจังหวะ การประสานเสียง การเคลื่อนไหว และการใช้นิ้วมือ

2. การวิจารณ์ (Criticism) เมื่อนักเรียนปฏิบัติทักษะในบทเรียน ครูมีหน้าที่วิจารณ์ และใช้คำที่ครอบคลุมในการวิจารณ์ด้วย บ่อยครั้งที่การปฏิบัติทักษะของนักเรียนขาดตอน ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้วิจารณ์บอกให้หยุดบรรเลง เพื่อให้คำแนะนำหรือวิจารณ์ ซึ่งถ้าการปฏิบัติทักษะนั้นท่อนแรกหรือท่อนที่สองให้ผลที่น่าพอใจ ครูหรือผู้วิจารณ์ไม่ควรแทรกขึ้นมาควรรอให้บทเพลงนั้นจบก่อนแล้วค่อยทำการวิจารณ์ และนักเรียนควรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรเลงของตนเองด้วย

3. การวิเคราะห์ (Analysis) ในการเรียนเปียโนจะพบอยู่เสมอในเรื่องที่นักเรียนไม่สามารถแยกแยะระหว่างทำนองเพลงและดนตรีประกอบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรีในยุคโรแมนติก ที่ทำนองเพลงกับดนตรีประกอบจะอยู่ร่วมกัน การวิเคราะห์ควรแยกทำนองเพลงให้ออกจากดนตรีประกอบและสร้างทิศทางรูปแบบของทำนองขึ้นมา สิ่งสำคัญที่นักเรียนควรจะต้องรู้คือบทเพลงอยู่ในบันไดเสียงใด การวิเคราะห์อาจแบ่งได้เป็นดังนี้

- 1) วิเคราะห์ด้วยการแบ่งย่อยของแต่ละตอน
- 2) สร้างรูปแบบการใช้นิ้วมือในการบรรเลง เพื่อให้ทราบว่าใช้รูปแบบไหนจึงจะเหมาะสม
- 3) วิเคราะห์การเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับการบรรเลงให้มากที่สุด

การวิเคราะห์ส่วนใหญ่นักเรียนจะไม่ได้ทำอย่างถูกต้อง การฝึกซ้อมบทเพลงเป็นการฝึกซ้อมแบบไม่มีความรับผิดชอบ การปฏิบัติทักษะจะฝึกโน้ตผิดซ้ำที่เดิม ไม่ใช่เพราะอ่านโน้ตไม่ได้แต่เป็นเพราะไม่เข้าใจถึงวิธีการในการเล่นอย่างถูกต้องในลักษณะของโน้ตนั้น ๆ การวิเคราะห์ควรจะทำด้วยวิธีที่เป็นหลักการเช่น ในการฝึกทำนองเพลงควรฝึกโดยไม่มีดนตรีประกอบ แล้วค่อยกลับมาฝึกดนตรีประกอบโดยไม่มีทำนองเพลงเพื่อฝึกแยกแยะการพัฒนาของคอร์ด และจังหวะในดนตรี จังหวะที่เป็นจังหวะที่มีความซับซ้อนหรือไม่มีสัดส่วนที่แน่นอนอาจใช้การร้องแทนการนับจังหวะ การวิเคราะห์ควรจะไปถึงการแยกแยะไปสู่ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น เทคนิค การใช้นิ้วและท่าทาง การใช้คำพูดหรือการร้อง

4. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration)

ครูควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทักษะของนักเรียน ด้วยการนับจังหวะ การร้อง หรือบรรเลงไปกับนักเรียน และมีการให้สัญญาณต่าง ๆ กับนักเรียน โดยที่สัญญาณเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ตกลงกันไว้แล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นในการฝึกซ้อมสำหรับนักเรียน และเป็นการสร้างจินตนาการจากสัญญาณต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย (Walter, 1981 อ้างถึงใน นัฏฐิกา สุพรรณผล, 2551) จากข้อมูลดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติทักษะเปียโนประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1. การสาธิต 2. การวิจารณ์ 3. การวิเคราะห์ 4. การสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งแต่ละด้านมีหน้าที่ไม่เหมือนกัน การเรียนการสอนเปียโนต้องเริ่มจากการสาธิต การวิจารณ์ การวิเคราะห์ ไปจนถึงแรงบันดาลใจเพื่อให้การปฏิบัติออกมาได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจในการนำหลักการทั้ง 4 ด้านนี้มาทำการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนทักษะปฏิบัติเปียโน

2.4 ทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง

เจมส์ บาสเตียน (James Bastien) กล่าวว่า การเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ควรเลือกรวบรวมสำหรับเปียโนที่มีความหลากหลาย มีการเลือกเพลงที่มาจากหลายยุค เพราะจะทำให้เทคนิคในการปฏิบัติทักษะของยุคอื่นๆ ถูกกลืนหายไป ไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาการฝึกปฏิบัติทักษะเปียโน นักเรียนควรได้เรียนเพลงที่มีความยากขึ้นตามลำดับและครูควรมีการจัดเนื้อหาเพลงที่จะเรียนตามความเหมาะสมสำหรับผู้เรียน (Bastien, 1977)

แม็กซ์ แคมป์ (Max W. Camp) กล่าวว่า การเรียนเปียโนระดับชั้นต้นนักเรียนเริ่มเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีพื้นฐานดนตรีเบื้องต้น มีจินตนาการทางดนตรี ในการเรียนเปียโนระดับชั้นกลางนักเรียนควรมีความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีและสามารถปฏิบัติดนตรีที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การใช้เสียง การใช้เพดัล การควบคุมลักษณะเสียง ความดังเบาของระดับเสียง รูปแบบโครงสร้าง องค์ประกอบดนตรี รวบรวมทางดนตรีในแต่ละยุค และนักเรียนควรมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถปฏิบัติดนตรีได้อย่างถูกต้อง (Camp, 1991) ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรภร ผลิตากุล ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนเปียโนสามารถแบ่งตามระดับชั้นได้ 3 ระดับชั้น คือ 1. ระดับชั้นต้น 2. ระดับชั้นกลาง 3. ระดับชั้นสูง โดยในระดับชั้นกลางสามารถแบ่งระดับของผู้เรียนออกเป็น 2 ช่วงชั้นคือ

1) ชั้นกลางตอนต้น ระดับชั้นกลางตอนต้นเป็นระดับชั้นที่นักเรียนต้องมีพื้นฐานจากการเรียนเปียโนขั้นต้นมาเป็นอย่างดี นักเรียนในระดับนี้ควรฝึกฝนด้านเทคนิคการเล่นเปียโนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนควรมีพื้นฐานในการอ่านโน้ต การร้องโน้ต และสามารถเล่นโน้ตได้อย่างดี สำหรับเทคนิคการเล่นเปียโน นักเรียนสามารถเล่นบันไดเสียง (Scales) เมเจอร์ 1 หรือ 2 ช่วงคู่แปด (Octaves) ทีละมือในแบบปกติและแบบเคลื่อนที่ตรงกันข้าม (Contrary Motion) และสามารถเล่นจุดพักของเพลง (Cadences) ในทักษะการสร้างสรุคผู้เรียนสามารถสร้างเสียงประสานโดยมีรูปแบบการบรรเลงประกอบที่เหมาะสม (Accompaniment) นอกจากนี้ครูผู้สอนควรปลูกฝังในเรื่องการเปลี่ยนคีย์ (Transposition) การเล่นโน้ตประดับ (Ornaments) ในระดับเบื้องต้นรวมทั้งสอนเรื่องพื้นฐานของการใช้เพดัล

2) ชั้นกลางและชั้นกลางตอนปลาย ครูควรเลือกรวบรวมในแต่ละยุคให้นักเรียนปฏิบัติทักษะ หากนักเรียนเล่นเพลงเพียงไม่กี่ยุคจะทำให้เทคนิคและความเข้าใจบทเพลงในแต่ละยุคถูกละเลย เทคนิคสำหรับนักเรียนในขั้นนี้คือ Diatonic Scales, Chromatic Scales, Triads, Seventh

Chords, Arpeggios สำหรับ Ornamentations ควรเล่น Trill, Appoggiatura, Acciacatura ได้อย่างถูกต้องและสามารถปรับใช้เพดัลได้อย่างเหมาะสมกับบทเพลง (ภัทรภร พลิตากุล, 2552)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนเปียโนระดับชั้นกลางนักเรียนในระดับนี้ควรฝึกฝนด้านเทคนิคการเล่นเปียโนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนควรมีพื้นฐานในการอ่านโน้ต การร้องโน้ต และสามารถเล่นโน้ตได้อย่างดี และนักเรียนควรมีความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีและสามารถปฏิบัติดนตรีที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สำหรับเทคนิคการเล่นเปียโนควรเล่นบันไดเสียง (Scales) ทั้ง Diatonic Scales, Chromatic Scales, Triads (Inversion), Seventh Chords (Inversion), Arpeggios และสามารถเล่นจุดพักของเพลง (Cadences) ในทักษะการสร้างสรรคผู้เรียนสามารถสร้างเสียงประสานโดยมีรูปแบบการบรรเลงประกอบที่เหมาะสม (Accompaniment) เรื่องการเปลี่ยนคีย์ (Transposition) การเล่นโน้ตประดับ (Ornaments) รวมทั้งสอนเรื่องพื้นฐานของการใช้เพดัล รูปแบบโครงสร้าง องค์ประกอบดนตรี วรรณกรรมทางดนตรีในแต่ละยุค และนักเรียนควรมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถปฏิบัติดนตรีได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในระดับชั้นกลางนี้เป็นการเรียนที่ต้องอาศัยเทคนิคที่มีความยากมากกว่าระดับขั้นต้น และการเรียนเทคนิคด้าน Ornaments เริ่มมีการเรียนการสอนในระดับชั้นกลางทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษานักเรียนในระดับชั้นนี้

2.5 มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง

ในการเรียนการสอนเปียโนนั้นการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรี ได้รับความนิยมในประเทศไทยมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนดนตรีให้ความสำคัญกับการสอบวัดมาตรฐานทางดนตรี คือ การได้ทดสอบความรู้ความสามารถทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติที่จำเป็นอย่างรอบด้าน ซึ่งในการสอบผู้สอบต้องเตรียมความพร้อมนอกเหนือจากบทเพลง เช่น การฝึกโสตประสาท (Ear Training) การถามตอบ (Viva Voce) การบรรเลงจากโน้ตในทันที (Sight Reading) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับนักดนตรี (ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์, 2010) การสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีนี้ทำให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเองด้วย การสอบวัดมาตรฐานดนตรีในประเทศไทยมีหลายสถาบันตัวอย่างเช่น

1. การสอบวัดมาตรฐานของสถาบันดนตรีสยามกลการ เปิดทำการสอนในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2509 ปัจจุบันมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสากลรับรองโดย Yamaha Music Foundation ประเทศญี่ปุ่น มีระบบการสอบและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานกว่า 40 ประเทศทั่วโลก ใช้เป็นแบบแผนเดียวกัน เมื่อผู้เรียนจบทุกหลักสูตรจะมีการสอบเพื่อวัดและประเมินผลในแต่ละระดับ ซึ่งการวัดประเมินผลนี้มีระบบการวัดที่เป็นมาตรฐานจากประเทศญี่ปุ่น (Yamaha Music Foundation) ในการสอบของสถาบันดนตรีสยามกลการการประเมินผลจะสอดคล้องกับเนื้อหาการ

เรียนการสอนของหลักสูตรทางสถาบัน ผู้ที่สามารถสอบได้คือนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรของสถาบันเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ารับการทดสอบได้ (Yamaha, 2013)

2. มาตรฐานการสอบของสถาบัน ABRSM (Associated Board of the Royal School of Music) เป็นสถาบันสอบด้านดนตรีที่มีมาตรฐาน ได้รับการยอมรับจากครูดนตรี นักเรียน และผู้ปกครองทั่วโลก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1889 เปิดสอบทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี การขับร้อง และทฤษฎีดนตรี มีการสอบตั้งแต่ระดับขั้นต้นจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งนี้การสอบมาตรฐานการปฏิบัติทักษะตั้งแต่ระดับเกรด 5 ขึ้นไปทางสถาบันมีเงื่อนไขให้ผู้สอบต้องสอบผ่านทฤษฎีระดับเกรด 5 ก่อนจึงจะสามารถสอบทักษะปฏิบัติได้ ผู้สอบผ่านในแต่ละระดับจะได้รับเกียรติบัตรจากสถาบัน ABRSM ซึ่งใช้รับรองได้ทั่วโลกเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ในการสอบวัดมาตรฐานของสถาบัน ABRSM จะแบ่งการประเมินเป็น 2 แบบ คือ ระดับเกรด 1 - 5 และเกรด 6 - 8 ในการสอบปฏิบัติทักษะเปียโนเกณฑ์การพิจารณาประกอบด้วย ความถูกต้องของตัวโน้ต จังหวะ การควบคุมระดับเสียงและเครื่องหมายที่กำหนดไว้ในบทเพลง ทำทางการบรรเลงสำเนียงในการบรรเลง เทคนิคการใช้นิ้วมือ และการใช้เพดเดิล มาตรฐานการให้คะแนนเป็นดังนี้

1) คะแนนตั้งแต่ 27 – 30 คะแนน พิจารณาจากความคล่องของเทคนิคโดยแบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะและการควบคุมเสียง
2. ความสามารถในการแสดงและการควบคุมตัวโน้ต พิจารณาจากรายละเอียดและอารมณ์ของบทเพลง
3. ความแม่นยำของจังหวะ

2) คะแนนตั้งแต่ 24 – 26 คะแนน พิจารณาจากการคำนึงถึงการใช้เสียงและการแบ่งประโยค โดยแบ่งเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. การควบคุมเสียง
2. ความเหมาะสมของความเร็ว
3. ความรู้สึกต่อบทเพลง
4. ความแม่นยำของจังหวะ (ABRSM, 2013)

จากเกณฑ์การให้คะแนนนี้แสดงให้เห็นว่าสถาบัน ABRSM ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ 1) เทคนิคในการบรรเลง 2) ความแม่นยำของตัวโน้ตและจังหวะ 3) การสื่ออารมณ์ในบทเพลง

3. มาตรฐานการสอบของสถาบัน Trinity College London ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1877 มีการดำเนินการสอบใน 60 ประเทศทั่วโลก ทางสถาบันเปิดสอบมาตรฐานทางด้านดนตรีตั้งแต่ระดับขั้นต้นไปจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (London, 2013) เกณฑ์การประเมินในการสอบวัด

มาตรฐานของสถาบัน Trinity จะแบ่งการสอบเป็นระดับชั้นคือ ระดับขั้นต้น เกรด 1 - 3 (Foundation) ระดับชั้นกลาง เกรด 4 - 5 (Intermediate) และระดับสูง เกรด 6 - 8 (Advanced) มีเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติทักษะเปียโน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) ความถูกต้องแม่นยำของโน้ตและความคล่อง (Notational Accuracy & Fluency) ในส่วนนี้ให้คะแนน 7 คะแนน

2) ความคล่องของเทคนิค (Technical Facility) ในส่วนนี้ให้คะแนน 7 คะแนน

3) การสื่อสารและการตีความ (Communication & Interpretation) ในส่วนนี้ให้คะแนน 8 คะแนน (London; Trinity College London, 2011)

การสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีของสถาบัน ABRSM และ สถาบัน Trinity College London จะมีเกณฑ์การประเมินผลของการปฏิบัติทักษะที่สอดคล้องกัน 3 ด้านคือ 1. ทางด้านความรู้อันประกอบด้วย ความถูกต้องของโน้ตเพลงและจังหวะ 2. ทักษะอันประกอบด้วยการใช้เทคนิคในการบรรเลงบทเพลง และ 3. การตีความบทเพลงอันประกอบด้วยความรู้สึกต่อการบรรเลงบทเพลง อารมณ์บทเพลง

ด้านความรู้ และ ด้านทักษะ เราสามารถพบได้ในการปฏิบัติดนตรีตามลำดับชั้นของบลูม ตั้งแต่ระดับชั้น 1 - 3 ทางด้านพุทธิพิสัย และ ทางด้านทักษะพิสัย (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544) การสื่อสารและการตีความ เป็นการสื่อสารออกมาผ่านการแสดงและการตีความบทเพลงตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้บรรเลง ว่าสามารถสื่อสารและตีความออกมาได้อย่างไร ในส่วนของการสื่อสารและการตีความนี้ผู้บรรเลงต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทเพลง การเทคนิคในการบรรเลง และสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาตีความได้ ด้านการสื่อสารและการตีความนี้สามารถเทียบได้กับการเรียนรู้ตามลำดับชั้นของบลูมในด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย แต่ในส่วนของ การสื่อสารและการตีความนี้จะสามารถพบได้ในลำดับชั้นที่ 4 ขึ้นไป ซึ่งศักดิ์ หิรัญรักษ์ได้กล่าวว่ลำดับชั้นที่ 4 ขึ้นไปนั้นสามารถพบได้ยาก (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544)

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ ได้ให้ความหมายของการตีความบทเพลงว่า เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุผลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการตีความ ทั้งแง่ของลีลา น้ำเสียง ลักษณะ ทำนอง จังหวะ เสียงประสาน ตลอดจนประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2543) ฌรุทธ์ สุทธจิตต์ กล่าวว่า ดนตรีคือโน้ตเพลงที่ผู้ประพันธ์แต่งไว้ ซึ่งเป็นเรื่องของสัญลักษณ์ ไม่เกี่ยวกับเสียง แต่เมื่อผู้แสดงนำโน้ตเพลงมาเล่นจึงเกิดเป็นดนตรีขึ้น โน้ตเพลงเดียวกันในการนำไปแสดงแต่ครั้งย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการถ่ายทอดหรือการตีความจากแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามลีลา ซึ่งนักดนตรีมีสิทธิ์ที่จะแสดงความสามารถในการตีความและการเล่น (ฌรุทธ์ สุทธจิตต์, 2546)

จากที่กล่าวมานี้ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ 2. ทักษะ และ 3. การสื่อสารและการตีความ มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบรรเลงบทเพลงให้ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ การบรรเลง

บทเพลงแต่ละบทเพลงต้องอาศัยการฝึกซ้อมเพื่อให้บทเพลงนั้นเล่นโน้ตออกมาอย่างถูกต้องแม่นยำ และต้องอาศัยเทคนิคในการเล่นเพื่อให้บทเพลงนั้นออกมาอย่างสมบูรณ์ อีกอย่างที่ขาดไม่ได้คือการสื่อสารและการตีความบทเพลง ในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีได้นำหัวใจหลักทั้งสามด้านนี้ไปเป็นการประเมินผลทางการปฏิบัติทักษะดนตรี ซึ่งจะทำให้ผู้สอบได้รับการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ในการใช้ในการสอบ และนำสิ่งเหล่านี้พัฒนาการเล่นดนตรีของตนเองต่อไป

ตอนที่ 3 การเรียนการสอนโน้ตระดับ

โน้ตระดับเป็นสิ่งสำคัญในการบรรเลงบทเพลง ซึ่งผู้สอนควรให้ความสำคัญในการบรรเลงโน้ตระดับเท่ากับการบรรเลงโน้ตหลัก เนื่องจากโน้ตระดับมีความสำคัญในการแปลความหมายของบทเพลงและเพิ่มสีสันให้บทเพลงมีความน่าสนใจ ในที่นี้จะกล่าวถึงความหมายของโน้ตระดับ ความสำคัญของโน้ตระดับ และประเภทของโน้ตระดับและการตีความ

3.1 ความหมายของโน้ตระดับ

เครดเนอร์ ได้ให้ความหมายว่า โน้ตระดับเป็นสัญลักษณ์ของการตกแต่งบทเพลง สามารถใช้ในการตกแต่งบทเพลงได้อย่างอิสระ นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ยุคบาโรก โน้ตระดับเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เขียนในบทเพลงและเป็นที่ยอมรับสำหรับนักประพันธ์เพลง ผู้คัดสำเนาเพลง และนักแสดง ในการแสดงดนตรีโน้ตระดับมีความแตกต่างกันมากเป็นผลมาจากความแตกต่างระหว่างช่วงเวลาและสถานที่ ความเข้าใจของผู้บรรเลงเป็นสิ่งสำคัญในการตีความ (Kreitner, 2001)

ทอม จีราว (Tom Gerou) และ ลินดา รุสค์ (Linda Lusk) ได้กล่าวว่า โน้ตระดับถูกนำมาใช้เป็นส่วนประกอบหลักของดนตรีในยุคบาโรก คลาสสิก และ โรแมนติก การตีความหมายของโน้ตระดับแตกต่างกันตามช่วงเวลาที่นักดนตรีหรือผู้ประพันธ์ดนตรี จะให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้โน้ตระดับและการตีความ (Gerou & Lusk, 1996)

โคลิน ลอว์สัน (Colin Lawson) และ โรบิน สโตเวล (Robin Stowell) ได้กล่าวว่า โน้ตระดับมีความหลากหลาย ทั้งโน้ตระดับแบบที่มีการบันทึกและโน้ตระดับแบบที่ไม่มีการบันทึก แม้จะมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติโน้ตระดับจำนวนมากแต่เป็นการศึกษาภาพรวมเท่านั้น โน้ตระดับไม่ได้เพียงทำหน้าที่เป็นตัวโน้ตเพิ่มเติม แต่ยังเป็นส่วนสร้างเสริมทำนองหลักจากที่ได้มีการบันทึกไว้แล้วอีกด้วย (Lawson & Stowell, 1999)

คาร์ล ฟิลิปป์ อีมานูเอล บาค (C.P.E. Bach) กล่าวว่า การประดับโน้ตนั้นเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เพราะโน้ตระดับมีการเชื่อมต่อทำให้โทนเสียงมีชีวิตชีวา และเอื้อต่อการเน้นเสียง โน้ตระดับสร้างดนตรีที่ตอบสนองและปลุกความสนใจของผู้ฟัง การแสดงอารมณ์ ได้ถูกกระตุ้นเพราะโน้ตระดับ ไม่ว่าจะทำให้เพลงดูเศร้า สนุกสนาน หรืออื่นๆ และ โน้ตระดับนี้มีส่วนในการเติมเต็มบทเพลงได้เป็น

อย่างดี การประดับโน้ตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การแสดงเป็นไปตามเนื้อเพลงที่ต้องการจะแสดง และปรับปรุงผลงานเพลงที่ธรรมดาให้มีสีสันเพิ่มมากขึ้น ถ้าขาดโน้ตประดับไปเสียงดนตรีก็เหมือนขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหาบทเพลงนั้น ๆ ไปด้วย (Stowell, 2004)

3.2 ความสำคัญของโน้ตประดับ

โน้ตประดับถูกพบในบทเพลงของเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด และเครื่องสาย ดนตรีศตวรรษที่ 14 จนถึงศตวรรษที่ 17 สัญลักษณ์ของโน้ตประดับจะมีลักษณะเป็นวงกลมขนาดเล็กหรือสี่เหลี่ยมหัวโน้ต ในการบรรเลงโน้ตประดับนักประพันธ์จะเขียนโน้ตประดับ โดยใช้สัญลักษณ์ที่มีความแตกต่าง การสอนการบรรเลงโน้ตประดับสำหรับนักเรียนหรือมือสมัครเล่นในการเล่นดนตรี มักเป็นการสอนด้วยการอธิบายและการสาธิต ทั้งนี้การเล่นโน้ตประดับในแต่ละบทเพลงผู้ประพันธ์เองก็จะเติมโน้ตประดับไม่เหมือนกันในแต่ละครั้งของการบรรเลง ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่ รวมถึงการอารมณ์ในการถ่ายทอดดนตรีด้วย ทำให้โน้ตประดับไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดในตัวของบทเพลง (Kreitner, 2001)

โคลิน ลอร์สัน และ โรบิน สโตเวลล์ กล่าวว่า ระหว่างปลายศตวรรษที่ 17 และ ต้นศตวรรษที่ 18 การใช้สัญลักษณ์ในการระบุโน้ตประดับเริ่มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในประเทศฝรั่งเศส และเยอรมันตอนเหนือ นักแต่งเพลงชาวฝรั่งเศสหลายคน (โดยเฉพาะดนตรีประเภทคีย์บอร์ด) ได้ตีพิมพ์โน้ตประดับในส่วนที่เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เขียนไว้ในบทเพลง แต่การตีพิมพ์ก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้บรรเลงโน้ตประดับในบทเพลงทำตามสิ่งที่ผู้ประพันธ์เขียนไว้อยู่ดี อย่างที่ ฟรองซัว คูเบริน (Francois Couperin) ได้เขียนไว้ในคำนำหนังสือ *Harpichord Pieces* (1722) ว่า

“หลังจากความเจ็บปวดที่ฉันได้รับการระบุโน้ตประดับให้เหมาะสมกับผลงานของฉัน ฉันมักจะประหลาดใจอยู่เสมอ ที่ได้ยินผู้คนผู้ที่ได้ปฏิบัติโน้ตประดับในบทเพลงโดยที่ไม่สังเกตคำแนะนำของฉัน” ความประมาทเลินเล่อเช่นนี้เป็นเรื่องที่ยกโทษให้ไม่ได้ ด้วยเหตุทั้งหมดทั้งปวง ที่ไม่มีเหตุผลที่จะเพิ่มโน้ตประดับไปโดยความต้องการของแต่ละคน ฉันจึงขอประกาศว่าเพลงของฉันจะต้องได้แสดงเช่นเดียวกับที่ฉันได้เขียนไว้ และพวกเขาทั้งหลายจะไม่สร้างความประทับใจของผู้คนต่อบทเพลงทั้งหมดด้วยการเพิ่มโน้ตประดับเข้าไป นอกเหนือจากเครื่องหมายที่ฉันได้เขียนได้ในบทเพลง

ในอดีตเครื่องหมาย + และ x ถูกนำมาใช้เพื่อแสดงว่าตำแหน่งนั้น ๆ ของบทประพันธ์จำเป็นต้องมีการประดับโน้ต แต่เครื่องหมายดังกล่าวไม่ได้มีความเฉพาะเจาะจงว่าต้องบรรเลงโน้ตประดับแบบใด การบรรเลงขึ้นอยู่กับผู้บรรเลง อารมณ์ จังหวะและประเภทของบทเพลง และยังมีสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มีความหมายพิเศษถูกนำมาใช้เช่นกัน ด้วยการแปลความหมายโดยนัยอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับแสดงอารมณ์, การเน้น และจังหวะปลุกย่อย อย่างไรก็ตามโน้ตประดับก็ยัง

หาข้อสรุปไม่ได้ว่าควรจะใช้แบบไหนอย่างไร และยังมีหลากหลายของสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถบอกได้ว่าสิ่งเหล่านั้นต้องบรรเลงแบบไหน ความหลากหลายทางภูมิลีลาเนา ภูมิประเทศ และสไตล์ของแต่ละคนมีผลสำหรับการเล่นโน้ตประดับด้วย การตีความ การปรับโน้ตที่แตกต่างไปจากโน้ตต้นฉบับ นั่นคือสิ่งที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างมาก

ในระหว่างตอนปลายของศตวรรษที่ 18 การบรรเลงโน้ตประดับของ ฝรั่งเศส เยอรมันและ อิตาลี ค่อย ๆ กลายเป็นโน้ตประดับที่ใช้ร่วมกัน มีการตกลงกันที่จะนำโน้ตประดับไปใช้ในการเรียนการสอนในสำนักดนตรีของประเทศฝรั่งเศส และสอดคล้องกับบางสำนักดนตรีในประเทศเยอรมันที่นำไปใช้เช่นกัน ทำให้มีการใช้โน้ตประดับที่เป็นสากลมากขึ้น เป็นการสร้างมาตรฐานร่วมกันของการปฏิบัติโน้ตประดับ ในตำรา *Versuch* ของบากเป็นต้นแบบการศึกษาโน้ตประดับ ในยุคต่อมาแม้ว่าทฤษฎีที่ไม่ยืดหยุ่นของ C.P.E. Bach เกี่ยวกับการฝึกซ้อมโน้ตประดับจะขัดแย้งกับธรรมชาติและรูปแบบโน้ตประดับในตัวมันเอง ก็ตาม

สำนักดนตรีในอิตาลียังคงให้การใช้โน้ตประดับเป็นการคิดสร้างสรรค์โดยธรรมชาติของนักแสดง ความหลากหลายพิเศษของการตีความบทเพลงด้วยการใช้โน้ตประดับและความต้องการที่เพิ่มขึ้นของรูปแบบการประพันธ์เพลงที่หลากหลาย ส่งผลให้มีการพัฒนาโน้ตประดับ การบันทึกโน้ตประดับที่ได้ระบุการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน โน้ตประดับที่ซับซ้อนทั้งหมดได้มีการเขียนออกมาแบบสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้โน้ตขนาดธรรมดาแสดงถึงส่วนเติมเต็มของทำนอง หรือโน้ตตัวเล็กในการเพิ่มทำนองหรือใช้ประสานกันระหว่างสองตัวโน้ต เพื่อเป็นแนวทางในการตีความของบทประพันธ์ (Lawson & Stowell, 1999)

โน้ตประดับจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. โน้ตแบบเจาะจง (Specific) โน้ตประดับแบบเจาะจงเป็นการใช้สัญลักษณ์ระบุไว้บนหัวโน้ตเพื่อให้ผู้บรรเลงใส่โน้ตประดับตามสัญลักษณ์ที่กำหนดไว้ และ 2. แบบฉับพลัน (Extempore) เป็นการบรรเลงโน้ตประดับโดยการตีความของผู้บรรเลง การบรรเลงสามารถเติมโน้ตประดับลงไปบนบทเพลงตามที่ผู้บรรเลงเห็นสมควร ธรรมเนียมการใช้โน้ตประดับแบบเจาะจงและแบบฉับพลันนั้นมีหลากหลายตามความนิยมของแต่ละประเทศ ในช่วงปลายศตวรรษที่ 17 และ ต้นศตวรรษที่ 18 ดังที่ การศึกษาการใช้โน้ตประดับในฝรั่งเศส พบว่ามีการใช้ Appoggiatura, Mordent, Trill และ Turn และมีการใช้สัญลักษณ์เฉพาะเพื่อบ่งบอกลักษณะของโน้ตประดับ ในขณะที่นักดนตรีชาวอิตาลีนั้น ได้คาดหวังเป็นอย่างมากในธรรมเนียมการใช้โน้ตประดับ และ ฝึกฝนการตัดสินใจและรสนิยมของตัวเองให้เป็นที่น่าจดจำ ตัวอย่างเช่น การใส่ Cadential trills การตีความอย่างอิสระของชาวอิตาลีนั้น ยังแผ่ขยายไปถึงการนำไปสู่การใช้โน้ตประดับแบบฉับพลันอีกด้วย การเล่นแบบฉับพลันนั้นดูจะมีเป็นส่วนน้อยในการบรรเลงของฝรั่งเศส แม้ว่านักแสดงไม่ควรจะรู้สึกว่าการควบคุมจากการสร้างส่วนเพิ่มเติมแบบฉับพลันที่ให้อรรถรส ส่วนแนวทางของประเทศเยอรมันนั้น โดยพื้นฐานเป็นการผสมผสานระหว่างของชาวอิตาลีและฝรั่งเศส

นักแต่งเพลงชาวเยอรมันบางส่วนใช้โน้ตประดับในรูปแบบของตัวเอง แทนการเล่นโน้ตประดับแบบเจาะจง (Stowell, 2004)

3.3 ประเภทของโน้ตประดับและการตีความ

1. Appoggiatura การตีความของ Appoggiatura ไม่มีการจำกัดรูปแบบ และมีนักประพันธ์เพลงที่มักจะให้ความสำคัญแก่โน้ตประดับชนิดนี้มาก เนื่องจาก appoggiatura ทำให้เกิดความต่อเนื่อง เสน่ห์ ความเข้มข้น ความกลมกลืนของบทเพลง และเสียงประสาน ในผลงานของ Haydn และ Mozart Appoggiatura นั้นจะเชื่อมกับโน้ตหลักอยู่เสมอ และส่วนใหญ่จะมีการเน้นเล็กน้อย (Stowell, 2004)

2. Turn การตีความของ Turn นั้นขึ้นอยู่กับว่าเครื่องหมายนั้นจะอยู่ในตำแหน่งไหนของโน้ตเพลงการบรรเลงขึ้นอยู่กับตีความของนักดนตรีว่าจะใส่รายละเอียดระหว่างโน้ตนั้นอย่างไร และตีความจังหวะอย่างไร (Emery, 1981)

3. Mordent การตีความของ Mordent ในบทเพลงของบาคนั้นมักจะคลุมเครือ ผู้เล่นสามารถใส่การตีความของตนเองลงไปได้ตามที่ต้องการ ตามตำแหน่งที่สัญลักษณ์ได้ระบุไว้ เพื่อให้บทเพลงออกมาอย่างสมบูรณ์ (Emery, 1981)

4. Trill กฎหลากหลายยังคงสามารถนำมาใช้ตีความกับการ trill ซึ่งผู้บรรเลงจะต้องมีการตัดสินใจที่เหมาะสมที่ขึ้นอยู่กับทำนอง เสียงประสาน เทคนิค จังหวะ และการตัดสินใจอื่นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวบทบาทในท่อนที่มีการใช้ Trill อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับความชอบและรสนิยมของผู้บรรเลงด้วย (Stowell, 2004)

ในตอนปลายของศตวรรษที่ 18 ได้มีความนิยมเล่นโน้ตยึดยาว หรือการลากเสียงของตัวโน้ตนั้นคือ Fermatas และมีการเล่น Cadenzas ด้วย ในยุคคลาสสิกและต้นยุคโรแมนติก Cadenzas ได้ถูกนำมาใช้เนื่อหาดนตรีมากขึ้น และเป็นโอกาสสำหรับให้ศิลปินได้เดี่ยวอย่างเป็นอิสระ นักประพันธ์บางคนจะเขียน Cadenzas ออกมาเพื่อใช้สำหรับการสอนนักเรียนที่จะเลียนแบบ ในปัจจุบันการเล่นโน้ตประดับผู้ประพันธ์ต้องการความหลากหลายมากขึ้น ทำให้โน้ตประดับมีความแตกต่างจากยุคก่อนเป็นอย่างมาก โน้ตประดับนิยมนำมาใช้ในการอิมโพรไวส์ ในการที่จะพัฒนาความสามารถในการเตรียมพร้อมหรือการอิมโพรไวส์ประดับโน้ต ควรจะมีการผ่านความรู้พื้นฐานอย่างละเอียดถี่ถ้วนและข้อบังคับใช้ในเรื่งนี้มาก่อน เพราะโน้ตประดับแต่ละยุคสมัย การบรรเลงมีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง (Kreitner, 2001; Lawson & Stowell, 1999; Stowell, 2004)

สแตนลีย์ ซาดีย์ (Stanley Sadie) ได้กล่าวถึงการอิมโพรไวส์โน้ตประดับว่า ใครก็ตามที่มองหาหนทางที่จะพัฒนาความสามารถในการอิมโพรไวส์โน้ตประดับ ควรจะมีการผ่านความรู้พื้นฐานอย่างละเอียดถี่ถ้วนและข้อบังคับใช้ในเรื่งนี้มาก่อน (Sadie, 1989)รูปแบบของการใช้โน้ตประดับได้เปลี่ยนจากสิ่งหนึ่งที่เกิดจากการใช้ความต่อเนื่องของเสียงที่ไพเราะอันสมบูรณ์ ไปเป็นส่วนหนึ่งของ

โครงสร้างของเสียงที่เปล่งออกมา การ Trill กลายมาเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้วางขอบเขตของหลากหลายกลุ่มของ Classical Concerto หรือ Sonata Movements ยิ่งไปกว่านั้น ความหลากหลายที่พิเศษของการตีความเพลงด้วยการใช้โน้ตประดับ และการเพิ่มขึ้นของลักษณะเฉพาะของอีกหลาย ๆ แนวทางการประพันธ์ของผู้ประพันธ์เพลงได้มีผลในแนวการพัฒนาสำหรับโน้ตประดับแต่ละตัว ให้มีการใช้สัญลักษณ์ที่เด่นชัดขึ้น เช่น ค่าโน้ตที่แท้จริงของ Appoggiaturas สัญลักษณ์ที่เป็นโน้ตตัวเล็กได้ถูกนำมาใช้ และแนวโน้ตประดับที่ซับซ้อนได้มีการเขียนออกมาแบบเต็มที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นโน้ตขนาดธรรมดาทำหน้าที่เป็นส่วนเติมของทำนอง หรือ โน้ตตัวเล็กในการเพิ่มทำนองหรือใช้ประสานกันระหว่างสองตัวโน้ต ให้เป็นไปในแนวทางที่การตีความที่นักประพันธ์ต้องการ นักแสดงในแต่ละช่วงสมัยจำเป็นต้องพัฒนารสนิยมและการตัดสินใจอย่างเหมาะสม ในการเริ่มใช้โน้ตประดับในช่วงเริ่มแรก พวกเขาควรพิจารณาคำถามบางส่วนหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ เมื่อมีการตีความของโน้ตประดับบางประเภท

1. โน้ตตัวไหนที่จะเป็นโน้ตตัวเริ่ม ที่จะใช้โน้ตประดับ
2. โน้ตนั้นควรจะใช้ตอนเริ่มก่อน บน หรือหลังจังหวะ
3. การใช้โน้ตประดับนั้นควรจะมีน้ำหนักมากแค่ไหนและควรเพิ่มความแตกต่างไหม
4. การใส่ชื่อแนะนำของ Accidentals นั้นสำคัญไหมและการใช้โน้ตประดับควรจะมีอย่างไร

คำตอบของคำถามเหล่านี้จะมีคำตอบมากมาย ตามแต่ละรสนิยม หรือบทบาท และ ขาดินิยมทางดนตรีรูปแบบของบทเพลง และ ประเภทของโน้ตประดับ รวมถึง มุมมอง ของนักทฤษฎี ในการตีความบทเพลง อย่างไรก็ตามคำถามเหล่านี้ทำให้พบคำตอบที่ทำให้การแสดงโน้ตประดับมีการพัฒนา (Stowell, 2004)

โน้ตประดับเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบรรเลงบทเพลง เนื่องจากโน้ตประดับเป็นสิ่งที่ช่วยให้บทเพลงเกิดอารมณ์รวมถึงสีสันเสียงที่หลากหลายของการแสดง อีกทั้งทำให้นักดนตรีได้แสดงออกตามรูปแบบของตนเองอีกด้วยเพื่อไม่ให้ซ้ำกับโน้ตต้นฉบับ และทำให้โน้ตเพลงมีความน่าสนใจ จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น โน้ตประดับเป็นสิ่งที่ผู้บรรเลงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเพลงในแต่ละยุคสมัยล้วนมีโน้ตประดับเป็นส่วนประกอบในบทเพลง แต่โน้ตประดับที่เขียนเหมือนกันก็มีการปฏิบัติที่ต่างกันตามความเข้าใจและรสนิยมของผู้บรรเลงในแต่ละยุค ทำให้ผู้บรรเลงในสมัยปัจจุบันจำเป็นต้องศึกษาเพลงในยุคต่าง ๆ ให้ดีกว่าโน้ตประดับแต่ละแบบเล่นอย่างไร ทั้งนี้ต้องศึกษาการบรรเลงโน้ตประดับของแต่ละคนก็ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และถิ่นฐานของผู้ประพันธ์ด้วย เพื่อให้การบรรเลงออกมาได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นแนวทางในการตีความโน้ตประดับเพื่อให้ได้เป็นรูปแบบของตัวเองบรรเลงเองต่อไป

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมและข้อมูลเพื่อประกอบงานวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับเปียโนระดับชั้นกลาง จากการศึกษาผู้วิจัยไม่พบการทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโน้ตระดับโดยตรง ผู้วิจัยจึงขอนำเสนองานวิจัยที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงและมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทักษะดนตรี ดังต่อไปนี้

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation: Legato, Staccato, Legato - Staccato สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน (Post - Test) ที่เรียนด้วยชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation ทั้ง 3 แบบคือ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง การบรรเลงเสียงสั้น การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (นงุฎิกา สุทรชนผล, 2551)

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เปียโนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปียโนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี ซึ่งมี 8 หัวข้อ และกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งมี 5 ขั้นตอนช่วยให้เด็กเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกระบวนการทำงานของสมอง กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนด้านทักษะเปียโนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเจตคติซึ่งแบ่งเป็นค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียน ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับพฤติกรรมการเรียน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับสูงและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ภัทรภร พลิตากุล, 2552)

การศึกษาวิธีการสอนการควบคุมลักษณะเสียงของโน้ตสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความสำคัญในการสอน Articulation ศึกษาวิธีการสอน Articulation และศึกษาวิธีการแก้ปัญหาและสื่อการสอนของครู โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้มีคุณวุฒิทางด้านเปียโน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า การสอน Articulation มีความสำคัญมากเพราะ Articulation ทำให้บทเพลงมี

ความชัดเจนและสื่อสารออกมาได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้บทเพลงมีความไพเราะและถ่ายทอดความหมายออกมาได้ตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ สำหรับวิธีการสอน ไม่สามารถสอนด้วยวิธีการอธิบายเพียงอย่างเดียว จะต้องมีการยกตัวอย่างประกอบ การสาธิตให้เห็น การวิจารณ์และการเปรียบเทียบระหว่างความแตกต่างในการเล่น รวมถึงการวิเคราะห์วิธีการเล่นในแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับปัญหาที่พบ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ปัญหาจากนักเรียนที่เรียนมาไม่ถูกวิธี ซึ่งการแก้ไขจะแก้ได้ยาก เพราะนักเรียนจะติดกับวิธีที่ปฏิบัติจนชิน ประเด็นที่ 2 คือ นักเรียนละเลยและไม่เอาใจใส่ซึ่งครูจะต้องปลุกฝึกและคอยใส่ใจตรวจสอบอยู่เสมอ ที่สำคัญต้องสอนให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญและรู้จักคิดเป็นด้วย เพราะเมื่อนักเรียนโตขึ้นหรือเห็นการออกเสียง (Articulation) ต่าง ๆ จะได้ปฏิบัติได้ทุกครั้ง โดยที่ครูไม่ต้องคอยเตือน สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาที่สำคัญคือต้องปลุกฝึกและใส่ใจในการสอนเรื่องการออกเสียง ตั้งแต่เริ่มต้นและใส่ใจในวิธีการเล่น รวมถึงท่าทางการวางมือ นิ้วมือ ข้อมือ แขนและท่าทางการนั่ง ที่มีผลต่อการเล่นเรื่องการออกเสียงให้ไพเราะ สำหรับสื่อการเรียนการสอนและแบบฝึกหัด ครูสามารถคิดและประยุกต์ขึ้นให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละวัยของนักเรียนระดับชั้นต้น หรือหาแบบฝึกหัดเสริมนอกเหนือจากแบบฝึกหัดในบทเรียน (รังรักษ์ นรารักษ์, 2549)

จิรดา สุนทรนาถ, 2553 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการสอนเปียโนระดับชั้นต้นของหลักสูตรเปียโนอัลเฟรดสำหรับสถาบันดนตรีเอกชนในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดหลักสูตรเปียโนอัลเฟรดของครูในสถาบันดนตรีเอกชนมีความสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรแบบเกลียว (Spiral Curriculum) อยู่ในระดับมาก การสอนที่มีความสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาและพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน อยู่ในระดับมาก การใช้สื่อการเรียนการสอนมีความพร้อมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผลมีความพร้อมอยู่ในระดับ ปานกลาง 2) แนวทางในการพัฒนาการสอนเปียโนระดับชั้นต้นของหลักสูตรเปียโนอัลเฟรด พบว่า ครูควรศึกษาหลักสูตรเปียโนอัลเฟรดเพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์เพื่อจัดหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นลำดับขั้นตอนโดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการทางสติปัญญาและพัฒนาการทางสังคมของนักเรียนในช่วงอายุ 7 - 9 ปี ในการจัดเนื้อหาให้เหมาะสม ควรใช้หนังสือเปียโนหลักสูตรอัลเฟรดในแต่ละเล่มให้มีความสัมพันธ์กัน ควรมีการวัดและประเมินผลการสอนของครูผู้สอนเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (จิรดา สุนทรนาถ, 2553)

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง สร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางในการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมกับงานวิจัย โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

คือ 1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ 2. องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน 3. การจัดการเรียนการสอนดนตรี ดังนี้

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ของบลูม ผู้วิจัยเลือกศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะ ซึ่งในแต่ละด้านมีลำดับขั้นของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยพยายามที่จะศึกษาลำดับขั้นของการเรียนรู้ทั้งสามด้านว่าในแต่ละด้านมีความเหมาะสมในจัดการเรียนการสอนเฉพาะเรื่องได้ถึงขั้นใด ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของบลูมมาใช้ในการทำการวิจัยในครั้งนี้

2. องค์ประกอบการเรียนการสอน

องค์ประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนของอาภรณ์ ทิศนา และ ลำพอง (ทิศนา แคมมณี, 2548; ลำพอง บุญช่วย, 2530; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550) ประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. กิจกรรมการเรียนการสอน 4. สื่อการสอน 5. การวัดและประเมินผล

3. การจัดการเรียนการสอน

การวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีของ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544) ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านจิตพิสัย 3. ด้านทักษะพิสัย หลักการปฏิบัติทักษะดนตรีของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1. เสียงก่อนสัญลักษณ์ 2. ถูกต้องและไพเราะ 3. ความมีดนตรีการ 4. ทักษะฝึกซ้อม 5. ทักษะการแสดง 6. การประเมินตนเอง 7. การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา

รวมถึงแนวคิดการปฏิบัติทักษะดนตรีของ อภิชัย เลี่ยมทอง (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555) ประกอบด้วย 1. การวางแผนก่อนการฝึกซ้อม 2. การฝึกซ้อมกับเครื่องดนตรี 3. การตีความบทเพลง 4. การทดลองแสดง หลักการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนของ Walter Robert ได้แก่ 1. การสาธิต 2. การวิจารณ์ 3. การวิเคราะห์ 4. การสร้างแรงบันดาลใจ ในส่วนของมาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การให้คะแนนของสถาบัน Trinity College London โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโนระดับชั้นกลาง ด้านความถูกต้องแม่นยำของโน้ตและความคล่อง ด้านความคล่องของเทคนิค ด้านการสื่อสารและการตีความ นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโน้ตระดับ ด้านความหมายและความสำคัญ ประเภทของโน้ตระดับและการตีความ

จากหลักการพื้นฐานทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยนำมาพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ดังที่แสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1956)				
1. ด้านพุทธิพิสัย	2. ด้านจิตพิสัย	3. ด้านทักษะพิสัย		
องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน (ทีศนา แชมมณี, 2548; ลำพอง บุญช่วย, 2530; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)				
1. วัตถุประสงค์	2. เนื้อหา	3. กิจกรรมการ	4. สื่อ	5. การวัดและประเมินผล
การจัดการเรียนการสอนดนตรี				
(ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544)	(อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555)	(ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2555)	(Robert Walter, 1981 อ้างถึงใน นันทิภา สุพรรณผล , 2551)	
1. ด้านพุทธิพิสัย	1.การวางแผนฝึกซ้อม	1. เสี่ยงก่อนสัญลักษณ์	1. การสาธิต	
2. ด้านจิตพิสัย	2.การฝึกซ้อมกับ เครื่องดนตรี	2. ถูกต้องและไพเราะ	2. การวิจารณ์	
3. ด้านทักษะพิสัย	3.การตีความบทเพลง	3. ความมีดนตรีการ	3. การวิเคราะห์	
	4.การทดลองแสดง	4. ทักษะฝึกซ้อม	4. แร้งบันดาลใจ	
		5. ทักษะการแสดง		
		6. การประเมินตนเอง		
		7. การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา		
มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโน (Trinity College London, 2011)				
1. ความถูกต้องแม่นยำของโน้ตและ ความคล่อง	2. ความคล่องของเทคนิค	3. การสื่อสารและการตีความ		
โน้ตระดับ				
1.ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ		2. ประเภทของโน้ตระดับและการตีความ		
การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง				

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทเพลงสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทเพลงสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 8 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 แนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ

ขั้นตอนที่ 8 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ 2 กรอบการดำเนินงานวิจัย

<p>ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย</p> <p>1.1 การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.2 การเรียนการสอนดนตรี</p> <p>1.3 การเรียนการสอนโน้ตระดับ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย</p> <p>2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเปียโนและเทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับในระดับชั้นกลาง</p> <p>2.2 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนทักษะการปฏิบัติเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับ จำนวน 5 ท่าน</p> <p>2.3 ครูผู้สอนทักษะเปียโนที่ส่งนักเรียนสอบในสถาบัน Trinity College London จำนวน 10 ท่าน</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือในการวิจัย</p> <p>3.1 แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร</p> <p>3.2 แบบสัมภาษณ์</p> <p>3.3 แบบสังเกต</p>

<p>ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 4.2 กำหนดขอบเขต และประเด็นที่จะศึกษา 4.3 กำหนดโครงสร้างและข้อความของเครื่องมือ 4.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยอาจารย์ที่ปรึกษา 4.5 นำผลการตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือ 4.6 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ 4.7 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงเครื่องมือ 4.8 นำเครื่องมือไปใช้รวบรวมข้อมูล 4.9 นำผลของการวิจัยในแต่ละช่วงปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเหมาะสม
<p>ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.1 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ 5.2 รวบรวมเอกสารในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านทักษะปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลางของสถาบัน Trinity College London เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา 5.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ 5.4 สัมภาษณ์ผู้สอนในด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ 5.5 สังเกตการสอนครูผู้สอนที่ทำการเรียนการสอนนักเรียนระดับชั้นกลาง
<p>ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1 ข้อมูลจากแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา 6.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามประเภทของข้อมูล คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยายในการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัย
<p>ขั้นตอนที่ 7 แนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 7.1 สังเคราะห์ผลที่ได้จากการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายนามเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง 7.2 นำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมิน ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ จำนวน 2 ท่าน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา จำนวน 1 ท่าน

7.3 นำผลการประเมิน ปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน
ขั้นตอนที่ 8 สรุปลงผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ สรุปลงผลและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญจากการวิจัย เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1.1 การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของการเรียนการสอน
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

1.2 การเรียนการสอนดนตรี ประกอบด้วย

- 1) การเรียนการสอนดนตรี
- 2) การพัฒนาทักษะดนตรี
- 3) การฝึกทักษะปฏิบัติดนตรี
- 4) การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโน
- 5) ทักษะการปฏิบัติเปียโนระดับชั้นกลาง
- 6) มาตรฐานการปฏิบัติทักษะเปียโน

1.3 การเรียนการสอนโน้ตระดับ ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของโน้ตระดับ
- 2) ความสำคัญของโน้ตระดับ
- 3) ประเภทของโน้ตระดับและการตีความ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญตรงตามปัญหาวิจัยที่ต้องการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและเทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับ

2.2 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับจำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1) มีประสบการณ์ด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับมากกว่า 10 ปี

2) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทักษะเปียโน หรือ การสอนเปียโน

2.3 ครูผู้สอนทักษะเปียโนที่ส่งนักเรียนสอบในสถาบัน Trinity College London จำนวน 10 ท่าน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1) มีประสบการณ์ด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับมากกว่า 5 ปี

2) มีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนสอบวัดมาตรฐานทักษะการปฏิบัติเปียโนในระดับชั้นกลาง ของสถาบัน Trinity College London

2.4 ชั้นเรียน โดยการคัดเลือกดังนี้

1) ชั้นเรียนของครูผู้สอน

2) ชั้นเรียนของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างเครื่องมือในการวิจัยตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา และการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

3.1 แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอนเปียโน

2) สภาพการเรียนรู้การสอนในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การจัดสื่อการสอน การวัดและประเมินผล

3.3 แบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอน แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอนเปียโน

2) สภาพการเรียนรู้การสอนในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติไต่ระดับ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติไต่ระดับ ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การจัดสื่อการสอน การวัดและประเมินผล

3.4 แบบสังเกต แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1) ข้อมูลทั่วไปของการสังเกต ประกอบด้วย ชื่อผู้สอน วัน เวลา ในการสังเกต

2) สภาพการเรียนรู้การสอนในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติไต่ระดับ ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การจัดสื่อการสอน การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 กำหนดขอบเขต และประเด็นที่จะศึกษา
- 4.3 กำหนดโครงสร้างและข้อความของเครื่องมือ
- 4.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4.5 นำผลการตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือ
- 4.6 นำเครื่องมือไปทดลองใช้
- 4.7 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงเครื่องมือ
- 4.8 นำเครื่องมือไปใช้รวบรวมข้อมูล
- 4.9 นำผลของการวิจัยในแต่ละช่วงปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเหมาะสม

ขั้นที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 5.1 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์
- 5.2 รวบรวมเอกสารในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านทักษะปฏิบัติเปียโนระดับเกรด 5 ของสถาบัน Trinity College London เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา
- 5.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนปฏิบัติทักษะเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลงไต่ระดับ
- 5.4 สัมภาษณ์ครูผู้สอนทักษะเปียโนที่ส่งนักเรียนสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีในสถาบัน Trinity College London

5.5 สังเกตชั้นเรียนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญที่ส่งนักเรียนสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีในสถาบัน Trinity College London

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 ข้อมูลจากแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
- 6.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามประเภทของข้อมูลดังนี้
 - 1) ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยายในการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย
 - 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัย

ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน

- 7.1 สังเคราะห์ผลที่ได้จากการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายนามเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง
- 7.2 นำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมิน ประกอบด้วย
 - 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและทักษะปฏิบัติโน้ตระดับจำนวน 2 ท่าน
 - 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา จำนวน 1 ท่าน
- 7.3 นำผลการประเมิน ปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 8 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง 2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง พร้อมข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญจากการวิจัย เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางและนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) สื่อ 5) การวัดและการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติบรรยายนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 1) อาจารย์ผู้สอนด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของข้อมูลแบ่งตามกลุ่มตัวอย่าง และ 3) ชั้นเรียนด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนเปียโนและส่งนักเรียนสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีในระดับเกรด 4 - 5 ของสถาบันทรินิตี้ (Trinity) สามารถแสดงตารางข้อมูลทั่วไปของผู้สอนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ต
 ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ข้อ	ข้อความ	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	2	20
	หญิง	8	80
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	6	60
	31 - 40 ปี	3	30
	41 - 50 ปี	1	10
	50 ปี ขึ้นไป	-	-
3	ประสบการณ์การสอนดนตรี		
	ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
	5 - 10 ปี	7	70
	10 - 15 ปี	2	20
	15 - 20 ปี	1	10
	20 ปีขึ้นไป	-	-
4	วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	ต่ำกว่าปริญญาบัณฑิต	-	-
	ปริญญาบัณฑิต	6	60
	ปริญญามหาบัณฑิต	4	40
	ปริญญาดุษฎีบัณฑิต	-	-
5	สาขาที่สำเร็จการศึกษา		
	ระดับปริญญาบัณฑิต (N=10)		
	ครุศาสตร์	4	40
	ศิลปกรรม	2	20

ข้อ	ข้อความ	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
	อื่น ๆ	4	40
	ระดับปริญญาโท (N=4)		
	ครุศาสตร์	3	30
	ศิลปกรรม	1	10

อาจารย์ผู้สอนที่ให้ข้อมูลในการวิจัยส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 60) ทุกท่านมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 60) และระดับปริญญาโท (ร้อยละ 40) สาขาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท คือ สาขาครุศาสตร์ (ร้อยละ 40) และสาขาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท คือ สาขาครุศาสตร์ (ร้อยละ 30) จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า มีผู้สอนบางท่านจบการศึกษาสาขาอื่นในระดับปริญญาโท แต่ทำการสอบวัดมาตรฐานของสถาบันทรินิตี้ (Trinity) ในระดับเกรด 8 และทำการศึกษาต่อในสาขานตรีจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ทั้งหมด 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี สามารถแสดงตารางข้อมูลทั่วไปของผู้สอนได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะโน้ต
 ประดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ข้อ	ลักษณะข้อมูล	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	2	40
	หญิง	3	60
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
	31 – 40 ปี	5	100
	41 – 50 ปี	-	-
	50 ปี ขึ้นไป	-	-
3	ประสบการณ์การสอนดนตรี		
	ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
	5 - 10 ปี	-	-
	10 - 15 ปี	5	100
	15 – 20 ปี	-	-
	20 ปีขึ้นไป	-	-
3	วุฒิการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาบัณฑิต	-	-
	ปริญญาบัณฑิต	-	-
	ปริญญามหาบัณฑิต	2	40
	ปริญญาดุษฎีบัณฑิต	3	60

ข้อ	ลักษณะข้อมูล	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
4	สาขาที่ผ่านสำเร็จการศึกษา		
	ครุศาสตร์	-	-
	ศิลปกรรม	5	100
	อื่น ๆ	-	-

ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนทักษะเปียโนส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปี จบการศึกษาด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนจากต่างประเทศ โดยสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทบัณฑิต (ร้อยละ 40) และระดับปริญญาตรีบัณฑิต (ร้อยละ 60) มีประสบการณ์ด้านการสอนเปียโนมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 100) จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทำการสอนพิเศษทางด้านดนตรี และเป็นอาจารย์พิเศษในระดับมหาวิทยาลัยอีกด้วย

3. ข้อมูลทั่วไปของชั้นเรียนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าสังเกตการเรียนการสอนการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง โดยแบ่งการเข้าสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ชั้นเรียน ซึ่งชั้นเรียนเป็นชั้นเรียนปฏิบัติเปียโนและทำการเรียนการสอนเพื่อเตรียมสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรี สามารถแสดงข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 รายงานผลข้อมูลทั่วไปของการสังเกตชั้นเรียน

ลำดับ	ลักษณะของข้อมูล	ความถี่ (N=5)	ร้อยละ
1	ระดับ		
	เกรด 4	2	40
	เกรด 5	3	60
2	ระยะเวลาของการเรียนการสอน		
	30 – 60 นาที	3	60
	60 – 90 นาที	2	40
	90 – 120 นาที	-	-

ลำดับ	ลักษณะของข้อมูล	ความถี่ (N=5)	ร้อยละ
3	ประเภทของชั้นเรียน ชั้นเรียนเปียโนแบบเดี่ยว ชั้นเรียนเปียโนแบบกลุ่ม	5 -	100 -

ในการสังเกตชั้นเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับเกรด 5 (ร้อยละ 60) ซึ่งใช้เวลาในการเรียนการสอนโดยเฉลี่ย 60 นาที และชั้นเรียนทั้งหมดเป็นชั้นเรียนแบบเดี่ยว (ร้อยละ 100) ซึ่งส่วนมากสถานที่เรียนจะเป็นบ้านของผู้เรียนหรือบ้านของผู้สอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนมีความยืดหยุ่นทางด้านเวลา เมื่อไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาจึงทำให้ผู้สอนสามารถทบทวนการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ต ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตชั้นเรียน แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร โดยนำเสนอผลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านสื่อ 5) ด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ในภาพรวม ส่วนที่สองเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านวัตถุประสงค์ทั้งสองส่วนมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และการสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน สามารถแสดงข้อมูลได้ดังนี้

1.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

ตารางที่ 4 สภาพการกำหนดวัตถุประสงค์จากการสัมภาษณ์ผู้สอนและการสังเกตจากสภาพจริง

การกำหนดวัตถุประสงค์	ร้อยละของความคิดเห็นผู้สอนจากการสัมภาษณ์ (N=10)	ร้อยละจากการสังเกตชั้นเรียนของผู้วิจัย (N=3)
1. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน	100.00	100.00
2. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ	100.00	100.00
3. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์	80.00	66.66
4. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์	30.00	0.00
5. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ	40.00	100.00

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ 3 ประกอบด้วย ข้อที่ 1) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน ข้อที่ 2) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ (ร้อยละ 100) และ ข้อที่ 3) จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ (ร้อยละ 80) รองลงมา คือ ข้อที่ 5) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ (ร้อยละ 40) และส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 4) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ (ร้อยละ 30)

ทั้งนี้จากการสังเกตผู้สอนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ 3 แรก และให้ความสำคัญน้อยที่สุดกับข้อที่ 4) และ ข้อที่ 5) โดยในข้อที่ห้านี้จากการสังเกตกับพบว่ามีจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 100) ซึ่งแตกต่างจากการให้สัมภาษณ์ของผู้สอน แสดงให้เห็นว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับส่วนนี้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ไม่ได้มองไปถึงการกำหนดวัตถุประสงค์หลัก ส่วนมากผู้สอนมองว่าวัตถุประสงค์หลักคือด้านความรู้และทักษะของผู้เรียนมากกว่า

จากข้อมูลในด้านสภาพการกำหนดวัตถุประสงค์ สรุปได้ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในสภาพจริง ผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในข้อที่ 1) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน ลำดับถัดมา คือ ข้อที่ 2) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ และ ข้อที่ 3) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ รองลงมา คือ ข้อที่ 5) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ การที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับข้อที่กล่าวมานี้เนื่องจากว่า ผู้สอนมองว่าการเรียนการสอนไต่ระดับเป็นการเรียนการสอนด้านทักษะ จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนศึกษาในส่วนของทักษะก่อนเสมอ ในส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ ซึ่งในส่วนนี้ผู้สอนให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย อย่างเช่นที่ผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “การสอนด้านความคิดสร้างสรรค์ไม่ค่อยเน้นมากเพราะการสร้างสรรค์ต้องขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนด้วยว่าสามารถไปถึงขั้นนั้นได้หรือไม่” จะเห็นได้ว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการสอนในระดับขั้นแรก ๆ คือให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ยังไม่ได้เน้นไปจนถึงระดับของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการแยกประเด็นของวัตถุประสงค์หลักออกเป็นลำดับขั้นด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

การสัมภาษณ์และการสังเกตการกำหนดวัตถุประสงค์ตามพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้นำหลักการด้านพฤติกรรมเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1956) มาใช้เป็นหลักในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยผลจากการสัมภาษณ์ได้มาจากผู้สอนจำนวน 10 คน และการสังเกตชั้นเรียนได้มา

จากการเข้าสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน ทำให้ทราบสภาพการจัดการเรียนการสอน
ด้านพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น สามารถแสดงข้อมูลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5 สภาพการกำหนดพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ของผู้สอนและผลการสังเกตจากสภาพจริง

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมการณ์เรียนรู้	ร้อยละของความเห็นของผู้สอน ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนรู้	
		จากการ สัมภาษณ์ (N=10)	จากการ สังเกต (N=3)
1. พุทธิพิสัย	1. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เรียนรู้สัญลักษณ์ของไนต์ประดับและ ลักษณะของการบันทึกไนต์ประดับแต่ละ รูปแบบ	100.00	100.00
	2. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมี ความเข้าใจหลักการของไนต์ประดับ	70.00	66.66
	3. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	80.00	0.00
	4. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ไนต์ประดับแต่ละประเภท	70.00	66.66
	5. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สามารถออกแบบไนต์ประดับแต่ละรูปแบบ	0.00	0.00
	6. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เล็งเห็นความสำคัญของไนต์ประดับในบท ประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการ ประดับไนต์	70.00	0.00
2. ทักษะพิสัย	1. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้ หลักการปฏิบัติไนต์ประดับหลากหลาย รูปแบบ	100.00	100.00
	2. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน	100.00	100.00

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมการเรียนรู้	ร้อยละของความเห็นของผู้สอน ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้	
		จากการ สัมภาษณ์ (N=10)	จากการ สังเกต (N=3)
	<p>บรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่างๆ ตามการ แนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้</p> <p>3. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ ตามคำชี้แนะของผู้สอนได้</p> <p>4. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนำ ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ต ระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์</p> <p>5. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของ บทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมี ทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น</p> <p>6. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตระดับให้ เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้</p> <p>7. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนำ ทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่</p>	<p>100.00</p> <p>100.00</p> <p>60.00</p> <p>0.00</p> <p>0.00</p>	<p>100.00</p> <p>100.00</p> <p>100.00</p> <p>0.00</p> <p>0.00</p>
3. จิตพิสัย	<p>1. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้ และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการ บรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์</p> <p>2. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมี ความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์</p>	<p>90.00</p> <p>70.00</p>	<p>33.33</p> <p>0.00</p>

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมการเรียนรู้	ร้อยละของความเห็นของผู้สอน ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้	
		จากการ สัมภาษณ์ (N=10)	จากการ สังเกต (N=3)
	ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ		
	3. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ	50.00	0.00
	4. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนำ หลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการ บรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์	50.00	0.00
	5. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สร้างสรรค์โน้ตระดับในรูปแบบของตนเอง โดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการ บรรเลง	10.00	0.00

พฤติกรรมเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

จากการสัมภาษณ์ผู้สอน พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย 5 ข้อ โดยลำดับความสำคัญได้ดังนี้ คือ ข้อที่ 1) ผู้เรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ (ร้อยละ 100) โดยข้อนี้เป็นส่วนที่ผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ (ร้อยละ 80) ลำดับถัดมาผู้สอนมีความเห็นตรงกันโดยให้คะแนนร้อยละเท่ากัน คือ ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับรวมถึงข้อที่ 4) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้และข้อที่ 6) ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตได้ (ร้อยละ 70) และผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุดกับพฤติกรรมเรียนรู้ในข้อที่ 5) ผู้เรียนสามารถออกแบบโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ (ร้อยละ 10) จะเห็นได้ว่าผู้สอนจะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในขั้นต้น ๆ ก่อน ยังไม่ได้เน้นการสอนที่ไปถึงระดับขั้นสูงคือขั้นที่ 5 และ ขั้นที่ 6

ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในชั้นเรียนพบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับ ข้อที่ 1) ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ (ร้อยละ 100) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอน ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ (ร้อยละ 66.66) และข้อที่ 4) ให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้ (ร้อยละ 66.66) ในส่วนของการสังเกตที่มีความแตกต่างจากการสัมภาษณ์มากที่สุด คือ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้และข้อที่ 6) ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์อธิบายความสำคัญในการประพันธ์โน้ตได้ (ร้อยละ 0) เนื่องจากการเข้าสังเกตผู้วิจัยไม่ได้ทำการเข้าสังเกตตั้งแต่ผู้สอนเริ่มทำการสอนบทประพันธ์นั้น และการเข้าสังเกตเป็นการเข้าสังเกตชั้นเรียนที่ผู้สอนทำการเตรียมพร้อมนักเรียนเพื่อสอบวัดมาตรฐานบทประพันธ์ต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามการสอบ จึงไม่พบการเรียนการสอนด้านการเชื่อมโยงและการอธิบายความสำคัญของโน้ตระดับในการสังเกต และไม่พบการสร้างสรรคโน้ตระดับในบทประพันธ์

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

จากการสัมภาษณ์ผู้สอน พบว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยใน 4 ชั้นแรกในระดับสูง ซึ่งประกอบด้วย ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับหลากหลายรูปแบบ ข้อที่ 2) ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ และข้อที่ 4) ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) ข้อที่ 5) ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น (ร้อยละ 60) และผู้สอนเห็นตรงกันว่าไม่ได้จัดการเรียนการสอนคือ ข้อที่ 6) ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตระดับให้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และ ข้อที่ 7) ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (ร้อยละ 0)

จากการสังเกตการสอนด้านทักษะพิสัย พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับ 5 ข้อแรกซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับหลากหลายรูปแบบ ข้อที่ 2) ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ ข้อที่ 4) ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์ และข้อที่ 5) ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่

จะปฏิบัติสิ่งนั้น แม้ว่าการสังเกตจะมีความสอดคล้องกัน แต่มีความแตกต่างกันในข้อที่ 5) ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตประดับเติมเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น จากการสังเกต (ร้อยละ 100) จากการสัมภาษณ์ (ร้อยละ 60) จากการสังเกตนั้นแสดงให้เห็นว่าที่จริงแล้วผู้สอนได้ทำสิ่งนี้อยู่เสมอแต่ไม่ได้มองเป็นวัตถุประสงค์ และในส่วนที่ผู้สอนเห็นตรงกันว่าไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอน คือ ข้อที่ 6) ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตประดับให้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และ ข้อที่ 7) ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (ร้อยละ 0)

พฤติกรรมการณ์เรียนรู้ด้านจิตพิสัย

จากการการสัมภาษณ์ผู้สอนพบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ด้านจิตพิสัย คือ ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตประดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 90) รองลงมา คือ ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตประดับ (ร้อยละ 70) และให้ความสำคัญในลำดับถัดมา คือ ข้อที่ 3) ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตประดับ (ร้อยละ 50) และ ข้อที่ 4) ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตประดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตประดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 50) ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 5) ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตประดับในรูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการบรรเลง (ร้อยละ 10)

จากการสังเกตพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ด้านจิตพิสัย พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญ กับ ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตประดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 33.33) เพียงข้อเดียว เนื่องจากการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยนั้นผู้สอนไม่ได้ให้ความสำคัญกับทางด้านนี้มากนัก จึงทำให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกไปกับเนื้อหาเพียงแค่นี้ในระดับชั้นต้นเท่านั้น

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านทักษะพิสัย 3. ด้านจิตพิสัย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัยผู้สอนให้ความสำคัญกับข้อ 1) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตประดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตประดับซึ่งมีความสอดคล้องกับการสังเกตที่ให้ความสำคัญในด้านนี้เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามที่ผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “สัญลักษณ์สำคัญผู้เรียนต้องจำได้ว่าสัญลักษณ์แบบไหนมีรูปแบบการเล่นอย่างไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนจำรูปแบบของสัญลักษณ์ไว้

ตั้งแต่แรก” แต่การสัมภาษณ์และการสังเกตในด้านนี้ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับมากกว่าการบันทึกโน้ต ส่วนที่ผู้สอนมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อยกับการสังเกตการสอน คือ ข้อที่ 2) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับและข้อที่ 4) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้ ส่วนที่มีความแตกต่างกันมากที่สุดระหว่างการสัมภาษณ์และการสังเกตคือ ข้อที่ 3) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ และข้อที่ 6) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประพันธ์โน้ตได้ การที่มีความแตกต่างกันมากระหว่างการสัมภาษณ์และการสังเกต อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอน กล่าวคืออาจมีการทำการเรียนการสอนก่อนที่ผู้วิจัยจะเข้าทำการสังเกตชั้นเรียน ทำให้ไม่เห็นรายละเอียดการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านทักษะพิสัย จากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ 5 ข้อแรกมากที่สุด ซึ่งเป็นทักษะพิสัยในระดับขั้นต้นและระดับขั้นกลาง ส่วนทักษะพิสัยในระดับขั้นสูงในข้อที่ 6) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตระดับให้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ และข้อที่ 7) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษาสร้างสรรค์ใหม่ ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนทางด้านนี้ เนื่องจากมีปัจจัยของผู้เรียนมาเกี่ยวข้องด้วย คือ ผู้เรียนอาจมีประสบการณ์ไม่มากในการเรียนโน้ตระดับและผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะที่แตกต่างกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องพิจารณาตามความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ส่วนแรกควรเน้นพัฒนาทางด้านความรู้ให้กับผู้เรียนก่อนรวมถึงทักษะในเบื้องต้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ต่อไป

3. ด้านจิตพิสัย ผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนในข้อที่ 1) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์มากที่สุด ในการสังเกตก็พบการเรียนการสอนด้านนี้เช่นเดียวกัน รองลงมา คือ ข้อที่ 2) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ รวมถึงข้อที่ 3) ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ ลำดับถัดมาคือ ข้อที่ 4) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ และข้อที่ 5) มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับในรูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์

และความรู้สึกผ่านการบรรเลงตามลำดับ ในการสังเกตการเรียนการสอนพบว่าวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) ถึง ข้อที่ 5) ไม่พบการจัดการเรียนการสอน อาจเนื่องมาจากผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยเป็นเรื่องรองจากการจัดการเรียนการสอนด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย ทำให้การจัดการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยนี้ไม่ได้ทำทุกคาบที่ทำการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงไม่พบการจัดการเรียนการสอนในด้านนี้อย่างครอบคลุม

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการเรียนรู้ระดับขั้นต้นและระดับขั้นกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์หลักที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับสามข้อแรกมากที่สุด ในสามข้อแรกนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่เน้นความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ ประกอบด้วยข้อที่ 1) จัดการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติ ทักษะไต่ระดับของผู้เรียน ข้อที่ 2) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ และข้อที่ 3) จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงนั้นผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุดกับระดับการเรียนรู้ในระดับขั้นสูงที่ให้ผู้เรียนมุ่งเน้นการสร้างสรรค์

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาแบ่งเป็นสองส่วน โดยข้อมูลในส่วนแรกมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และการสังเกตชั้นเรียนจำนวน 3 ชั้นเรียน และส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารโดยนำบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีของสถาบันทรินิตี้ ระดับเกรด 4-5 ช่วงปี ค.ศ. 2009 - 2014 สามารถแสดงข้อมูลตามตารางดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์และการสังเกตการสอนด้านเนื้อหา

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการสอนด้านเนื้อหาสามารถแสดงข้อมูลได้ตามตารางดังนี้
ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสภาพการกำหนดเนื้อหาและผลการสังเกตจากสภาพจริง

เนื้อหา	ร้อยละของการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา	
	จากการสัมภาษณ์ (N=10)	จากการสังเกต (N=3)
1. มีการจัดการเรียนการสอนด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ	80.00	0.00
2. มีการจัดการเรียนการสอนด้านประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura	100.00	100.00
3. มีการจัดการเรียนการสอนด้านบันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ไม่เกิน 5 sharp, 5 flat	100.00	100.00
4. มีการจัดการเรียนการสอนด้านอัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8	100.00	100.00
5. มีการจัดการเรียนการสอนด้านทำนอง ประกอบด้วย โหม่ที่พทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง	30.00	66.66
6. มีการจัดการเรียนการสอนด้านเสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด	30.00	33.33
7. มีการจัดการเรียนการสอนด้านบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค	90.00	100.00
8. มีการจัดการเรียนการสอนด้านการร้องโน้ต	70.00	60.00

เนื้อหา	ร้อยละของการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา	
	จากการสัมภาษณ์ (N=10)	จากการสังเกต (N=3)
ระดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษา รูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย		
9. มีการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านโน้ต	20.00	0.00
ระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตาม สัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้		
10. มีการจัดการเรียนการสอนด้านการเชื่อมโยง ความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้	100.00	0.00
11. มีการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการ ฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบท ประพันธ์	100.00	100.00
12. มีการจัดการเรียนการสอนด้านการตีความโน้ต ระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบท ประพันธ์	70.00	66.66
13. มีการจัดการเรียนการสอนด้านการสร้างสรรค์ โน้ตระดับในบทประพันธ์	0.00	0.00
14. มีการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และ ความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน	0.00	33.33

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านเนื้อหาพบว่า เนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ข้อที่ 2) ประเภทของโน้ตระดับ ข้อที่ 3) มีด้านบันไดเสียง ข้อที่ 4) ด้านอัตราจังหวะ ข้อที่ 10) การเชื่อมโยงฐานความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ และ ข้อที่ 11) ทักษะการฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) เนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญในการเรียนการสอนเป็นลำดับถัดมา คือ ข้อที่ 7) ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ (ร้อยละ 90) ข้อที่ 1) ด้านความหมายและความสำคัญของของโน้ตระดับ (ร้อยละ 80) ข้อที่ 8) การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการ

วิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย (ร้อยละ 70) และ ข้อที่ 12) การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 70) ตามลำดับ เนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ข้อที่ 5) ทำนองประกอบด้วย โหมที่พาท้อง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง (ร้อยละ 30) ข้อที่ 6) ด้านเสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด (ร้อยละ 30) และข้อที่ 9) การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลัน ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย (ร้อยละ 20) ตามลำดับ อีกทั้งยังมีส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยในการจัดการเรียนการสอน คือ ข้อที่ 13) ด้านการสร้างสรรคโน้ตระดับในบทประพันธ์ และ ข้อที่ 14) ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน

จากการสังเกตการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับด้านการจัดเนื้อหาสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ในข้อที่ 2) ด้านประเภทของโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) เนื้อหาในการสอน คือ ประเภทของโน้ตระดับที่มีอยู่ในบทประพันธ์ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura ข้อที่ 3) ด้านบันไดเสียง (ร้อยละ 100) ในการสอนด้านเนื้อหา เป็นการเชื่อมโยงบันไดเสียงกับการปฏิบัติโน้ตระดับ ข้อที่ 4) อัตราจังหวะ เป็นการเชื่อมโยงอัตราจังหวะการปฏิบัติโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) และข้อที่ 11) ด้านทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) ส่วนนี้เป็นการแยกส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทประพันธ์และแยกส่วนในการฝึกซ้อมให้กับผู้เรียน

เนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากแบบสังเกต คือ ข้อที่ 7) ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อบริบททางประวัติศาสตร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ที่มีความแตกต่างด้านยุคสมัย (ร้อยละ 100) ข้อที่ 8) ด้านการร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบจากการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย เป็นการให้ผู้เรียนทวนเสียงของโน้ตระดับแต่ละรูปแบบผ่านการร้อง (ร้อยละ 66.66) ข้อที่ 12) ด้านการตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ เป็นส่วนของการวิเคราะห์ส่วนประกอบของตัวโน้ต เสียงประสาน และสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์ และสื่อความหมายออกมาได้ (ร้อยละ 66.66) และข้อที่ 6) ด้านเสียงประสาน ในส่วนนี้เนื้อหาจะเป็นการให้ความสำคัญของโน้ตระดับกับเสียงประสานในบทประพันธ์ (ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ ส่วนของเนื้อหาที่มีความแตกต่างกันมาก คือข้อที่ 1) ด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ข้อที่ 10) ด้านการเชื่อมโยง

ความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้ เป็นการนำความรู้ด้านทฤษฎีต่างๆ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติทักษะ สองข้อนี้ในด้านการสังเกตไม่ปรากฏการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 0)

นอกจากนี้ยังมีข้อที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยมากจากการสัมภาษณ์ แต่จากการสังเกตพบว่ามีการจัดการเรียนการสอน คือ ข้อที่ 5) ด้านทำนองประกอบด้วย โหม่งทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง (ร้อยละ 66.66) และข้อที่ 14) ด้านทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน (ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าด้านความรู้และด้านทักษะมีส่วนที่ทับซ้อนกันอยู่ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องเชื่อมโยงกัน ซึ่งทางด้านเนื้อหานี้มีความสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ คือ ข้อที่ 1) ด้านจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียนและข้อที่ 2) การเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ

จากข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา มีความสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื่องจากผู้สอนมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน และพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ รวมถึงการวางพื้นฐานในการวิเคราะห์การปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับผู้เรียน และยังสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ในระดับขั้นต้นและขั้นกลางซึ่งเป็นการปูพื้นฐานให้กับผู้เรียนในด้านความรู้และการปฏิบัติก่อน เพื่อนำพื้นฐานเหล่านี้ไปใช้ในการสร้างสรรค์ในอนาคต ในการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาจึงไม่พบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีการสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน

2.2 การวิเคราะห์เอกสารบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐาน

ในการวิเคราะห์เอกสารบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐานของสถาบันทรินิตี้ พบการจัดการเรียนการสอนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์โน้ตระดับที่พบในบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐานของสถาบันดนตรีทรินิตี้ (Trinity) ระดับเกรด 4 - 5 ค.ศ. 2009 - 2014

ชื่อบทประพันธ์	ผู้ประพันธ์	รูปแบบของโน้ต ระดับที่พบใน บทประพันธ์	ความถี่ของโน้ต ระดับที่พบในบท ประพันธ์
Piano Grade 4 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2009 - 2011			
Sonatina in A minor	Georg Anton Benda (1722 - 1795)	Trill	1
Rondino	Martin Frey (1872 - 1946)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Saltarello	Anton Schroll	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
The Trick Cyclist	Garry A F Wilkinson (born 1958)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Hornpipe	Henry Purcell (1659 - 1695)	Trill	1
The Ghost in the Chimney	Theodor Kullak (1818 - 1882)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Promenade	Sergei Prokofiev (1891 - 1953)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Ragtime Blues	Mike Cornick (born 1947)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Saturday's Child from A Week of Birthday's	Richard Rodney Bennett (born 1936)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Piano Grade 5 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2009 - 2011			
Les Cherubins from	Francois Couperin	Trill, Appoggiatura	2

ชื่อบทประพันธ์	ผู้ประพันธ์	รูปแบบของโน้ต ระดับที่พบใน บทประพันธ์	ความถี่ของโน้ต ระดับที่พบในบท ประพันธ์
Quarime livre de pieces de clavecin	(1668 - 1733)		
Menuet & Trio form French Suite no. 3, BWV 814	Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Allegro non tan to 1 st movement from Sonatina in G, op. 20 no.1	Jan Ladislav Dussek (1760 - 1812)	Appoggiatura	1
Camel Ride	Paul Mc Clure (2006)	Appoggiatura	1
Sonata C.49 (F.49)	Domenico Cimarosa (1749 - 1801)	Appoggiatura, Trill	2
Valse KK IVb no.11	Frederic Chopin (1810 - 1849)	Appoggiatura, Trill	2
Lieb'Schwesterlein (Dear little sister) no. 14 of jugendklange, op.32	Robert Fuchs (1847 - 1927)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Evening in the Country from Easy Piano Pieces (1908)	Bela Bartok (1881 - 1945)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Silent and soft and	Arthur Benjamin	ไม่พบโน้ตระดับใน	0

ชื่อบทประพันธ์	ผู้ประพันธ์	รูปแบบของโน้ต ระดับที่พบใน บทประพันธ์	ความถี่ของโน้ต ระดับที่พบในบท ประพันธ์
slow descends the snow from Fantasies for Piano Solo, book 2	(1893 - 1960)	บทประพันธ์	
Piano Grade 4 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2012 - 2014			
Allemande in A minor HWV 478	George Frideric Handel (1685 - 1759)	Trill	1
Rondo 2 nd movement from Sonatina in F, Anh5	Ludwig van Beethoven (1770 - 1827)	Turn	1
Allegretto from Sonatina in G, op.55 no.2	Friedrich Kuhlau (1786 - 1832)	Appoggiatura	1
Kaki-no-Tane	Akira Yuyama (born 1932)	Appoggiatura	1
Solfeggio in F K.393(385b) no.2	Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)	Appoggiatura, Trill	2
Sicilienne no.11 from Album for the Young op. 68	Robert Schumann (1810 - 1856)	Appoggiatura	1

ชื่อบทประพันธ์	ผู้ประพันธ์	รูปแบบของโน้ต ระดับที่พบใน บทประพันธ์	ความถี่ของโน้ต ระดับที่พบในบท ประพันธ์
A Sad Story no.6 from Thirty Pieces for Children op.27	Dmitri Kabalevsky (1904 - 1987)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Tapping Heels	Alan Bullard (born 1947)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Never Too Late	Heather Hammond	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Piano Grade 5 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2012 - 2014			
Prelude from Suite in C, Z. 666	Henry Purcell (1659 - 1696)	Trill	1
Minuet with Variations from Sonata VIII	Thomas Arne (1710 - 1778)	Turn, Trill, Appoggiatura, Mordent	4
Allegro 1 st movement from Sonata in C, Hob. XVI/1	Franz Joseph Haydn (1732 - 1809)	Turn, Appoggiatura, Trill	3
Bagatelle in G minor op.119 no.1	Ludwig van Beethoven	Turn	1
March, Little soldier!(Marcha,Sold adinho) from Scenas Infantis	Octavio Pinto (1890 - 1950)	Appoggiatura	1

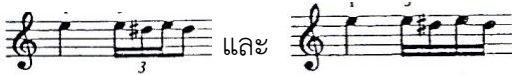

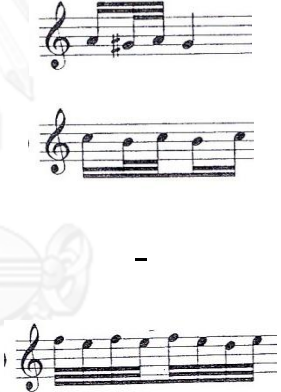

ชื่อบทประพันธ์	ผู้ประพันธ์	รูปแบบของโน้ต ระดับที่พบใน บทประพันธ์	ความถี่ของโน้ต ระดับที่พบในบท ประพันธ์
Page d'album	Claude Debussy (1862 - 1918)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0
Last Summer	Mike Cornick (born 1947)	Trill, Appoggiatura	2
Vendetta	Elissa Milne (born 1967)	Appoggiatura	1
Slink	Peter Nickol (born 1946)	ไม่พบโน้ตระดับใน บทประพันธ์	0

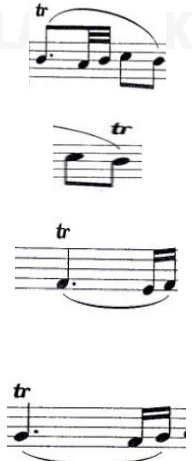

จากข้อมูลด้านเนื้อหาของบทประพันธ์ที่ใช้สำหรับการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีของสถาบันทรินิตี้ (Trinity) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

บทประพันธ์ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้มีทั้งหมด 35 บทประพันธ์ พบโน้ตระดับในบทประพันธ์ทั้งหมด 20 บทประพันธ์ ในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีของสถาบันทรินิตี้ พบว่าบทประพันธ์ในยุคคลาสสิกมีโน้ตระดับในบทประพันธ์มากกว่ายุคอื่น ๆ และโน้ตระดับที่พบในบทประพันธ์ในการสอบวัดมาตรฐานมี 4 ประเภทคือ Appoggiatura, Mordent, Turn, Trill พบมากที่สุดในบทประพันธ์คือ Appoggiatura พบใน 15 บทประพันธ์ ประเภทของโน้ตระดับที่พบรองลงมา คือ Trill จำนวน 7 บทประพันธ์ Turn จำนวน 4 บทประพันธ์ และ Mordent จำนวน 1 บทประพันธ์ ซึ่งโน้ตระดับแต่ละประเภทจะอยู่บนค่าของตัวโน้ตที่แตกต่างกัน และมีรูปแบบที่หลากหลาย ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตาราง ต่อไปนี้

ในบทประพันธ์ระดับ เกรด 4 ตั้งแต่ปี 2009 – 2014 มีโน้ตระดับคือ Mordent, Trill, Turn และ Appoggiatura ลักษณะของโน้ตระดับในบทประพันธ์มีดังนี้ (แสดงเฉพาะบทประพันธ์ที่ปรากฏโน้ตระดับ)

ตารางที่ 8 แสดงโน้ตประดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางระหว่างปี 2009 - 2014

รูปแบบของ โน้ตประดับ	รูปแบบที่ใช้ ในบทประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
เกรด 4 ปี 2009 - 2011		
เพลง Sonatina in A minor		
Trill		
เพลง Hornpipe		
Appoggiatura and Trill		
เกรด 4 ปี 2012 - 2014		
เพลง Allemande in A minor HWV 478		
Trill		
เพลง Rondo 2 nd movement from Sonatina in F, Anh5		
Turn		

รูปแบบของ โน้ตประดับ	รูปแบบที่ใช้ ในบทประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
เพลง Allegretto From Sonatina in G, op. 55 no. 2		
Appoggiatura		-
เพลง Kaki – no – Tane		
Appoggiatura		-
เพลง Solfeggio in F K. 393(385b) no. 2		
Trill		

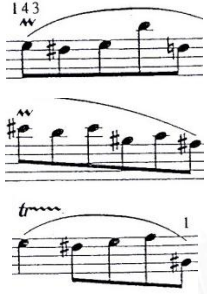

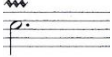

รูปแบบของโน้ตประดับ	รูปแบบที่ใช้ในบทประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
		
Appoggiatura		-
เพลง Sicilienne no. 11 from Album for the Young op. 68		
Appoggiatura		-

ในบทประพันธ์ระดับ เกรด 5 ตั้งแต่ปี 2009 – 2014 มีโน้ตประดับคือ Mordent, Trill, Turn และ Appoggiatura ลักษณะของโน้ตประดับในบทประพันธ์มีดังนี้ (แสดงเฉพาะบทประพันธ์ที่ปรากฏโน้ตประดับ)

ตารางที่ 9 แสดงโน้ตประดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางระหว่างปี 2009 - 2014

รูปแบบของโน้ตประดับ	รูปแบบที่ใช้ในบทประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
เกรด 5 ปี 2009 – 2011		
เพลง Les Cherubins from Quarieme livre de pieces de clavecin		
trill		mordents (optional) to be played on the beat, starting on the upper note

รูปแบบของโน้ต ระดับ	รูปแบบที่ใช้ในบท ประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
		-
Appoggiatura		Editorial suggestion : arpeggiate notes on the beat. Editorial slurs have a short line through them.
เพลง Allego non tan to 1 st movement from Sonatina in G,op.20 no.1		
Appoggiatura		-
เพลง Camel Ride		
Appoggiatura		-
เพลง Sonata C.49 (F. 49)		
Trill		 - - -
Appoggiatura		 -
เพลง Valse KK IVb no.11		
Mordent		Mordents on the beat:

รูปแบบของโน้ต ระดับ	รูปแบบที่ใช้ในบท ประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
Trill		<p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p>
Appoggiatura		<p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">-</p>
เกรด 5 ปี 2012 – 2014		
เพลง Prelude from Suite in C, Z. 666		
Trill		

รูปแบบของโน้ต ระดับ	รูปแบบที่ใช้ในบท ประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
		
เพลง Minuet with Variations from Sonata VIII		
Mordent		-
Trill		 - - - - - -
Turn		 - -

รูปแบบของโน้ต ระดับ	รูปแบบที่ใช้ในบท ประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
		-
Appoggiatura		-
เพลง Allegro 1 st movement from Sonata in C, Hob, XVI/1		
Trill		 -
Turn		 - - - -
Appoggiatura		

รูปแบบของโน้ต ระดับ	รูปแบบที่ใช้ในบท ประพันธ์	รูปแบบการบรรเลงที่แนะนำในบทประพันธ์
		-
เพลง Bagatelle in G minor op. 119 no.1		
Turn		-
เพลง March, Little soldier (Marcha, Soleadinho) from Scenas Infantis (Memories of Childhood)		
Appoggiatura		-
		-
เพลง Last Summer		
trill		-
Appoggiatura		-
		-
เพลง Vendetta		
Appoggiatura		-
		-
		-
		-

จากการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของโน้ตประดับในบทประพันธ์จำนวน 20 บทประพันธ์ พบว่า โน้ตประดับในบทประพันธ์ส่วนใหญ่มี 4 ประเภท คือ Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura ในระดับเกรด 4 ระหว่างปี 2009 - 2011 พบว่ามีโน้ตประดับในบทประพันธ์จำนวนไม่มาก โน้ตประดับที่พบคือ Mordent และ Turn และในระดับเกรด 5 มีโน้ตประดับมากขึ้น รวมทั้งหมด 4 รูปแบบ ในส่วนของระดับเกรด 4 ในปี 2012 - 2014 พบว่ามีโน้ตประดับเพิ่มมากขึ้นกว่า ในปี 2009 - 2011 โดยรูปแบบที่พบ คือ Trill, Turn, Appoggiatura และมีตัวอย่างในการบรรเลงค่อนข้างมาก ส่วนในระดับเกรด 5 พบว่า ตัวอย่างในการบรรเลงมีน้อยลง จากการวิเคราะห์โน้ตประดับในบทประพันธ์จะเห็นได้ว่าการสอบวัดมาตรฐาน ในระดับเกรด 4 เป็นเหมือนการปูพื้นฐานให้กับผู้บรรเลง โดยมีตัวอย่างการบรรเลงให้กับผู้บรรเลง แต่ในระดับเกรด 5 ตัวอย่างจะลดน้อยลง เพราะในระดับนี้อาจเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้จากระดับเกรด 4 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติระดับเกรด 5 อีกทั้งในปี 2009 - 2011 นั้นมีโน้ตประดับน้อย แต่ในปี 2012 - 2014 พบว่ามีโน้ตประดับเพิ่มมากขึ้นในบทประพันธ์ แสดงให้เห็นว่าในการสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีนั้น ทางผู้จัดสอบได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติทักษะโน้ตประดับในบทประพันธ์เพิ่มมากขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงและการสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน ทำให้ทราบสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น ข้อมูลในส่วนแรกมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอน (N=10) ข้อมูลส่วนที่สองมาจากการสังเกตชั้นเรียน (N=3) สามารถแสดงข้อมูลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผล
การสังเกตจากสภาพจริง

เนื้อหา	ร้อยละของวิธีการจัดการเรียนการสอน						
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อนแล้ผู้ถ่าสน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง
- ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ	60.00/0.00	70.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	30.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00
- ประเภทของโน้ตระดับประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura	80.00/100.00	80.00/60.00	0.00/0.00	0.00/0.00	40.00/0.00	10.00/0.00	0.00/0.00
- บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ไมเกิน 5 sharp, 5 flat	100.00/100.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	40.00/100.00	0.00/0.00
- อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8	90/33.33	40.00/66.66	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/66.66	0.00/0.00
- ทำนองประกอบด้วย โหม่งที่พ่นอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง	40/33.33	100.00/66.66	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	10.00/66.66	0.00/0.00
- เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด	60/33.33	90.00/33.33	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	90.00/0.00	40.00/0.00
- บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วยรูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค	60/66.66	80.00/100.00	70.00/0.00	30.00/0.00	20.00/0.00	70.00/0.00	0.00/0.00
- การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟัง บทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย	70.00/33.33	50.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/20.00	0.00/0.00
- การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลัน และปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้	20.00/0.00	20.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00
- การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้	100.00/0.00	100.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	60.00/0.00	0.00/0.00
- ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง	100.00/100.00	60.00/100.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	100.00/100.00	0.00/0.00
- การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง	80.00/66.66	60.00/66.66	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	20.00/33.33	0.00/0.00
- การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์	20.00/0.00	20.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00
- ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงผู้เรียน	30.00/33.33	0.00/33.33	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/0.00	0.00/33.33	30.00/33.33

จากการสัมภาษณ์ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนเน้นการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการสาธิตและวิธีการวิเคราะห์ ร่องลงมา คือ วิธีการฝึกซ้อม โดยการสอนเนื้อหาที่เน้นการสาธิต ประกอบด้วย บันไดเสียง (ร้อยละ 100) การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) และที่ไม่เน้นการสาธิต คือ การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลัน (ร้อยละ 20) และการสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 20) การสอนเนื้อหาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ ด้านทำนอง (ร้อยละ 100) การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) เสียงประสาน (ร้อยละ 90) ประเภทของโน้ตระดับ (ร้อยละ 80) บริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ (ร้อยละ 80) ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ (ร้อยละ 70) ทักษะการฝึกซ้อมและวางแผนฝึกซ้อม (ร้อยละ 60) การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 60) ตามลำดับ และเนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยในการวิเคราะห์ คือ ด้านบันไดเสียง (ร้อยละ 0) การสอนเนื้อหาที่เน้นวิธีการวิจารณ์เนื้อหา คือ ด้านบริบทของบทประพันธ์ (ร้อยละ 70) นอกจากนี้ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยกับการใช้วิธีการวิจารณ์ในการจัดการเรียนการสอน

การสอนเนื้อหาที่ใช้วิธีการสร้างแรงบันดาลใจ คือ บริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ และการสอนเนื้อหาที่ใช้วิธีการสอนโดยใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์ คือ ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura (ร้อยละ 40) ร่องลงมา คือ ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ (ร้อยละ 30) และบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ (ร้อยละ 30) การสอนเนื้อหาที่เน้นวิธีการวางแผนฝึกซ้อมในการจัดการเรียนการสอนคือ ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) ร่องลงมาคือด้านเสียงประสาน (ร้อยละ 90) บริบทศาสตร์ของบทประพันธ์ (ร้อยละ 70) และการเชื่อมโยงโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 60) ตามลำดับ การสอนเนื้อหาโดยใช้วิธีการแสดงคือ เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส แนวทางเดินคอร์ด (ร้อยละ 40) ร่องลงมา คือ ด้านทักษะการแสดง และการแก้ปัญหาระหว่างการแสดง (ร้อยละ 30)

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนมีวิธีการสอนที่สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ คือ ดำเนินการสอนด้วยการสาธิต การวิเคราะห์ และการวางแผนฝึกซ้อมให้กับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งวิธีการสอนด้วยการสาธิตนั้น ผู้สอนได้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ เนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง และการฝึกซ้อม (ร้อยละ 100) ร่องลงมาคือด้านบริบททางประวัติศาสตร์

ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ (ร้อยละ 66.66) การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 66.66) ตามลำดับ และสิ่งที่มีความสอดคล้องน้อยที่สุดระหว่างการสัมภาษณ์และการสังเกต คือ การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติโน้ตระดับ (ร้อยละ 0) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิเคราะห์ ผู้สอนได้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์และทักษะการฝึกซ้อม (ร้อยละ 100) รองลงมาคือประเภทของโน้ตระดับ (ร้อยละ 66.66) ด้านทำนอง ซึ่งประกอบด้วย โหมที่พทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง(ร้อยละ 66.66) และผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านการแสดงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง (ร้อยละ 33.33) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการวิจารณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์ไม่ปรากฏในการสังเกตการสอน วิธีการจัดกิจกรรมด้านการวางแผนฝึกซ้อมผู้สอนให้ความสำคัญกับด้านบันไดเสียง (ร้อยละ 100) และทักษะการฝึกซ้อม (ร้อยละ 100) รองลงมาคืออัตราจังหวะและทำนอง (ร้อยละ 66.66) ในส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการแสดง (ร้อยละ 33.33) และมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการแสดง คือ การแสดงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง (ร้อยละ 33.33) ที่ไม่พบการจัดการเรียนการสอนครบทุกด้าน เช่นเสียงก่อนสัญลักษณ์ อาจเนื่องมาจากผู้สอนคิดว่าการสอนแบบนี้เป็นการสอนสัญลักษณ์ก่อนเสียง โดยวิธีการสอนของผู้สอนคือให้ผู้เรียนดูรูปแบบโน้ตระดับในบทประพันธ์ แล้วผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง จากนั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม สิ่งนี้อาจมองได้สองแง่มุมคืออาจมองเป็นการสาธิตด้วยการสอนสัญลักษณ์ก่อนเสียง หรือการสอนด้วยเสียงก่อนสัญลักษณ์

การสอนด้านวิธีการสาธิตผู้สอนมักทำการสอนควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ถูกใช้บ่อยที่สุดในทุกเนื้อหากการเรียนการสอน ผู้สอนได้ให้เหตุผลในการสาธิตและการวิเคราะห์ว่า การเรียนของผู้เรียนระดับชั้นกลางนั้น ผู้เรียนยังไม่เคยปฏิบัติทักษะโน้ตระดับมาก่อนหรือเคยปฏิบัติมาบ้างแต่ไม่มาก ผู้สอนจึงเน้นการสาธิตเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการปฏิบัติโน้ตระดับแต่ละรูปแบบก่อน จึงมักพบปัญหาด้านการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนต้องการปฏิบัติโน้ตระดับแต่ละรูปแบบในบทประพันธ์ด้วยตนเอง มักต้องกลับมาสอบถามการปฏิบัติกับผู้สอนเสมอ หรือถ้าสามารถปฏิบัติได้ผู้เรียนก็จะไม่สามารถปฏิบัติด้วยความเข้าใจว่าทำไมต้องมีโน้ตระดับในบทประพันธ์และโน้ตระดับสำคัญกับบทเพลงมากน้อยเพียงใด ส่วนการวิเคราะห์ในระดับแรกผู้เรียนไม่ได้คิดและวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่มีในบทประพันธ์ด้วยตัวเอง การวิเคราะห์จะเป็นหน้าที่ของผู้สอนและสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม จากนั้นเมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติโน้ตระดับพอสมควร

แล้ว ผู้สอนจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตในบทประพันธ์ด้วยตนเอง การปฏิบัติโน้ตระดับของผู้เรียนอาจเกิดปัญหา คือ ผู้เรียนอาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ในบทประพันธ์ด้วยตนเอง เพราะกลัวผิดพลาด

ในส่วนของการฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์ ผู้สอนเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของบทประพันธ์ แยกส่วนที่จำเป็นออกมาฝึกซ้อมก่อน หรืออาจแบ่งการฝึกซ้อมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติ การฝึกซ้อมด้านโน้ตระดับในบทประพันธ์ ผู้สอนให้ฝึกซ้อมพร้อมกับโน้ตหลัก ซึ่งการสอนด้วยวิธีนี้อาจทำให้ผู้เรียนที่ไม่ได้ฝึกซ้อมเทคนิคการใช้นิ้วมือมาก่อนปฏิบัติโน้ตระดับด้วยความยากลำบาก และทำโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้นเป็นจุดบกพร่องในการบรรเลง ในเรื่องของการตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้นผู้สอนเน้นการตีความให้ผู้เรียนฟัง ก่อนที่จะให้ผู้เรียนตีความบทประพันธ์เอง ในส่วนนี้อาจมีปัญหาด้านการตีความของผู้สอนกับผู้เรียนที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนฟังซึ่งผู้เรียนอาจเข้าใจคลาดเคลื่อนจากที่ผู้สอนอธิบายได้

จากข้อมูลด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสรุปได้ว่า ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนด้วยวิธีการหลัก 3 วิธี คือ 1. การสาธิต 2. การวิเคราะห์ และ 3. การวางแผนฝึกซ้อม ทั้งสามส่วนนี้มีความสอดคล้องกัน เนื่องผู้สอนมองว่าโน้ตระดับเป็นส่วนของการปฏิบัติ แต่การปฏิบัติต้องมาจากการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่มีในบทประพันธ์ว่าสัมพันธ์กับการปฏิบัติโน้ตระดับอย่างไร และการฝึกซ้อมสิ่งเหล่านั้นควรมีการฝึกแบบไหน การเรียนการสอนจึงต้องจัดให้มีวิธีการสอนทั้งสามวิธีนี้ควบคู่กัน ส่วนประกอบด้านวิธีการวิธีอื่น ๆ เป็นวิธีที่ใช้สอดแทรกกับเนื้อหาบางในบทประพันธ์บางส่วนเท่านั้น จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมตามเนื้อหานั้น

4. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน

สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และการสังเกตชั้นเรียนจำนวน 3 ชั้นเรียน สามารถแสดงผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้สอนด้านสื่อการเรียนการสอนและผลการสังเกตจากสภาพจริง

ประเภทของสื่อ	ร้อยละของผู้สอนด้านสื่อการเรียนการสอน	
	ผู้สอน (N=10)	การสังเกต (N=3)
การจัดการเรียนการสอนมีการใช้หนังสือแบ่งออกเป็น		
- แบบฝึกหัดด้านเทคนิค	100.00	100.00
- แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี	50.00	0.00
- ประวัติศาสตร์ดนตรี	40.00	0.00
- วรรณกรรมดนตรี	30.00	0.00
มีการใช้เว็บไซต์	100.00	33.33
มีการใช้ซีดีเพลง,MP3	100.00	33.33
การชมการแสดงสด	0.00	0.00

การใช้สื่อจากสภาพการจัดการเรียนการสอนพบว่า ผู้สอนเน้นการใช้แบบฝึกหัดด้านเทคนิค และการฟังบทประพันธ์จากเว็บไซต์และซีดีเพลงมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี (ร้อยละ 50) ประวัติศาสตร์ดนตรี (ร้อยละ 40) และวรรณกรรมดนตรี (ร้อยละ 30) ตามลำดับ ในการสังเกตการเรียนการสอนพบว่า ผู้สอนใช้แบบฝึกหัดด้านเทคนิคมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมาคือเว็บไซต์และซีดีเพลงและ MP3 (ร้อยละ 33.33)

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ผู้สอนเน้นการเรียนการสอนควบคู่กับบทประพันธ์ แบบฝึกหัดด้านเทคนิค เช่น The Virtuoso Pianist in Sixty Exercises for the Piano Vol. 925 โดย Hanon , 160 Kurze Ubungen op. 821 และ 101 Exercises op. 261 โดย Carl Czerny และหนังสือเรียนตามหลักสูตรที่ผู้สอนจัดการเรียนการสอน ในการสอนแบบฝึกหัดด้านเทคนิคนี้ส่วนใหญ่ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดก่อนเริ่มปฏิบัติบทประพันธ์ โดยให้เหตุผลว่าการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติบทประพันธ์ เป็นการฝึกทางด้านกายภาพของนิ้วมือ การจัดวางนิ้วมือและการเคลื่อนไหวของร่างกายในการบรรเลงบทประพันธ์ด้วย ส่วนสื่อด้านเว็บไซต์และซีดีเพลง เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฟังและดูการปฏิบัติของผู้อื่น เพื่อสร้าง

แรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากปฏิบัติบทประพันธ์เหล่านั้น ในการฟังบทประพันธ์จากสื่อเช่น เว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) ผู้สอนจะเป็นคนเลือกบทประพันธ์ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนฟังและดูการปฏิบัติบทประพันธ์นั้น ส่วนบทประพันธ์ที่เป็นประเภทของซีดี ผู้สอนจะแนะนำและให้ผู้เรียนนำกลับไปฟังที่บ้าน ในส่วนของการฟังนี้อาจพบปัญหาบ้าง เช่น ผู้เรียนไม่กลับไปฟังบทประพันธ์ตามที่คุณสอนแนะนำไป ทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการฟังบทประพันธ์ในยุคต่าง ๆ

5. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและการประเมินผลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน จำนวน 10 คน และการสังเกตชั้นเรียน จำนวน 3 ชั้นเรียน พบว่า ลักษณะการวัดและการประเมินผลแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. การประเมินผลระหว่างเรียน 2. การประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน และ 3. การประเมินผลหลังเรียน

ตารางที่ 12 ผลการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลและผลการสังเกตจากสภาพจริง

การวัดและประเมินผล	ร้อยละของผู้สอนด้านการวัดและการประเมินผล	
	ผู้สอน (N=10)	การสังเกต (N=3)
มีการประเมินผลระหว่างเรียน	50.00	33.33
มีการประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน	100.00	100.00
มีการประเมินผลหลังเรียน	100.00	0.00

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการวัดและการประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียนและการประเมินผลหลังเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ การประเมินผลระหว่างเรียน (ร้อยละ 50) จากการสังเกตพบว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมาคือประเมินผลระหว่างเรียน (ร้อยละ 33.33)

ในการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์เรียนการสอน พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการประเมินท้ายชั่วโมงเรียนมากที่สุด เนื่องจากการวัดและประเมินผลท้ายชั่วโมงเป็นการทบทวนสิ่งที่

เรียนมาในชั่วโมงเรียน เมื่อผู้เรียนมีข้อสงสัยหรือมีสิ่งที่ไม่เข้าใจผู้สอนจะได้อธิบายหรือบอกวิธีการแก้ไขให้ผู้เรียนกลับไปฝึกซ้อมที่บ้าน แต่การให้ผู้เรียนกลับไปฝึกซ้อมอาจไม่ได้ผลตามเป้าหมายที่ผู้สอนต้องการ เนื่องจากผู้เรียนมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้ไม่สามารถฝึกซ้อมได้ตามเป้าหมาย เช่น มีการบ้านที่โรงเรียนมอบหมาย มีการเรียนพิเศษวิชาหลัก ใช้เวลาในการทำอย่างอื่นและแบ่งเวลาในการฝึกซ้อมไม่เพียงพอ ส่วนการวัดและประเมินผลหลังเรียนเป็นการทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทั้งหมดในบทประพันธ์ การประเมินผลส่วนนี้ผู้สอนจะดูภาพรวมของบทประพันธ์ว่าผู้เรียนสามารถบรรลุได้ถูกต้องตามตัวโน้ต ความถูกต้องของจังหวะ ความถูกต้องของการตีความบทประพันธ์ในแต่ละยุค และการสื่ออารมณ์ในการบรรเลงบทประพันธ์ จะเห็นได้ว่าการประเมินเน้นการประเมินตามวัตถุประสงค์หลักในข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 3 ประกอบด้วย 1) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน 2) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ และ 3) จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ทางด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติโน้ตระดับ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยที่ผู้สอนมองว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นอยู่ในระดับขั้นต้นถึงขั้นกลางเพียงเท่านั้น ไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนไปถึงระดับขั้นสูงหรือด้านการสร้างสรรค์ ในการสังเกตการสอนนั้นเป็นการเข้าไปสังเกตเพียงครั้งเดียว และการสังเกตเป็นการสังเกตระหว่างเรียน จึงไม่ปรากฏการวัดและการประเมินผลทั้งสามด้านอย่างครบถ้วน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับขั้นกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับขั้นกลาง ข้อมูลมาจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนจำนวน 10 ท่าน การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และการสังเกตการสอนผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน โดยนำเสนอผลและการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในตอนี่ 2 ตามองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านสื่อ 5) ด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. แนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ในภาพรวม ส่วนที่สองเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยข้อมูลแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านวัตถุประสงค์ทั้งสองส่วนมาจาก การสัมภาษณ์ผู้สอนด้านแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนจำนวน 5 คน ทั้งนี้ความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนอาจต่างจากสภาพการเรียนการสอนจริงสามารถแสดงข้อมูลตามตารางได้ดังนี้

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

ตารางที่ 13 ผลการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์	ร้อยละของความคาดหวังของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
	ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
1. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน	100	100
2. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ	100	100
3. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์	100	100
4. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์	50	40
5. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ	70	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน 3 ข้อแรกมากที่สุด ประกอบด้วย ข้อที่ 1) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน ข้อที่ 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ และ ข้อที่ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ ข้อที่ 5) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ (ร้อยละ 70) และ ข้อที่ 4) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ (ร้อยละ 50) ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอนมากที่สุด ประกอบด้วย ข้อที่ 1) ควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน ข้อที่ 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ ข้อที่ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ และ ข้อที่ 5) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ (ร้อยละ 100) อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนในข้อที่ 4) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ (ร้อยละ 40)

ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนด้านวัตถุประสงค์ คือ ข้อที่ 1) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ข้อที่ 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐาน และ ข้อที่ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติไต่ระดับ เนื่องจากหากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่ดี การปฏิบัติไต่ระดับในบทประพันธ์ในแต่ละยุคสมัยในบทประพันธ์ต่าง ๆ ผู้เรียนจะสามารถบรรลุไต่ระดับได้ด้วยความเข้าใจและปฏิบัติออกมาได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงสามารถที่จะพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติไต่ระดับได้ ซึ่งสอดคล้องกับผู้สอนที่เห็นว่าการพัฒนาทั้งสองส่วนนี้จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

จากการสังเกตการสอนของผู้เชี่ยวชาญตามสภาพจริงพบว่ามีความสอดคล้องกันกับแนวทางที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอ คือ ข้อที่ 1) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่

จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน ข้อที่ 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ ข้อที่ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ ทั้งนี้ไม่ปรากฏการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ และการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ ซึ่งในส่วนนี้จากการสังเกตการสอนของผู้เชี่ยวชาญก็ไม่พบการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน อาจเนื่องมาจากการสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ผู้สอนไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นอยู่แล้ว การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นในการสอนทักษะการปฏิบัติบทประพันธ์มากกว่า อีกทั้งในการสังเกตการเรียนการสอนผู้วิจัยทำการสังเกตชั้นเรียนที่เตรียมผู้เรียนเพื่อให้มีความพร้อมในสอบวัดมาตรฐานดนตรี ซึ่งบทประพันธ์เป็นบทประพันธ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงสำหรับการสอบ จึงไม่พบการจัดการเรียนการสอนด้านการสร้างสรรค์

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางควรมีทิศทางในการสอน ดังนี้ 1) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ และ 4) การสร้างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์ แต่ก็ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของตัวผู้เรียนด้วยว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้การสร้างสรรค์เป็นประเด็นที่ไม่มีการเรียนการสอน อาจเนื่องมาจากผู้สอนเน้นการเรียนการสอนไปที่การฝึกทักษะ ไม่ได้เน้นการสร้างสรรค์และผู้เรียนยังมีความรู้ในการปฏิบัติไม่เพียงพอ และการสร้างสรรค์ต้องขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนด้วยว่ามีความถนัดในด้านนี้หรือไม่ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงนั้นไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามที่คุณสอนและผู้เชี่ยวชาญอยากให้เป็น แต่จะเห็นว่าผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญคำนึงถึงการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยและการสร้างสรรค์ เพราะมองว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้เรียนต้องได้รับการเรียนการสอนควบคู่ไปกับด้านความรู้และทักษะเบื้องต้นไปพร้อม ๆ กัน

1.2 แนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนในด้านแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนจำนวน 5 คน สามารถแสดงข้อมูลตามตารางดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงผลของความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมการเรียนรู้	ร้อยละของความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
		ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
ด้าน พุทธิพิสัย	1. ผู้เรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ 2. ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ 3. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 4. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภท 5. ผู้เรียนสามารถออกแบบโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ 6. ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตได้	90 100 100 90 10 70	100 100 100 100 20 100
ด้าน ทักษะพิสัย	1. ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับหลากหลายรูปแบบ 2. ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่างๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ 3. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ 4. ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์	100 100 100 100	100 100 100 100

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมการเรียนรู้	ร้อยละของความคาดหวังของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
		ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
	5. ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตประดับเติมเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น	60	100
	6. ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตประดับให้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	0	100
	7. ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่	0	20
ด้าน จิตพิสัย	1. ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้าน การบรรเลงโน้ตประดับในบทประพันธ์	80	100
	2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตประดับ	70	100
	3. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตประดับ	70	100
	4. ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตประดับไปปรับใช้ในการ บรรเลงโน้ตประดับในบทประพันธ์	70	100
	5. ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตประดับในรูปแบบของตนเอง โดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการบรรเลง	30	20

จากตารางที่ 14 สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนในการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

พฤติกรรมเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับข้อที่ 1) โน้ตประดับแต่ละรูปแบบ (ร้อยละ 100) ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตประดับ (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ (ร้อยละ 90) ข้อที่ 4) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตประดับแต่ละประเภทได้ (ร้อยละ 90) และข้อที่ 6) ผู้เรียน

สังเกตเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตได้ (ร้อยละ 70) ส่วนที่ผู้สอนเห็นตรงกันว่าควรจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 5) ผู้เรียนสามารถออกแบบโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ (ร้อยละ 10)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับข้อมูลของผู้สอน คือ ข้อที่ 1) โน้ตประดับแต่ละรูปแบบ และ ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตประดับ และมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้สอนในข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ข้อที่ 4) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โน้ตประดับแต่ละประเภทได้ (ร้อยละ 100) และข้อที่ 5) ผู้เรียนสามารถออกแบบโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ (ร้อยละ 20) ส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นแตกต่างจากผู้สอน คือ ข้อที่ 6) ผู้เรียนสังเกตเห็นความสำคัญของโน้ตประดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตได้ (ร้อยละ 100)

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

ผู้สอนให้ความสำคัญมากที่สุด 4 ข้อ ประกอบด้วย ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตประดับหลากหลายรูปแบบ ข้อที่ 2) ผู้เรียนบรรเลงโน้ตประดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตประดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ และ 4) ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ ข้อ 5) ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตประดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น (ร้อยละ 60) ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ข้อที่ 6) ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตประดับให้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และข้อ 7) ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (ร้อยละ 0)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผู้สอน 3 ข้อ ประกอบด้วย ข้อที่ 2) ผู้เรียนบรรเลงโน้ตประดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตประดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ และ ข้อที่ 4) ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) และผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนมีความเห็นแตกต่างกัน คือ ข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตประดับหลากหลายรูปแบบ (ร้อยละ 100) และข้อที่ 5) ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตประดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของบทประพันธ์และแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติ

สิ่งนั้น (ร้อยละ 100) ส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 7) ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประพันธ์โน้ต (ร้อยละ 20) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอนเช่นกัน

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย

ผู้สอนให้ความสำคัญกับข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 80) รองลงมา คือ ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ (ร้อยละ 70) ข้อที่ 3) ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ (ร้อยละ 70) และ ข้อที่ 4) ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 70) ตามลำดับ ในส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 5) ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับในรูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการบรรเลง (ร้อยละ 30)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้มากกว่าผู้สอนในข้อที่ 1) ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) ข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) ข้อที่ 3) ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ (ร้อยละ 100) และ ข้อที่ 4) ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) และผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญแตกต่างกันเล็กน้อยในข้อที่ 5) ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับในรูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการบรรเลง (ร้อยละ 20)

จากข้อมูลด้านวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนโน้ตระดับ 3 ด้าน

1. ด้านพุทธิพิสัย คือ ข้อที่ 1) ควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ รวมถึงข้อที่ 2) ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ ข้อที่ 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ และข้อที่ 4) สามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้ รวมทั้ง ข้อที่ 5) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประพันธ์โน้ตระดับได้ ซึ่งจากความคิดเห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านพุทธิพิสัยนี้ มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงผู้สอน

เล็งเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ข้อเช่นกัน กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงและความคาดหวังของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ควรสอนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในระดับขั้นต้นและในระดับขั้นกลางก่อน ยังไม่ได้เน้นไม่ถึงระดับขั้นสูง

2. ด้านทักษะพิสัย ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับหลากหลายรูปแบบและให้ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้ สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ รวมถึงนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสม ไม่ได้เน้นการสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่ผู้สอนเน้นการจัดการเรียนการสอนในขั้นต้นและขั้นกลางเป็นหลัก

3. ด้านจิตพิสัย ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ มีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ ตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ สามารถนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ต ในส่วนของจิตพิสัยนี้พบว่า มีความแตกต่างกันกับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เนื่องจากผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในขั้นต้นจนถึงขั้นกลาง แต่ในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงนั้นพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนเพียงขั้นต้นเท่านั้น

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนจำนวน 5 คน สามารถแสดงข้อมูลตามตารางดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เนื้อหา	ร้อยละของความคาดหวังของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
	ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
1. ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ	100	100
2. ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura	100	100
3. บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ไม่เกิน	100	100

เนื้อหา	ร้อยละของความคาดหวัง ของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
	ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
5 sharp, 5 flat		
4. อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4,6/8,12/8	100	100
5. ทำนองประกอบด้วย โหม่งทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง	50	100
6. เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และ แนวของทางเดินคอร์ด	40	100
7. บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการ ประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค	100	100
8. การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษา รูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย	80	80
9. การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตาม สัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้	50	80
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้	90	100
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบท ประพันธ์	100	100
12. การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของ บทประพันธ์	50	100
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์	20	40
14. ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน	20	100

ตารางที่ 4.15 ผลการสัมฤทธิ์ผลแนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหาพบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับข้อที่ 1) ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ข้อที่
2) ประเภทของโน้ตระดับประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, และ Appoggiatura ข้อที่ 3) บันได
เสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ โหม่ง ไม่เกิน 5 sharp, 5 flat ข้อที่ 4) อัตราจังหวะ

ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8 ข้อที่ 7) บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตประดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค และ ข้อที่ 11) ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตประดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ ข้อที่ 10) การเชื่อมโยงฐานความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับได้ (ร้อยละ 90) ข้อที่ 8) การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย (ร้อยละ 80) ข้อที่ 5) ทำนองประกอบด้วย โหมที่พำนอง การเพิ่มโน้ตประดับในทำนอง (ร้อยละ 50) ข้อที่ 9) การอ่านโน้ตประดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตประดับได้ (ร้อยละ 50) และข้อที่ 12) การตีความโน้ตประดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทประพันธ์ (ร้อยละ 50) ในส่วนที่ผู้สอนให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยคือเนื้อหาใน ข้อที่ 6) เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตประดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด (ร้อยละ 40) รองลงมา คือ ข้อที่ 13) การสร้างสรรค์โน้ตประดับในบทประพันธ์ และข้อที่ 14) ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน (ร้อยละ 20)

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนในข้อที่ 1) ด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตประดับ ข้อที่ 2) ประเภทของโน้ตประดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura ข้อที่ 3) ด้านบันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และไมเนอร์ ไม่เกิน 5 sharp, 5 flat ข้อที่ 4) ด้านอัตราจังหวะประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8 ข้อที่ 7) ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตประดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค และ ข้อที่ 11) ด้านทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตประดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 100) รองลงมาผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเห็นตรงกันว่าควรจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาในข้อที่ 8) การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษา รูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย (ร้อยละ 80) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนมีความเห็นที่แตกต่างกันในข้อที่ 10) ด้านการเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับโดยผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 100) และผู้สอน (ร้อยละ 90) สิ่งที่ผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด

คือด้านทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 100) ผู้สอน (ร้อยละ 20)

ในการจัดการเรียนการสอนด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อย่างเช่นที่ผู้สอนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การจัดการเรียนการสอนด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับเป็นสิ่งที่ควรทำในการจัดการเรียนการสอน แต่ก็ขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วย บางทีก็ไม่สามารถที่จะสอนให้ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของโน้ตระดับได้” ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวว่า “ การเรียนการสอนให้ผู้เรียน เข้าใจความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ต้องอาศัยเวลาในการวางพื้นฐานให้ผู้เรียน การที่จะเข้าใจความหมายและความสำคัญได้ ผู้เรียนต้องมีประสบการณ์ในการฟังบทเพลงมาพอสมควรและปฏิบัติโน้ตระดับมาพอสมควรแล้ว ” จะเห็นได้ว่าการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีข้อแตกต่างกันในด้านความเห็นในการจัดการเรียนการสอน แต่ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างก็ให้ความสำคัญในด้านนี้

การจัดการเรียนการสอนด้านประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง อัตราจังหวะ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ เนื่องจากการปฏิบัติทักษะดนตรีนั้น ผู้สอนต้องวางพื้นฐานให้กับผู้เรียน จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบทประพันธ์ได้ คือด้านบันไดเสียงและอัตราจังหวะ ดังเช่นที่ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ในการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการสอนด้านบันไดเสียงและอัตราจังหวะ เพราะสองส่วนนี้เป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องรู้ และการเล่นโน้ตระดับในบทเพลงครูก็ต้องแนะนำให้นักเรียนรู้อีก่อนว่าสัญลักษณ์นั้นเรียกว่าอะไรและเล่นอย่างไร” ด้านการจัดการเรียนการสอนจะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนด้านจังหวะและบันไดเสียง รวมถึงด้านประเภทของโน้ตระดับโดยเน้นการอธิบายจากผู้สอน

ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเห็นตรงกันว่าควรจัดการเรียนการสอน แต่ในการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงนั้นไม่สามารถจัดได้อย่างเต็มที่ อย่างที่ผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “ในการเรียนจริง ๆ ส่วนมากผู้เรียนอยากเล่นให้ได้ ก็เลยต้องสอนปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ การอธิบายเกี่ยวกับประวัติต่าง ๆ ผู้เรียนไม่ค่อยให้ความสนใจ ถ้าอธิบายยาวไปก็จะเริ่มที่จะไม่ฟังแล้ว” จะเห็นได้ว่าผู้สอนต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ แต่เนื่องจากมีปัจจัยอื่นมาสอดแทรก ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมาย

ในการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อม ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นต่างกันเล็กน้อย โดยที่ผู้สอนมองว่าถ้าหากผู้เรียนไม่นำกลับไปปฏิบัติจริง ผู้เรียนบางส่วนเมื่อผู้สอนอธิบายและบอกวิธีการในการฝึกซ้อมไป เมื่อกลับมาเรียนสัปดาห์ต่อมาก็ยังปฏิบัติสิ่งนั้นไม่ได้ เนื่องจากไม่ได้กลับไปปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สอน การเรียนการสอนผู้สอนบางท่านจึงเน้นการฝึกซ้อมและการเรียนในชั้นเรียนเป็นหลัก อย่างเช่นผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “การฝึกซ้อมเป็นส่วนที่สำคัญก็จริง แต่บางทีก็ขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวของผู้เรียนด้วยว่าจะสามารถฝึกซ้อมได้มากน้อยแค่ไหน เนื่องจากผู้เรียนอยากเล่นเพลงให้ได้ เลยทำการเล่นไปเรื่อย ๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงการซ้อมว่าเป็นอย่างไร” จะเห็นได้ว่าผู้สอนเห็นความสำคัญของการฝึกซ้อมแต่ไม่สามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนฝึกซ้อมได้อย่างถูกต้อง

ด้านการร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ ผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “การร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนมาก แต่การร้องบางนั้น เด็กบางคนก็ไม่กล้าแสดงออก หรือเมื่อร้องแล้วเสียงที่ร้องออกมาไม่ตรงตามระดับเสียง จึงไม่มั่นใจในตนเอง และโน้ตระดับแต่ละรูปแบบมีความยากในการร้องแตกต่างกัน ผู้เรียนอาจคลอตามเสียงได้เฉย ๆ” และผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวว่า “การร้องเป็นส่วนสำคัญในการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านเสียงก่อนสัญลักษณ์ของโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ แต่ไม่ควรให้ผู้เรียนร้องโน้ตระดับที่มีความยาก อาจให้ร้องเป็นโน้ตหลักเพื่อให้ผู้เรียนรู้จังหวะว่าถ้าเพิ่มโน้ตระดับเข้าไปจะต้องบรรเลงถึงไหน” จะเห็นได้ว่าผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์

ส่วนทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากผู้สอนมองว่าการแสดงไม่ใช่ส่วนสำคัญในการปฏิบัติโน้ตระดับ มีผู้สอนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การแสดงไม่ได้เป็นส่วนสำคัญที่ควรจัดการเรียนการสอน เพราะการแสดงบนเวทีจะเห็นได้ว่าเด็กมีความกดดันมาก มีความเครียดก่อนที่จะขึ้นแสดง ไม่มีความสุขในการเล่น การที่จะทำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีความสุขเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า” ผู้เชี่ยวชาญมองว่าการแสดงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติได้ เพราะการแสดงเป็นผลของการฝึกซ้อม อย่างเช่นผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การแสดงเป็นผลพลอยได้จากการฝึกซ้อมของผู้เรียน ถ้าฝึกซ้อมเยอะการแสดงก็จะออกมาดี การแสดงเป็นการสร้าง

แรงจูงใจให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกมากกว่าการนั่งบรรเลงบทเพลงนั้นสองคนกับผู้สอน” จะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญนั้นเน้นการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้ แต่ผู้สอนเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสุขในการบรรเลงไม่เน้นการแสดงบนเวที

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้านโน้ตระดับ ควรมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง จังหวะ บริบททางประวัติศาสตร์ และ ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์เป็นหลัก จากนั้นจึงสอดแทรกเนื้อหาด้านการร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบและการเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับรวมถึงด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับควบคู่กัน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำรายละเอียดด้านเนื้อหาใช้ในการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยข้อมูลส่วนแรกมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอน (N=10) ข้อมูลส่วนที่สองมาจากการสังเกตชั้นเรียน (N=3) สามารถแสดงข้อมูลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์วิธีการสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ

เนื้อหา	รายละเอียดของวิธีการจัดกิจกรรม						
	การสักริต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อนสัมผัส	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง
- ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ	90/60	60/80	3/20	10/20	30/20	50/60	20/0
- ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura	80/100	80/100	40/0	40/0	70/60	80/100	40/40
- บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ไม่เกิน 5 sharp, 5 flat	60/100	0/100	40/20	10/0	30/20	70/80	20/20
- อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4,	90/80	10/100	10/20	10/0	30/20	40/40	20/20

เนื้อหา	รายละเอียดของวิธีการจัดกิจกรรม						
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง
4/4, 6/8, 12/8							
- ทำนอง ประกอบด้วย โหมทที่ทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง	50/80	90/100	50/20	50/40	50/40	60/60	50/40
- เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด	50/60	90/100	30/20	50/20	50/40	70/80	40/20
- บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค	60/60	80/100	70/20	30/40	20/20	20/0	60/0
- การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย	70/60	70/60	20/40	30/40	40/40	40/60	50/20
- การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับ	20/80	80/100	10/0	0/0	30/0	40/80	20/20
- การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ	40/60	80/100	20/20	20/0	0/0	40/40	20/20
- ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง	40/60	80/100	20/0	20/0	0/0	60/100	20/20
- การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง	20/80	90/100	30/0	30/0	30/20	60/100	30/40
- การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์	40/60	50/100	30/0	30/0	30/20	40/60	30/0
- ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน	30/40	10/40	10/0	30/20	10/0	40/100	50/100

จากตารางสามารถสรุปวิธีการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาได้ดังนี้

การเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันคือควรใช้วิธีการสอนด้านการสาธิตและการวิเคราะห์ควบคู่กัน เนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนให้ความสำคัญมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสาธิต คือ ด้านประเภทของโน้ตระดับ อัตรารังหะ เสียงประสาน การร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์จากการวิเคราะห์และทักษะในการแสดง และส่วนที่ผู้สอนเห็นต่างกับผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด คือ ด้านบันไดเสียง ด้านทำนอง ด้านการอ่านโน้ตระดับ ด้านการตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ เนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเห็นตรงกันว่าควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิเคราะห์ ผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญเล็กน้อยเกือบทุกด้านยกเว้น ด้านอัตรารังหะ ด้านการสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์ และด้านทักษะการแสดง ในด้านวิธีการสอนด้วยการวิจารณ์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่าไม่ค่อยมีเนื้อหาที่เน้นการวิจารณ์ ยกเว้นด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ ส่วนนี้ผู้สอนเห็นต่างจากผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 50) ในด้านวิธีการสอนด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเล็กน้อย ยกเว้นด้านเสียงประสาน ผู้สอนเห็นต่างจากผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 30) และเห็นตรงด้านเนื้อหาการอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลันในบทประพันธ์ด้วยการวิเคราะห์ (ร้อยละ 0) ส่วนวิธีการสอนด้านเสียงก่อนสัญลักษณ์ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ (ร้อยละ 20) และการร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบด้วยการวิเคราะห์ (ร้อยละ 40) สิ่งที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นต่างกันคือ ด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ประเภทของโน้ตระดับ รังหะ การตีความและการสร้างสรรค์โน้ตระดับ (ร้อยละ 10) การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์ (ร้อยละ 30) ในด้านวิธีการฝึกซ้อมผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าวิธีการฝึกซ้อมควรใช้กับเนื้อหาด้านรังหะ (ร้อยละ 40) ด้านทำนอง (ร้อยละ 60) ด้านการเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ (ร้อยละ 40) สิ่งที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นต่างกันเล็กน้อยคือ ด้านการความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ด้านบันไดเสียง อัตรารังหะ เสียงประสาน การร้องโน้ตระดับ การสร้างสรรค์โน้ตระดับ และส่วนที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นต่างกันมากที่สุดคือด้านทักษะการแสดงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง (ร้อยละ 40) ทางด้านวิธีการแสดง สิ่งที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าควรใช้วิธีการแสดง คือ ด้านประเภทของโน้ตระดับ (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ บันไดเสียง อัตรารังหะ การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลัน การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ ทักษะการฝึกซ้อม (ร้อยละ 20) สิ่งที่

ผู้สอนเห็นต่างกันเล็กน้อยในด้านวิธีการแสดงคือด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ด้านการทำงาน ผู้สอน (ร้อยละ 50) ผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 40) การตีความโน้ตระดับ (ร้อยละ 30) ผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 40)

การจัดการเรียนด้านเนื้อหาด้วยวิธีการสาธิตและการวิเคราะห์เป็นวิธีที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด ในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติโน้ตระดับ ดังที่ผู้สอนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ส่วนใหญ่เวลาสอนก็ใช้การสาธิต และการวิเคราะห์ แต่การวิเคราะห์จะอยู่ในรูปของครูวิเคราะห์ให้นักเรียนฟังมากกว่า” และผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การวิเคราะห์เป็นวิธีการที่ครูต้องวางพื้นฐานให้ผู้เรียนเพื่อให้สามารถวิเคราะห์บทเพลงได้ในอนาคต ส่วนแรกครูอาจต้องอธิบายและสาธิตให้ดูก่อน แล้วก็ให้ผู้เรียนทำตามโดยที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดด้วย” จะเห็นได้ว่าผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า การสอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์นั้นต้องเริ่มจากตัวผู้สอนที่จะวิเคราะห์เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน

ด้านการฝึกซ้อมเป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีค่ารองลงมาจากวิธีการสาธิตและการวิเคราะห์ ดังที่ผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า “การซ้อมเป็นสิ่งที่จะต้องทำ ถ้านักเรียนไม่ซ้อมก็จะเล่นไม่ได้ ครูต้องเป็นคนบอกว่าจะฝึกซ้อมอย่างไร แต่บางทีบอกไปแล้วกลับบ้านไปเด็กก็ไม่ยอมทำตามที่ครูแนะนำ” และผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การฝึกซ้อมจะเป็นโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถว่านักเรียนคนไหนใส่ใจในการเรียน เพราะการเล่นเป็นผลมาจากการฝึกซ้อม ถ้าซ้อมไม่ดีหรือไม่ยอมซ้อมก็จะเล่นไม่ได้” ผู้สอนเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญในด้านการฝึกซ้อม แต่ในส่วนของการฝึกซ้อมในการเรียนการสอนตามสภาพจริง ที่ผู้เรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่ผู้สอนแนะนำในการฝึกซ้อม เนื่องจากผู้เรียนซ้อมโดยการบรรเลงทั้งเพลงไปเรื่อย ๆ อย่างไม่เฉพาะเจาะจงจึงทำให้การซ้อมไม่ได้ผลดีตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ด้านการวิจารณ์ส่วนใหญ่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า ไม่ควรเน้นการจัดการเรียนการสอน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวว่า “การวิจารณ์เป็นการพูดในแง่ลบ อาจทำให้นักเรียนไม่มีกำลังใจในการเรียน” ผู้สอนก็ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวิจารณ์ว่าไม่ควรวิจารณ์โดยตรง อาจเป็นการอวดเสียงหรืออวดฝีมือแล้วถามผู้เรียนว่าสิ่งที่ตัวเองเล่นไปนั้นเป็นอย่างไรบ้าง และเปิดเสียงที่อัดให้ฟังและบอกวิธีแก้ไขส่วนที่ผิดพลาด

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวว่า “การสร้างแรงบันดาลใจเป็นสิ่งที่ควรทำตั้งแต่เด็กให้นักเรียนเกิดทัศนคติ

ที่ดีต่อดนตรี” ซึ่งจะเห็นได้ว่าจริง ๆ แล้วผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนการสอน แต่ในการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงนั้นก็ต้องอาศัยช่วงเวลาหรือจังหวะในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ไม่สามารถสร้างแรงบันดาลใจได้ทุกเวลา ดังนั้นควรหาช่วงที่เหมาะสมสอดแทรกการสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

การใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์ ผู้สอนกล่าวว่า “เสียงก่อนสัญลักษณ์เป็นวิธีที่ควรใช้กับประเภทของโน้ตระดับมากที่สุด” เพราะประเภทของโน้ตระดับนั้นผู้เรียนต้องเข้าใจหลักการในการปฏิบัติ ต้องรู้ว่าแต่ละประเภทเสียงออกมาในรูปแบบใด ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เสียงก่อนสัญลักษณ์ในด้านนี้เป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเมื่อผู้เรียนพบโน้ตระดับในบทประพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ผู้เรียนจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามประเภทของโน้ตระดับนั้น ๆ

การแสดง ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมองว่าการแสดงเป็นส่วนประกอบสุดท้ายของการเรียนการสอน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนนั้นเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติออกมาได้ ทุกอย่างที่คุณเรียนได้เรียนคือส่วนที่นำมาสู่การแสดง ดังนั้นถ้าผู้เรียนฝึกซ้อมและทำความเข้าใจกับบทประพันธ์ ผู้เรียนก็จะสามารถแสดงบทประพันธ์นั้นได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลทั้งหมดแสดงให้เห็นวิธีการสอนที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การสาธิต การวิเคราะห์ และการฝึกซ้อม ที่ควรสอนควบคู่กัน และส่วนอื่น ๆ เป็นส่วนที่ใช้เสริมในการสอนเฉพาะเนื้อหา ผู้สอนควรเลือกวิธีการใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหานั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนตามสภาพจริง ที่ผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสาธิต การวิเคราะห์และการฝึกซ้อมเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน เพราะการจัดการเรียนการสอนนั้นผู้สอนมองว่าต้องสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนด้วยการสาธิตและวิเคราะห์ให้ผู้เรียนฟัง และให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนไปใช้ในการฝึกซ้อมปฏิบัติในบทประพันธ์ จึงให้ความสำคัญกับสาธิต การวิเคราะห์และการฝึกซ้อมมากที่สุด

4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ผู้สอนจำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน สามารถแสดงข้อมูลตามตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อ

ประเภทของสื่อ	ร้อยละของความคาดหวังของ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
	ผู้สอน (N=10)	ผู้เชี่ยวชาญ (N=5)
หนังสือแบ่งออกเป็น		
- แบบฝึกหัดด้านเทคนิค	100	100
- แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี	80	80
- ประวัติศาสตร์ดนตรี	40	60
- วรรณกรรมดนตรี	30	60
เว็บไซต์	100	100
ซีดีเพลง, MP3	100	100
การแสดงสด	30	60

การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ แบบฝึกหัดด้านเทคนิค ซีดีในการฟังบทประพันธ์และเว็บไซต์ (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี (ร้อยละ 80) และผู้สอนให้ความสำคัญน้อยที่สุดกับประวัติศาสตร์ดนตรี (ร้อยละ 40) วรรณกรรมดนตรี (ร้อยละ 30) และการแสดงสด (ร้อยละ 30)

การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันด้านการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญกับสื่อ คือ แบบฝึกหัดด้านเทคนิค ซีดีในการฟังบทประพันธ์และเว็บไซต์ (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี (ร้อยละ 80) ประวัติศาสตร์ดนตรี วรรณกรรมดนตรี การแสดงสด (ร้อยละ 60) ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างจากความคิดเห็นของครูผู้สอน การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนฟังและให้ผู้เรียนหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบทประพันธ์แต่ละยุคสมัยเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ การแสดงสดเป็นส่วนใหญ่ที่ผู้สอนแนะนำหรือไปชมการแสดงพร้อมกับผู้เรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

ลักษณะของการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. หนังสือแบ่งออกเป็น

1.1) แบบฝึกหัดด้านเทคนิค ใช้กับเนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง อัตราจังหวะ สื่อที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญแนะนำ คือ หนังสือ Hanon the virtuoso pianist in sixty exercises for the piano Vol. 925 หนังสือ 160 Kurze Ubungen op. 821 และ 101 Exercises op. 261 ของ Carl Czerny หนังสือ Twenty – Five Melodious Studies for the piano op. 45 ของ Stephen Heller หนังสือของหลักสูตร Alfred และ หนังสือสอบวัดมาตรฐานของสถาบัน Trinity

1.2) แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี ใช้กับเนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับ ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ บันไดเสียง อัตราจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน การอ่านโน้ตระดับ สื่อที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญแนะนำ คือ หนังสือทฤษฎีดนตรี ของศาสตราจารย์ ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ และ หนังสือสอบทฤษฎีดนตรีของสถาบัน Trinity

1.3) ประวัติศาสตร์ดนตรี ใช้กับเนื้อหาด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ การตีความบทประพันธ์ ทำนองและเสียงประสาน ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์

1.4) วรรณกรรมดนตรี ใช้กับเนื้อหาด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์ การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ ทำนองและเสียงประสาน

2. เว็บไซต์

เว็บไซต์ใช้กับเนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับในบทประพันธ์ ทำนองและเสียงประสาน อัตราจังหวะ การร้องโน้ตระดับและการฟัง ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนในการฝึกซ้อม และ ทักษะการแสดง

3. ซีดีเพลง, MP3

ซีดีเพลง และ MP3 ใช้กับเนื้อหาด้านบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ อัตราจังหวะ การฝึกซ้อมและการวางแผนในการฝึกซ้อม การฟังและการร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์ การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ การเชื่อมโยงฐานความรู้ในการปฏิบัติบทประพันธ์ การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์ และทักษะการแสดง

4. การแสดงสด

การแสดงสดใช้กับเนื้อหาด้านทักษะการแสดงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และส่วนนี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจในบรรเลงบทประพันธ์ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดีด้วย

5. แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ ผู้สอนจำนวน 10 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา สามารถแสดงข้อมูลตามตาราง

ตารางที่ 18 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ร้อยละของความคาดหวังของ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ	
	ผู้สอน	ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินผลระหว่างเรียน	50	100
ประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน	100	100
ประเมินผลหลังเรียน	100	100

ในการการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน และประเมินผลหลังเรียน (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ การประเมินผลระหว่างเรียน (ร้อยละ 50)

การประเมินผลผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเห็นตรงกันว่า ควรมีการประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน และหลังเรียน (ร้อยละ 100) และควรมีการจัดการประเมินผลระหว่างเรียน (ร้อยละ 100) ซึ่งแตกต่าง จากความเห็นของผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนมองว่าการประเมินผลควรเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในบทประพันธ์ตามเป้าหมายของการสอนแต่ละสัปดาห์ แล้วจึงประเมินผลท้ายคาบเรียนพร้อมกัน

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าการประเมินผลระหว่างเรียนด้วยวิธีการสอบถามและให้ผู้เรียนปฏิบัติโน้ต ประดับในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนอธิบายในบทประพันธ์ และให้ผู้เรียนทวนความเข้าใจด้วยการ อธิบายบริบทของบทประพันธ์กับผู้สอน การประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียนคือการประเมินความเข้าใจ เนื้อหาการเรียนทั้งหมด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับคำแนะนำในการฝึกซ้อมแต่ละส่วนได้ถูกต้องและเป็นการ ทบทวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอีกด้วย ท้ายคาบเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถามเนื้อหาที่

ไม่เข้าใจและการประเมินผลควรทำหลังผู้เรียนปฏิบัติบทประพันธ์นั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของบทประพันธ์ที่เรียน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ผู้วิจัยนำข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และการสังเกตสภาพการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง และการสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง มาจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลาง	ที่มาของรูปแบบ				แหล่งอ้างอิงที่มา (ตอนที่/ข้อที่) (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ)
	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิด ทฤษฎี	ตำรา	
<p>1. ด้านวัตถุประสงค์</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน รวมถึงการวางพื้นฐานในการวิเคราะห์การปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับผู้เรียนการวิเคราะห์ด้วยการประยุกต์ใช้พื้นฐานความรู้และพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ รวมถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์</p>	✓	✓	-	-	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ข้อที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ข้อ 1
<p>1.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้น ผู้สอนควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และ ด้านจิตพิสัย ในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง</p> <p>1) การจัดการเรียนการสอนด้านพุทธิพิสัย ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับ</p>	✓	✓	✓	✓	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 ข้อที่ 1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ข้อที่ 1.2 ตำรา แนวคิด ทฤษฎี (Bloom, 1956; ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลาง	ที่มาของรูปแบบ				แหล่งอ้างอิงที่มา (ตอนที่/ข้อที่) (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ)
	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิด ทฤษฎี	ตำรา	
<p>และมีความรู้ความเข้าใจหลักการของโน้ต ระดับ ด้วยการวิเคราะห์ของครูผู้สอนและ อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการของ สัญลักษณ์ด้านโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ สามารถนำความรู้พื้นฐานเชื่อมโยงและ ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับในบท ประพันธ์ได้ และวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละ รูปแบบในบทประพันธ์ได้</p> <p>2) การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะพิสัย ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้หลักการ ในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับหลากหลาย รูปแบบ และให้ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับ รูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและ ปฏิบัติตามแบบได้ สามารถพัฒนาทักษะการ ปฏิบัติโน้ตระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ รวมถึงนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ต ระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์ และ สามารถตีความและบรรเลงโน้ตระดับเต็มเต็ม ความสมบูรณ์ของบทประพันธ์ได้ด้วยความ ถูกต้อง</p> <p>3) การจัดการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยควร จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึง อารมณ์ที่กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ต ระดับในบทประพันธ์ มีความพึงพอใจต่อ อารมณ์ของบทประพันธ์ต่อการปฏิบัติทักษะ โน้ตระดับ ตระหนักถึงความสำคัญของโน้ต ระดับ สามารถนำหลักการของโน้ตระดับไป ปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ ในการจัดการเรียนการสอนด้านโน้ตระดับแม้</p>					

รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลาง	ที่มาของรูปแบบ				แหล่งอ้างอิงที่มา (ตอนที่/ข้อที่) (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ)
	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิด ทฤษฎี	ตำรา	
จะเป็นการเรียนการสอนด้านทักษะผู้สอนควร สอดแทรกเนื้อหาด้านจิตพิสัยให้ผู้เรียนในการ เรียนการสอนอยู่เสมอ					
<p>2. ด้านเนื้อหา</p> <p>เนื้อหาควรแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่</p> <p>1) ด้านความรู้ ประกอบด้วย ที่มา และความสำคัญของโน้ตระดับ ปริบทของบท ประพันธ์ เช่น สังคีตลักษณะ ยุคของบทประพันธ์ ประวัติผู้ประพันธ์ บันไดเสียง อัตรารจังหวะ ทำนองและเสียงประสาน ผู้สอนสามารถ พิจารณาการเพิ่มเติมเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีความ เกี่ยวข้องและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ลักษณะของเครื่องดนตรีในแต่ละยุค ศัพท์ พื้นฐานทางด้านดนตรี เป็นต้น</p> <p>2) ด้านทักษะ เป็นการจัดการเรียน การสอนเกี่ยวกับทักษะทางการปฏิบัติโน้ต ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ตั้งแต่การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์และ ปฏิบัติตามได้ บันไดเสียง อัตรารจังหวะ การฟัง และสามารถร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์ การใช้พื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีเชื่อมโยงการ ปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ การตีความ โน้ตระดับในบทประพันธ์และบรรเลงได้อย่าง ถูกต้อง วางแผนการฝึกซ้อมโน้ตระดับในบท ประพันธ์ นำโน้ต ระดับไปสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้กับบทประพันธ์ที่ตนเองชื่นชอบได้ ในด้านการสร้างสรรค์ผู้เรียนในระดับชั้นกลาง ผู้สอนควรเน้นการวางพื้นฐานความรู้ด้านการ ปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์ เพื่อให้</p>	√	√	-	√	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 ข้อที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ข้อที่ 3 ตำรา แนวคิด ทฤษฎี (trinity Guildhall, 2009-2011a, 2009-2011b, 2012-2014a, 2012- 2014b)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลาง	ที่มาของรูปแบบ				แหล่งอ้างอิงที่มา (ตอนที่/ข้อที่) (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ)
	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิด ทฤษฎี	ตำรา	
ผู้เรียนได้สะสมประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ โน้ตระดับในอนาคต					
3. ด้านกิจกรรม <p>ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการและความสำคัญของโน้ตระดับ โดยการให้ผู้เรียนค้นคว้าจากเว็บไซต์ หนังสือ เมื่อผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการและความสำคัญของโน้ตระดับควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามแนวของบทประพันธ์ กิจกรรมควรเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ด้านการปฏิบัติโน้ตระดับไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกบทประพันธ์ อีกทั้งควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติโน้ตระดับ การจัดกิจกรรมควรนำวิธีการสอนด้วยการสาธิต และวิธีการวิเคราะห์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนยังมีความรู้ด้านโน้ตระดับไม่มาพอ ผู้สอนจึงควรอธิบาย สาธิต ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ และวิเคราะห์โน้ตระดับพร้อมกับบริบทของบทประพันธ์ไปพร้อมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตและการวิเคราะห์ไปพร้อมกัน และควรจัดการวางแผนฝึกซ้อมในการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนด้วย</p>	✓	✓	✓	✓	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 ข้อที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ข้อที่ 3 ตำรา แนวคิด ทฤษฎี (Bloom, 1956; ศักดิ์ชัย ทิรัญรักษ์, 2544)
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน <p>ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนควรใช้สื่อที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้สะดวกกับการค้นหาข้อมูล เช่น เว็บไซต์</p>	✓	✓	-	-	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 ข้อที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลาง	ที่มาของรูปแบบ				แหล่งอ้างอิงที่มา (ตอนที่/ข้อที่) (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ)
	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิด ทฤษฎี	ตำรา	
หนังสือ แบบฝึกหัด ซีดีเพลง วีดีโอ การให้ผู้เรียนฟังบทประพันธ์หลากหลายรูปแบบจากสื่อต่าง ๆ รวมถึงการอ่านหนังสือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนแนะนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งนั้น					ตอนที่ 3 ข้อที่ 4
5. ด้านการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลแบ่งได้ดังนี้ การวัดผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในการปฏิบัติ การวัดผลหลังเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) หลังชั่วโมงเรียนแต่ละคาบการประเมินผลจะออกมาในรูปแบบวัดความรู้ความเข้าใจในแต่ละส่วนที่ได้เรียนไปในคาบนั้น การประเมินอาจให้ผู้เรียนบรรยายสิ่งที่ได้สอนไปให้ฟัง และบอกวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนกลับไปฝึกซ้อม 2) การประเมินหลังจบบทเรียนเป็นการประเมินผลเพื่อประมวลความรู้ความเข้าใจในตัวผู้เรียนในการเรียนการสอนและการตีความการสื่ออารมณ์ผ่านทางบทประพันธ์	✓	✓	✓	✓	แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ตอนที่ 2 ข้อที่ 5 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ข้อที่ 5 (Tyler, 1949; ทิศนา ขัมมณี, 2548; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนในระดับชั้นกลางควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านสื่อ 4) ด้านกิจกรรม 5) ด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์

- 1.1) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน
- 1.2) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ
- 1.3) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์
- 1.4) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์
- 1.5) มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ

2. เนื้อหา

- 2.1) ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ เป็นเนื้อหาที่ควรให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและวิเคราะห์ความสำคัญของโน้ตระดับกับบทประพันธ์
- 2.2) ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ของโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ เพื่อจะได้ปฏิบัติออกมาได้อย่างถูกต้อง
- 2.3) บันไดเสียง เนื้อหาด้านบันไดเสียงมีความสำคัญกับการปฏิบัติโน้ตระดับทุกรูปแบบ เนื่องจากการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ขึ้นอยู่กับบันไดเสียง การบรรเลงต้องอิงกับบันไดเสียงของบทประพันธ์ด้วย
- 2.4) อัตราจังหวะ เนื้อหาด้านอัตราจังหวะสอดคล้องกับการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ ในบทประพันธ์นี้ อัตราจังหวะเป็นสิ่งสำคัญการบรรเลงโน้ตระดับก็ต้องอิงกับอัตราจังหวะด้วยเช่นเดียวกัน

2.5) ด้านทำนอง ในการปฏิบัติโน้ตระดับนั้นมีส่วนของทำนองหลักและเสียงประสาน การตีความโน้ตระดับในแนวทำนองเป็นส่วนสำคัญ ที่จะทำให้การบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ ออกมามีสีสันและน่าสนใจ

2.6) เสียงประสาน ในการปฏิบัติโน้ตระดับนั้นมีการประดับโน้ตไว้ในส่วนของเสียงประสาน ด้วยนอกจากทำนองหลัก ในการจัดการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสำคัญของโน้ต ระดับในแนวของเสียงประสานว่าควรจะปฏิบัติอย่างไร

2.7) บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์ และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึง รูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค สิ่งเหล่านี้จำเป็นในการปฏิบัติโน้ตระดับด้านการ ตีความ และการปฏิบัติโน้ตระดับให้ถูกต้องตามสไตล์ของบทประพันธ์ในแต่ละยุค

2.8) การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ ในการปฏิบัติโน้ตระดับนั้นการร้องโน้ตระดับเป็น วิธีการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้เป็นอย่างดี การร้องโน้ตระดับจะ ช่วยให้ผู้ใช้เรียนคิดเสียงของโน้ตระดับแต่ละประเภทได้ เมื่อผู้เรียนพบรูปแบบของโน้ตระดับนั้น ๆ ในบทประพันธ์

2.9) การอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ ในเนื้อหา ด้านการอ่านโน้ตระดับในบทประพันธ์ เป็นส่วนที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนสามารถเห็นโน้ตระดับและ ปฏิบัติได้ทันที ทั้งนี้การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลันผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านประเภทของ โน้ตระดับและการปฏิบัติโน้ตระดับแต่ละรูปแบบเป็นอย่างดี

2.10) การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องม ีความรู้ความเข้าใจ ด้านอัตราจังหวะ บันไดเสียง ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ประเภทของโน้ตระดับ บริบททางประวัติศาสตร์ เพื่อนำมาเชื่อมโยงในการปฏิบัติโน้ตระดับในบท ประพันธ์ที่มีความหลากหลาย

2.11) ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์ เป็นเนื้อหาที่มีความ สำคัญในการปฏิบัติโน้ตระดับเป็นอย่างมาก ผู้เรียนต้องวิเคราะห์การฝึกซ้อมโน้ตระดับในบท ประพันธ์แต่ละรูปแบบ เพื่อให้การฝึกซ้อมมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.12) การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทประพันธ์ ในการ ปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้น ผู้เรียนต้องมีการตีความโน้ตระดับเพื่อให้การบรรเลงไม่ผิด

สไตล์ของบทประพันธ์ และทำให้การบรรเลงโน้ตระดับมีความโดดเด่นโดยไม่เป็นการรบกวนทำนองหลัก

2.13) การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์ ในเนื้อหาด้านการสร้างสรรค์ต้องขึ้นอยู่กับตัวของผู้เรียนว่าสามารถที่จะไปถึงขั้นการสร้างสรรค์ได้หรือไม่ โดยการสร้างสรรค์จะเป็นการสร้างสิ่งใหม่ในการประดับโน้ตในบทประพันธ์เพื่อให้บทประพันธ์มีสีสันและมีความน่าสนใจมากขึ้น

2.14) ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน เนื้อหาในส่วนนี้ควรจัดการเรียนการสอนหลังจากการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้เรียนร้อยแล้ว การแสดงเป็นกระบวนการสุดท้ายเพื่อที่จะให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานต่อบุคคลอื่น

3. กิจกรรม

3.1) การสาธิต

กิจกรรมด้านการสาธิตเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา ด้าน ประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง อัตราจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน การร้องโน้ตระดับในบทประพันธ์ การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลัน ทักษะการฝึกซ้อม การตีความ การสร้างสรรค์และเนื้อหาด้านการแสดง

3.2) การวิเคราะห์

กิจกรรมด้านการวิเคราะห์เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา ด้าน ทำนอง เสียงประสาน บริบททางประวัติศาสตร์ การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลัน การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติโน้ตระดับ ทักษะการฝึกซ้อม การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์

3.3) การวิจารณ์

กิจกรรมด้านการวิจารณ์เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา ด้าน การร้อง การอ่านโน้ตฉับพลัน ทักษะการแสดงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง

3.4) การสร้างแรงบันดาลใจ

กิจกรรมด้านการสร้างแรงบันดาลใจเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา ด้าน ประเภทของโน้ตระดับ ทำนอง เสียงประสาน การตีความ และ การสร้างสรรค์

3.5) การใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์

กิจกรรมด้านการใช้เสียงก่อนสัญลักษณ์ควรมีการสอนควบคู่ไปกับวิธีการสาธิต

3.6) การวางแผนฝึกซ้อม

กิจกรรมด้านการวางแผนฝึกซ้อมการสอนไปพร้อมกับวิธีการสาธิตและการวิเคราะห์

3.7) การแสดง

กิจกรรมด้านการแสดง ควรสอนหลังจากที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติบทร้องได้แล้ว

4. ด้านสื่อ

4.1) หนังสือ

4.2) เว็บไซต์

4.3) ซีดีเพลง, MP3

4.4) การชมการแสดงสด

5. ด้านการวัดและการประเมินผล

5.1) การประเมินผลระหว่างเรียน ควรประเมินเนื้อหาที่ทำการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับแต่ละรูปแบบในบทร้องในขณะนั้น ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติบทร้องระดับออกมาได้ถูกต้อง

5.2) การประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน ควรประเมินเนื้อหาที่ทำการจัดการเรียนการสอนในคาบเรียนนั้น ๆ เพื่อทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนอาจยังไม่เข้าใจหรือยังปฏิบัติติดขัด เพื่อแนะนำวิธีการในการฝึกซ้อม

5.3) การประเมินผลหลังเรียน ควรประเมินเนื้อหาที่ทำการจัดการเรียนการสอนทั้งหมดว่าผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ด้วยความรู้ความเข้าใจ บรรเลงโน้ตถูกต้อง จังหวะถูกต้อง บรรเลงโน้ตระดับออกมาได้อย่างน่าสนใจและทำให้บทร้องมีความโดดเด่น และบรรเลงถูกต้องตามสไตล์ของบทร้อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติไต่ระดับ
 ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง มีสาระสำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติไต่ระดับ
 สำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง
- 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติไต่
 ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการวิเคราะห์
 เนื้อหาและใช้สถิติบรรยายนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ในตอนนี้กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

- 1.1 อาจารย์ผู้สอนด้านเทคนิคการปฏิบัติไต่ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง
- 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการปฏิบัติไต่ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง
- 1.3 สภาพทั่วไปของชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติ
 ไต่ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิค
 การปฏิบัติไต่ระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ข้อมูลมาจากแบบบันทึกการวิเคราะห์
 เอกสาร แบบสังเกตชั้นเรียน และแบบสัมภาษณ์ โดยนำเสนอผลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็น
 ของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการ
 เรียนการสอน 4) ด้านสื่อ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ข้อมูลมาจากแบบสัมภาษณ์ โดยนำเสนอผลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านสื่อ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 อาจารย์ผู้สอนด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ผู้วิจัยคัดเลือกผู้สอนด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนเปียโนและส่งนักเรียนสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีในระดับเกรด 4 - 5 ของสถาบันทรินิตี้ (Trinity)

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของข้อมูลแบ่งตามกลุ่มตัวอย่างได้ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ทั้งหมด 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะเปียโนและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.3 ชั้นเรียนด้านการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าสังเกตการเรียนการสอนการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง โดยแบ่งการเข้าสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ชั้นเรียน

ซึ่งข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกพบว่า อาจารย์ผู้สอนที่ให้ข้อมูลในการวิจัยส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้สอนทั้งหมดจบการศึกษาทางด้านดนตรีโดยตรง ในสาขาวิชาครุศาสตร์และศิลปกรรม

ศาสตร์ แต่มีผู้สอนบางท่านจบการศึกษาสาขาอื่นในระดับปริญญาบัณฑิต และศึกษาต่อสาขาดนตรีในระดับปริญญาโทบัณฑิต นอกจากนี้ผู้สอนทุกท่านมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่สอง คือ ในกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญอายุมากกว่า 30 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อีกทั้งในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำเร็จการศึกษาทางด้านดนตรีคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในระดับปริญญาบัณฑิตและระดับปริญญาโทบัณฑิต มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะเปียโนและเป็นอาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยอีกด้วย ส่วนที่สามคือด้านการสังเกตในการสังเกตชั้นเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับเกรด 5 มีระยะเวลาในการเรียนการสอนใช้เวลา 60 นาที/ครั้ง ชั้นเรียนทั้งหมดเป็นห้องเรียนแบบเดี่ยว ซึ่งส่วนมากสถานที่เรียนจะเป็นบ้านของผู้เรียนหรือบ้านของผู้สอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นทางด้านเวลา ผู้สอนจึงสามารถที่จะทบทวนการเรียนการสอนท้ายชั่วโมงเรียนให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ ในการกำหนดวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก

ผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนใน 3 ข้อแรก คือ 1) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน 2) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ และ 3) จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ ร่องลงมา คือ ข้อที่ 5) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ และให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4) จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้พื้นฐานในการสร้างสรรค์ ซึ่งในส่วนนี้ผู้สอนให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

ในการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ 1. ด้านพุทธิพิสัย 2. ด้านทักษะพิสัย และ 3. ด้านจิตพิสัย พบว่า มีความสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีความสอดคล้องกันในด้านจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและ

ประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับมากที่สุด ลำดับถัดมาคือให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ

2. ด้านเนื้อหา

การจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา มีความสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื่องจากผู้สอนมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน และพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ รวมถึงการวางพื้นฐานในการวิเคราะห์การปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์สำหรับผู้เรียน และยังสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัยด้วย

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสรุปได้ว่า ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนด้วยวิธีการหลัก 3 วิธี คือ 1. การสาธิต 2. การวิเคราะห์ และ 3. ทักษะในการฝึกซ้อม ทั้งสามส่วนนี้มีความสอดคล้องกัน การเรียนการสอนจึงต้องจัดให้มีวิธีการสอนทั้งสามวิธีควบคู่กันไป ส่วนประกอบด้านวิธีการวิธีอื่น ๆ เป็นวิธีที่ใช้สอดแทรกกับเนื้อหาบางในบทประพันธ์บางส่วนเท่านั้น จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมตามเนื้อหานั้น

4. ด้านสื่อ

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ผู้สอนเน้นการเรียนการสอนควบคู่กับบทประพันธ์ ในการสอนด้านเทคนิคผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดก่อนเริ่มปฏิบัติบทประพันธ์ โดยให้เหตุผลว่าการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติบทประพันธ์ เป็นการฝึกทางด้านกายภาพของนิ้วมือ การจัดวางนิ้วมือและการเคลื่อนไหวของร่างกายในการบรรเลงบทประพันธ์ด้วย ส่วนสื่อด้านเว็บไซต์และซีดีเพลง เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฟังและดูการปฏิบัติของผู้อื่น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากปฏิบัติบทประพันธ์เหล่านั้น ในการฟังบทประพันธ์จากสื่อเช่น เว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) ผู้สอนจะเป็นคนเลือกบทประพันธ์ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนฟังและดูการปฏิบัติบทประพันธ์นั้น ส่วนบทประพันธ์ที่เป็นประเภทของซีดี ผู้สอนจะแนะนำและให้ผู้เรียนนำ

กลับไปฟังที่บ้าน ในส่วนของการฟังนี้อาจพบปัญหาบ้าง เช่น ผู้เรียนไม่กลับไปฟังบทประพันธ์ตามที่ผู้สอนแนะนำไป ทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการฟังบทประพันธ์ในบุคคลต่าง ๆ

5. ด้านการวัดและประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ผู้สอนในด้านการวัดและประเมินผล ผู้สอนเห็นว่าการวัดและประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียนเป็นการประเมินผลที่ส่งผลดีต่อผู้เรียนมากที่สุด เนื่องจากหากมีการวัดและประเมินผลท้ายชั่วโมงจะเป็นการทบทวนสิ่งที่เรียนมาในชั่วโมงเรียน เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจเป็นโอกาสที่ผู้สอนจะอธิบายถึงแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ผู้เรียนกลับไปฝึกซ้อมที่บ้าน ส่วนการวัดและประเมินผลหลังเรียนเป็นการทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทั้งหมดในบทประพันธ์ การประเมินผลส่วนนี้ผู้สอนจะดูภาพรวมของบทประพันธ์ว่าผู้เรียนสามารถบรรลุได้ถูกต้องตามตัวโน้ต ความถูกต้องของจังหวะ ความถูกต้องของการตีความบทประพันธ์ในแต่ละยุค และการสื่ออารมณ์ในการบรรเลงบทประพันธ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

จากข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางควรมีทิศทางในการสอน ดังนี้ 1) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ 3) ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์ และ 4) การสร้างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของตัวผู้เรียนด้วยว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด

ในการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1) พุทธิพิสัย ควรคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ มีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ สามารถวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้ และผู้เรียนเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์และอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตประดับได้ ซึ่งจากความคิดเห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านพุทธิพิสัยนี้ มีความ

สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงผู้สอนเล็งเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์พฤติกรรม การเรียนรู้ทั้ง 5 ข้อเช่นเดียวกัน

2) ทักษะพิสัย ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการปฏิบัติในต้นระดับ หลากหลายรูปแบบและให้ผู้เรียนบรรลุผลในต้นระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและ ปฏิบัติตามแบบได้ สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติในต้นระดับตามคำชี้แนะของผู้สอนได้ รวมถึงนำ ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติในต้นระดับได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านจิตพิสัย ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการ บรรลุผลในต้นระดับในบทประพันธ์ มีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทประพันธ์ในการปฏิบัติ ทักษะในต้นระดับ ตระหนักถึงความสำคัญของในต้นระดับ สามารถนำหลักการของในต้นระดับไป ประยุกต์ใช้ในการบรรลุผลในต้นระดับในบทประพันธ์อื่น ๆ ได้ แนวทางการจัดการเรียนการสอนของ ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัยพบว่าสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการ สังเกตการสอนตามสภาพจริงเช่นเดียวกัน

2. ด้านเนื้อหา

การจัดการเรียนการสอนด้านในต้นระดับ ควรมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจด้านความหมายและความสำคัญของในต้นระดับ ประเภทของในต้นระดับ บันไดเสียง จังหวะ บริบททางประวัติศาสตร์ และ ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมในต้นระดับในบท ประพันธ์เป็นหลัก จากนั้นจึงสอดแทรกเนื้อหาด้านการร้องในต้นระดับแต่ละรูปแบบและการเชื่อมโยง ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะในต้นระดับรวมถึงด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะในต้น ระดับควบคู่กัน

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีการสอนที่ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การสาธิต การวิเคราะห์ และ การวางแผนฝึกซ้อม เป็นวิธีการที่ควรสอนควบคู่กัน และส่วนอื่น ๆ เป็นส่วนที่ใช้ เสริมในการสอนเฉพาะเนื้อหา ผู้สอนควรเลือกวิธีการใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหานั้น ๆ

4. ด้านสื่อ

การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนที่ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนฟังและให้ผู้เรียนหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบทประพันธ์แต่ละยุคสมัยเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ การแสดงสดเป็นส่วนที่ผู้สอนแนะนำหรือไปชมการแสดงพร้อมกับผู้เรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

5. ด้านการวัดและประเมินผล

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การประเมินผลระหว่างเรียนด้วยวิธีการสอบถามและให้ผู้เรียนปฏิบัติในต้นตบในระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนอธิบายในบทประพันธ์ และให้ผู้เรียนทวนความเข้าใจด้วยการอธิบายบริบทของบทประพันธ์กับผู้สอน การประเมินท้ายชั่วโมงเรียนคือการประเมินความเข้าใจเนื้อหาการเรียนทั้งหมด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับคำแนะนำในการฝึกซ้อมแต่ละส่วนได้ถูกต้องและเป็นการทบทวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอีกด้วย ท้ายคาบเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจและการประเมินผลควรทำการประเมินผลหลังผู้เรียนปฏิบัติบทประพันธ์นั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของบทประพันธ์ที่เรียน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติทักษะโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลางนั้น ความรู้และประสบการณ์ของผู้สอนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ในการสังเกตชั้นเรียนพบว่า การจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความแตกต่างกันในด้าน การอธิบายความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์ ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจว่าทำนองหลักของบทประพันธ์อยู่ตรงไหน และโน้ตระดับควรจะบรรเลงดัง เบา หรือ ดังแล้วมาเบา แต่การสอนของผู้เชี่ยวชาญจะอธิบายความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ โดยอธิบายชื่อของบทประพันธ์ว่าชื่อของบทประพันธ์นั้นหมายถึงอะไร อยู่ไหนยุคไหน ท่วงทำนองของบทประพันธ์เป็นอย่างไร แล้วควรจะเพิ่มโน้ตระดับให้บทประพันธ์อย่างไร จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ในส่วนที่ผู้สอนมีความเห็นในการปฏิบัติโน้ตระดับที่สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญ แต่เนื้อหาหรือวิธีการที่ใช้สอนนั้นไม่ละเอียดเท่ากับผู้เชี่ยวชาญในการสอน และจากการสัมภาษณ์ผู้สอนในด้านโน้ตระดับ ทั้งวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล พบว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการสอนด้วยการสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนจึงมักพบปัญหาที่ผู้เรียนจะกลับมาถามด้านโน้ตระดับในการ

ปฏิบัติครั้งต่อไปว่าโน้ตระดับแต่ละชนิดที่พบในบทประพันธ์อื่น ๆ นั้นต้องทำการปฏิบัติอย่างไร อีกทั้งผู้สอนบางท่านยังกล่าวว่า “บางที่รู้ว่าเล่นอย่างไร แต่บางที่ครูยังต้องเปิดหาวิธีการเล่นก่อนที่จะไปสอนว่าโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้นต้องเล่นอย่างไร” จะเห็นได้ว่าความรู้ของผู้สอนนั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่รอบด้านในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนควรหมั่นหาความรู้ด้านการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับบทประพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการบรรเลงบทประพันธ์สำหรับผู้เรียนต่อไป

อีกทั้งวิธีการสอนและเทคนิคการสอนของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนจึงออกมาหลากหลายรูปแบบตามสไตล์ของผู้สอน บางคนอาจให้ผู้เรียนบรรเลงก่อนแล้วค่อยอธิบาย บางคนสาธิตให้ผู้เรียนฟังและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในการปฏิบัติ ทั้งนี้การสอนก็ขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วยเช่นเดียวกัน ผู้เรียนอาจเข้าใจและต้องการวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป การสอนจึงไม่มีสูตรสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ในการทำวิจัยจำกัดการสังเกตชั้นเรียนของผู้สอนจำนวน 3 ชั้นเรียน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ชั้นเรียน อาจจำกัดในเรื่องของเทคนิคทางการเรียนการสอน ถ้าขยายการสังเกตกลุ่มตัวอย่างออกไปอาจได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่กว้างขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า การปฏิบัติโน้ตระดับผู้เรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อโน้ตระดับโดยให้เหตุผลว่า โน้ตระดับทำให้บทเพลงน่าสนใจ แต่บางที่ก็ยากไป อย่างเช่นที่ผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับในบทประพันธ์กับผู้เรียนว่า คิดอย่างไรกับการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ ผู้เรียนคนหนึ่งตอบว่า “เฉยๆ ไม่ได้คิดอะไร แต่ถ้ามีก็ดีกว่าไม่มี เพราะไม่มีมันไม่ทำท่ายในการเล่น แต่ถ้ามีแล้วยากมาก ๆ ก็ไม่มีดีกว่า” จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติโน้ตระดับแต่ก็ไม่ต้องการที่จะปฏิบัติที่มีความซับซ้อน อีกทั้งในการสัมภาษณ์ผู้เรียนยังพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามที่ครูผู้สอนทำการสอนได้แต่ไม่สามารถบอกชื่อของโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้านความรู้และทักษะไปควบคู่กัน อาจมีการเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะเป็นส่วนใหญ่ เพราะการปฏิบัติโน้ตระดับต้องบรรเลงควบคู่ไปกับบทประพันธ์ แต่จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเพิ่มเติมจะเห็นได้ว่า ในความเป็นจริงนั้นผู้เรียนสามารถที่เข้าใจด้านทักษะสามารถที่จะปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้ แต่อาจขาดด้าน

ความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนได้อธิบายให้ผู้เรียนฟัง แต่ผู้เรียนไม่สามารถจดจำชื่อของโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ สิ่งนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาว่าทำไมจึงเป็นเช่นนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยในครั้งนี้เหมาะสำหรับการจัดการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนในระดับชั้นกลาง เพื่อที่จะนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้สอนควรนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับไปทดลองใช้ประเมินประสิทธิภาพของแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อจะได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับชั้นเรียนของผู้สอนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองในการเรียนการสอนโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง เพื่อพัฒนาแนวทางที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ
2. ควรมีการวิจัยที่มีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่ นักเรียนระดับชั้นต้นถึงระดับชั้นสูง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

Uncategorized References

ABRSM. (2013). Piano (Subject Code : 01) : Syllabus Requirements. Retrieved 6 August 2013, from <http://th.abrsm.org/en/home>.

Bastien, J. W. (1977). *How to Teach Piano Successful Ed. 2*. California: Nei/A Kjos, Jr. Publishers.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: David Mckay Company, Inc.

Camp, M. W. (1991). *Los Angeles*: Alfred Co., Inc.

Emery, W. (1981). *Bach's Ornaments*. Caligraving Limited Thetford: Norfolk.

Gerou, T., & Lusk, L. (1996). *Essential Dictionary of Music Notation: MCMXCVI* by Alfred Publishing Co., Inc.

Kreitner, K. (2001). Ornaments *The new grove dictionary of music and musicians*. New York: Oxford University Press.

Lawson, C., & Stowell, R. (1999). *The Historical Performance of Music : An Introduction*: Cambridge University Press.

London, T. C. Retrieved 6 August 2013

London, T. C. (2013). About Trinity. Retrieved 6 August 2013, from <http://www.trinitycollege.co.uk/site/?id=6>

Sadie, S. (1989). *The New Grove Handbooks in Music : Performance Practice Music After 1600*.

Stowell, R. (2004). *The Early Violin and Viola A Practical Guide*: Cambridge University Prees.

Trinity College London. (2011). *Piano Syllabus Grade examinations: Piano, Piano Accompanying Certificate examinations: Piano Solo, Piano Duet, Piano Six Hands 2012-2014*: Trinity College London.

trinity Guildhall. (2009-2011a). *Piano Grade 4 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations*. England: Halstan & Co. Ltd, Amersham, Bucks.

- Trinity Guildhall. (2009-2011b). *Piano Grade 5 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations*. England Halstan & Co. Ltd, Amersham, Bucks.
- Trinity Guildhall. (2012-2014a). *Piano Grade 4 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2012-2014*. England Halstan & Co. Ltd, Amersham, Bucks.
- Trinity Guildhall. (2012-2014b). *Piano Grade 5 Pieces & Exercises for Trinity Guildhall examinations 2012-2014*. England: Halstan & Co. Ltd, AMersham, Bucks.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.
- Yamaha. (2013). Yamaha & Siam kolkarn : Grade Examlnation System. Retrieved 10 August 2013, from http://th.yamaha.com/th/music_education/download/siam_kolkarn_grade_examnation
- จีรรัตน์ เอี่ยมเจริญ. (2551). ชุดการสอนการใช้เพเดิล สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นกลางตอนต้น. (ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2508). เทคนิคการวัดผล. พระนคร: วัฒนาพานิช.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2546). สังคตินิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์ณ์. (2543). พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี. (2548). เมฆจันต์ : แผนการจัดการเรียนรู้คัดสรร. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ทีศนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อํารง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- ธีรดา สุนทรนาค. (2553). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการสอนเปียโนระดับขั้นต้นของหลักสูตรเปียโนอัลเฟรดสำหรับสถาบันสอนดนตรีเอกชนในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นัญญิกา สุพรรณผล. (2551). ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน *Articulation : Legato, Staccato, Legato - Staccato* สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7 - 11 ปี. (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร (*Curriculum Debelopment*). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2010). การสอบประกาศนียบัตร(เกรด)ทางดนตรีจำเป็นหรือไม่. Retrieved 4 กันยายน 2556, from <http://mecbangna.igetweb.com/?mo=3&art=443354>
- ภัทรภร ผลิตากุล. (2552). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เปียโนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็ก 9 - 11 ปี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังรักษ์ นรารักษ์. (2549). การศึกษาวิธีการสอนการควบคุมลักษณะเสียงของโน้ตสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลำพอง บุญช่วย. (2530). การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- วิชัย วงใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิมลศรี อูปรมย์. (2544). ดนตรีในระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ห.จ.ก. รวมใจสหกิจ.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2544). จุดมุ่งหมายทางการศึกษากับการสอนดนตรี. เอกสารการสอนวิชาดนตรีศึกษาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555). หลักสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด. วารสารมหาวิทยาลัยรังสิต, vol.7.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบวิเคราะห์เอกสาร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบบันทึกการวิเคราะห์ เอกสาร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของการเรียนการสอนปฏิบัติทักษะไต่ระดับสำหรับเป็ยนระดับชั้นกลาง
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติไต่ระดับสำหรับเป็ยนระดับชั้นกลาง

คำชี้แจง

1. วิเคราะห์เอกสารบทประพันธ์ที่ใช้ในการสอบวัดมาตรฐานทักษะเป็ยนระดับชั้นกลางของสถาบัน Trinity College London
2. ประเด็นการวิเคราะห์ คือ ด้านเนื้อหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY ผู้วิจัย

นางสาว สกุนา ประมาะยัง
นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อเอกสาร

.....

2. ประเภทของเอกสาร

.....

3. ที่มาของเอกสาร

.....

ตอนที่ 2 บันทึกวิเคราะห์เอกสาร

ประเด็นที่ต้องการวัด		ข้อเสนอแนะ
เนื้อหา	รายละเอียด	
1. ความสำคัญของโน้ตประดับ ในบทเพลง		
2. ประเภทของโน้ตประดับใน บทเพลง		
3. การบรรเลงโน้ตประดับแต่ละ รูปแบบ		
4. บันไดเสียง		
5. อัตรารั้วหะ		
6. ทำนอง ประกอบด้วย โหมทึฟ ทำนอง การเพิ่มโน้ตประดับใน ทำนอง		
7. เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตประดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด		
8. บริบททางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการ ประพันธ์และการใช้โน้ตประดับ		

ในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุค คลาสสิก ยุคโรแมนติก และ ศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบ การประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละ ยุค		
ประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้		

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ด้านการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับ
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ต
ระดับสำหรับเปียโนระดับชั้นกลาง

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความคิดเห็นด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับที่มีประสิทธิภาพและแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดสภาพการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติโน้ตระดับประกอบด้วย

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การกำหนดเนื้อหาสาระ
- 3) การจัดกิจกรรม
- 4) การจัดสื่อการสอน
- 5) การวัดและประเมินผล
- 6) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ

ผู้วิจัย

นางสาว สกฤณา ประมาะยัง

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

การกำหนดวัตถุประสงค์	การจัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
ท่านจัดการเรียนการสอนด้านวัตถุประสงค์ประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร			
1. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับของผู้เรียน			
2. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ			
3. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้พื้นฐานในการสร้างสรรค์			
5. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไต่ระดับ			
ท่านมีหลักการที่สำคัญนอกจากนี้ ในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร			

1.2 วัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
ท่านจัดการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร			
ด้านพุทธิพิสัย			
1. ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับ และลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับ แต่ละรูปแบบ			
2. ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้			
4. ผู้เรียนวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้			
5. ผู้เรียนออกแบบโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้			
6. ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทเพลงและอธิบาย ความสำคัญในการประดับโน้ตได้			
ด้านจิตพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้านการบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลง			
2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทเพลงต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ			
4. ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลง			

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
5. ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับใน รูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และ ความรู้สึกผ่านการบรรเลง			
ด้านทักษะพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับ ที่มีหลากหลายรูปแบบ			
2. ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบ ต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและ ปฏิบัติตามแบบได้			
3. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการ ปฏิบัติโน้ตระดับ ตามคำชี้แนะของ ผู้สอนได้			
4. ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับ บทประพันธ์			
5. ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความ สมบูรณ์ของบทเพลงและแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น			
6. ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ต ระดับเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบท ประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้			
7. ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามา สร้างสรรค์สิ่งใหม่			
ท่านคิดว่ามีเนื้อหาสาระในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร			

2. ด้านเนื้อหา

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
ท่านมีการกำหนดเนื้อหาเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร			
1. ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ			
2. ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura			
3. บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียง เมเจอร์ และ ไมเนอร์ อย่างน้อย 5 sharp, 5 flat			
4. อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8			
5. ทำนอง ประกอบด้วย โมทีฟทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง			
6. เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด			
7. บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค			
8. การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทเพลงที่มีความหลากหลาย			

หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
9. การอ่านโน้ตระดับในบทเพลงอย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้			
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้			
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง			
12. การตีความโน้ตระดับในบทเพลงตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง			
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทเพลง			
14. ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวเองผู้เรียน			
<p>ท่านคิดว่ามีเนื้อหาสาระในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับหรือไม่ อย่างไร</p>			

3. การจัดกิจกรรม การจัดสื่อการสอน และการวัดประเมินผล

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามวิธีการจัดการเรียนการสอนโน้ตระดับของท่าน

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
1. ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ										
2. ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura										
3. บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และไมเนอร์ ไม่เกิน 5 sharp, 5 flat										
4. อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8										
5. ทำนอง ประกอบด้วย โมทีฟทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง										

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
บทเพลงที่มีความหลากหลาย										
9. สามารถอ่านโน้ตระดับในบทเพลงอย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้										
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้										
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง										
12. การตีความโน้ตระดับในบทเพลงตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง										
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทเพลง										

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
	การสาคิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
14. ทักษะการ แสดง การ แก้ปัญหาเฉพาะ หน้าระหว่างการ แสดง และความ กล้าแสดงออกในตัว ผู้เรียน										

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและการใช้เทคนิคการ
บรรเลงโน้ตระดับ

เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ
สำหรับเปียโนระดับชั้นกลาง

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความคิดเห็นด้านแนวทางการจัดการ
เรียนการสอนเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง เพื่อนำ
ข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับที่มีประสิทธิภาพ
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดสภาพการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะการ
ปฏิบัติโน้ตระดับ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ
ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การกำหนดเนื้อหาสาระ
- 3) การจัดกิจกรรม
- 4) การจัดสื่อการสอน
- 5) การวัดและประเมินผล
- 6) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติโน้ตระดับ

ผู้วิจัย

นางสาว สกุนา ประมาะยัง

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

การกำหนดวัตถุประสงค์	การจัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	ควร	ไม่ควร	
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้			
1. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะไนต์ระดับของผู้เรียน			
2. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะไนต์ระดับ			
3. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้พื้นฐานในการสร้างสรรค์			
5. ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะไนต์ระดับ			
ท่านมีหลักการที่สำคัญนอกจากนี้ ในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร			

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	ควร	ไม่ควร	
ท่านเห็นด้วยกับหลักการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของการปฏิบัติโน้ตระดับในระดับชั้นกลางดังต่อไปนี้หรือไม่			
ด้านพุทธิพิสัย			
1. ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ			
2. ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้			
4. ผู้เรียนวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้			
5. ผู้เรียนออกแบบโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้			
6. ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทเพลงและอธิบายความสำคัญในการประพันธ์โน้ตได้			
ด้านจิตพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้าน การบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลง			
2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทเพลงต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ			
4. ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์			

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	ควร	ไม่ควร	
5. ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับใน รูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และ ความรู้สึกผ่านการบรรเลง			
ด้านทักษะพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับ ที่มีหลากหลายรูปแบบ			
2. ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบ ต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและ ปฏิบัติตามแบบได้			
3. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการ ปฏิบัติโน้ตระดับ ตามคำชี้แนะของ ผู้สอนได้			
4. ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับ บทประพันธ์			
5. ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความ สมบูรณ์ของบทเพลงและแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น			
6. ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ต ระดับเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบท ประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้			
7. ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามา สร้างสรรค์สิ่งใหม่			
ท่านคิดว่ามีเนื้อหาสาระในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร			

2. ด้านการกำหนดเนื้อหา

จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนด้านโน้ตระดับสำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางควรประกอบด้วย			
1. ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ			
2. ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura			
3. บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียง เมเจอร์ และ ไมเนอร์ อย่างน้อย 5 sharp, 5 flat			
4. อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8			
5. ทำนอง ประกอบด้วย โมทีฟทำนอง การเพิ่มโน้ตระดับในทำนอง			
6. เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตระดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด			
7. บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตระดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค			
8. การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทเพลงที่มีความหลากหลาย			

หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	
9. การอ่านโน้ตระดับในบทเพลงอย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้			
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้			
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง			
12. การตีความโน้ตระดับในบทเพลงตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง			
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทเพลง			
14. ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวเองผู้เรียน			
<p>ท่านคิดว่ามีเนื้อหาสาระในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับหรือไม่ อย่างไร</p>			

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
บทเพลงที่มีความหลากหลาย										
9. สามารถอ่านโน้ตระดับในบทเพลงอย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตระดับได้										
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้										
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทเพลง										
12. การตีความโน้ตระดับในบทเพลงตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง										
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทเพลง										

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
	การสาคิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
14. ทักษะการ แสดง การ แก้ปัญหาเฉพาะ หน้าระหว่างการ แสดง และความ กล้าแสดงออกในตัว ผู้เรียน										

ภาคผนวก ง
แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสังเกตด้านการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลง
โน้ตระดับ

เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับ
สำหรับเปียโนระดับชั้นกลาง

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูลแบบสังเกตชุดนี้ คือ ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญทักษะปฏิบัติเปียโนและการใช้เทคนิคการบรรเลงโน้ตระดับ
2. แบบสังเกตแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 แบบสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 แบบสังเกตเกี่ยวกับรายละเอียดสภาพการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ ประกอบด้วย
 - 1) การกำหนดวัตถุประสงค์
 - 2) การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 3) การจัดกิจกรรม
 - 4) การจัดสื่อการสอน
 - 5) การวัดและประเมินผล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้วิจัย

นางสาว สกฤณา ประมาะยัง
นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก

การกำหนดวัตถุประสงค์	การจัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้			
1. จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับของผู้เรียน			
2. จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ			
3. จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้พื้นฐานในการสร้างสรรค์			
5. จัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ			

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
ท่านเห็นด้วยกับหลักการกำหนดพฤติกรรมเรียนรู้ของการปฏิบัติโน้ตระดับในระดับชั้นกลางดังต่อไปนี้หรือไม่			
ด้านพุทธิพิสัย			
1. ผู้เรียนรู้สัญลักษณ์ของโน้ตระดับและลักษณะของการบันทึกโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ			
2. ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการของโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้			

พฤติกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
4. ผู้เรียนวิเคราะห์โน้ตระดับแต่ละประเภทได้			
5. ผู้เรียนออกแบบโน้ตระดับแต่ละรูปแบบได้			
6. ผู้เรียนสังเกตเห็นความสำคัญของโน้ตระดับในบทเพลงและอธิบายความสำคัญในการประดับโน้ตได้			
ด้านจิตพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกถึงอารมณ์ที่กำหนดทางด้าน การบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลง			
2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ออารมณ์ของบทเพลงต่อการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับ			
3. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของโน้ตระดับ			
4. ผู้เรียนนำหลักการของโน้ตระดับไปปรับใช้ในการบรรเลงโน้ตระดับในบทเพลง			
5. ผู้เรียนสร้างสรรค์โน้ตระดับในรูปแบบของตนเองโดยสื่ออารมณ์และความรู้สึกผ่านการบรรเลง			
ด้านทักษะพิสัย			
1. ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติโน้ตระดับที่มีหลากหลายรูปแบบ			
2. ผู้เรียนบรรเลงโน้ตระดับรูปแบบต่าง ๆ ตามการแนะนำของผู้สอนและปฏิบัติตามแบบได้			

พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
3. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติโน้ตระดับ ตามคำชี้แนะของผู้สอนได้			
4. ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับได้อย่างเหมาะสมกับบทประพันธ์			
5. ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับเต็มเต็มความสมบูรณ์ของบทเพลงและแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น			
6. ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติโน้ตระดับเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบทประพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้			
7. ผู้เรียนนำทักษะที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์สิ่งใหม่			

2. ด้านการกำหนดเนื้อหา

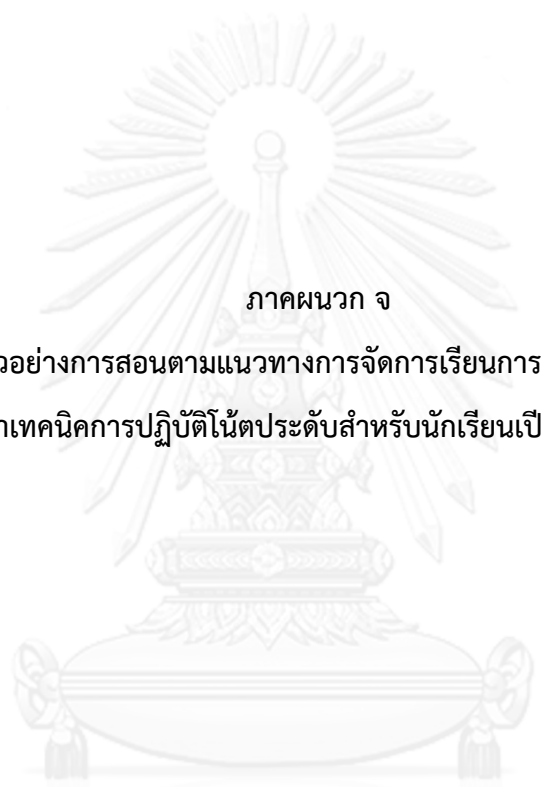
หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนด้านโน้ตระดับสำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางควรประกอบด้วย			
1. ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ			
2. ประเภทของโน้ตระดับ ประกอบด้วย Trill, Turn, Mordent, Appoggiatura			
3. บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียง เมเจอร์ และ ไมเนอร์ อย่างน้อย 5 sharp, 5 flat			

หลักการกำหนดเนื้อหาสาระ	จัดการเรียนการสอน		หมายเหตุ
	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	
4. อัตราจังหวะ ประกอบด้วย 2/2, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8			
5. ทำนอง ประกอบด้วย โหม่งทำนอง การเพิ่มโน้ตประดับในทำนอง			
6. เสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตประดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด			
7. บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตประดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค			
8. การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทเพลงที่มีความหลากหลาย			
9. การอ่านโน้ตประดับในบทเพลงอย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตประดับได้			
10. การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับได้			
11. ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตประดับในบทเพลง			
12. การตีความโน้ตประดับในบทเพลงตามเนื้อหาและบริบทของบทเพลง			
13. การสร้างสรรค์โน้ตประดับในบทเพลง			

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
	การสาคิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
5. ทำนอง ประกอบด้วย โม ที่ฟทำนอง การ เพิ่มโน้ตระดับใน ทำนอง										
6. เสียงประสาน ประกอบด้วย การ เพิ่มโน้ตระดับใน แนวเบส และแนว ของทางเดินคอร์ด										
7. บริบททาง ประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องกับบท ประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการ ประพันธ์และการใช้ โน้ตระดับในบท ประพันธ์ ยุคบา โรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และ ศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการ ประพันธ์ของนัก ดนตรีในแต่ละยุค										

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
	การสาธิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
8. การร้องโน้ต ระดับแต่ละ รูปแบบได้ ด้วยการ วิเคราะห์ ศึกษา รูปแบบจากการฟัง บทเพลงที่มีความ หลากหลาย										
9. สามารถอ่านโน้ต ระดับในบทเพลง อย่างฉับพลันและ ปฏิบัติตาม สัญลักษณ์ของโน้ต ระดับได้										
10. การเชื่อมโยง ความรู้พื้นฐานเพื่อ ใช้ในการปฏิบัติโน้ต ระดับได้										
11. ทักษะการ ฝึกซ้อมและการ วางแผนฝึกซ้อมโน้ต ระดับในบทเพลง										
12. การตีความโน้ต ระดับในบทเพลง ตามเนื้อหาและ บริบทของบทเพลง										

เนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม							สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
	การสาคิต	การวิเคราะห์	การวิจารณ์	การสร้างแรงบันดาลใจ	การใช้เสียงก่อน	การวางแผนฝึกซ้อม	การแสดง			
13. การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทเพลง										
14. ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน										

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรี
เพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

GROUP A

Rondo

2nd movement from Sonata in F, Anh 5

Ludwig van Beethoven
(1770-1827)

Allegro [♩ = 108-120]

p *f* *p* *f* *[p]* *[cresc.]* *[f]* *[dim.]* *p* *f*

(1)

Dynamics and articulation in square brackets are editorial.

(2) (3) Players with small hands may omit the bracketed notes.

ที่มา

หนังสือสอบวัดมาตรฐานของสถาบันทรินิตี้ (Trinity) ระดับเกรด 4 ค.ศ. 2012 - 2014

หน้า 4 - 5 (Trinity Guildhall, 2012-2014a)

ตัวอย่างการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรี
เพื่อพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติโน้ตระดับสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง

ตัวอย่างแนวทางในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 2.ด้านเนื้อหา 3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ด้านสื่อ 5. ด้านการวัดและประเมินผล

บทประพันธ์ที่นำมาทำมาใช้เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน คือ Rondo 2nd movement from Sonatina in F, Anh 5 ประพันธ์โดย Ludwig van Beethoven

1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

1.1) สามารถนำความรู้พื้นฐานมาใช้ในการอธิบายโน้ตระดับประเภท Trill และ Turn ในบทประพันธ์ได้

1.2) สามารถเชื่อมโยงความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ด้านประเภทของโน้ตจากการวิเคราะห์มาใช้ในการปฏิบัติในบทประพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

1.3) สามารถวิเคราะห์ความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์ และ ปฏิบัติออกมาได้

1.4) สามารถคิดรูปแบบการบรรเลงโน้ตระดับขึ้นมาใหม่ได้

1.5) สามารถอธิบายความพึงพอใจต่อการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้

2. ด้านเนื้อหา

2.1) ความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ

2.2) ประเภทของโน้ตระดับ

ในบทประพันธ์พบโน้ตระดับ 2 รูปประเภทคือ Turn และ Appoggiatura ในส่วนความถี่ของโน้ตระดับที่พบในบทประพันธ์คือ Turn จำนวน 5 จุด และ Appoggiatura จำนวน 1 จุด และในหนังสือสอบวัดมาตรฐานทางด้านดนตรีนั้นได้มีการแนะนำตัวอย่างในการบรรเลงไว้อย่างละ 1 รูปแบบในบทประพันธ์

2.3) บันไดเสียง ประกอบด้วย บันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์

ในบทประพันธ์เครื่องหมายประจำกุญแจเสียง คือ F major ตีเครื่องหมายแฟล็ตหนึ่งตัวที่โน้ตตัว B

2.4) มีการจัดการเรียนการสอนด้านอัตราจังหวะ

ในบทประพันธ์เครื่องหมายประจำจังหวะคือ 2/4 ซึ่งเท่ากับภายในหนึ่งห้องเพลงจะมีสองจังหวะ โดยโน้ตตัวดำหนึ่งตัวเท่ากับหนึ่งจังหวะ และบทประพันธ์มีความเร็วคือ Allegro ซึ่งค่อนข้างเร็ว

2.5) มีการจัดการเรียนการสอนด้านทำนอง ประกอบด้วย โหมทึฟทำนอง การเพิ่มโน้ตประดับในทำนอง

ในบทประพันธ์พบโน้ตประดับที่ทำนองหลักของบทประพันธ์ ส่วนมากอยู่ในจังหวะยก

2.6) มีการจัดการเรียนการสอนด้านเสียงประสาน ประกอบด้วย การเพิ่มโน้ตประดับในแนวเบส และแนวของทางเดินคอร์ด

ในบทประพันธ์ไม่พบโน้ตประดับในแนวของเสียงประสาน

2.7) บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบการประพันธ์และการใช้โน้ตประดับในบทประพันธ์ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และศตวรรษที่ 20 รวมถึงรูปแบบการประพันธ์ของนักดนตรีในแต่ละยุค

บทประพันธ์ชื่อว่า Rondo 2nd movement from Sonatina in F, Anh 5 เป็นบทประพันธ์ที่แยกออกมาจาก Sonatina in F ทั้งนี้บทประพันธ์ประเภท Sonatina เป็นบทประพันธ์สำหรับเดี่ยวเครื่องดนตรีที่ไม่ยาวมาก ในบทประพันธ์นี้แยกท่อนที่มีชื่อว่า Rondo ออกมาให้ผู้เรียนได้บรรเลง Rondo เป็นบทประพันธ์ที่มีความสนุกสนาน ในบทประพันธ์นี้ผู้ประพันธ์คือ Ludwig van Beethoven เป็นนักประพันธ์ที่อยู่ระหว่างยุคคลาสสิกตอนปลายและโรแมนติกตอนต้น ซึ่งบทประพันธ์นี้แต่งขึ้นในรูปแบบบทประพันธ์ในยุคคลาสสิก

2.8) การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย

ให้ผู้เรียนร้องโน้ตหลักก่อนเพื่อให้เข้าใจส่วนประกอบหลักของบทประพันธ์ แล้วค่อยเพิ่มการร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบเข้าไป

2.9) การอ่านโน้ตประดับในบทประพันธ์อย่างฉับพลันและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ของโน้ตประดับ

ให้ผู้เรียนดูโน้ตประดับในบทประพันธ์และทำการทดลองปฏิบัติเพื่อดูความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโน้ตประดับแต่ละประเภท

2.10) การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติโน้ตประดับได้

2.11) ทักษะการฝึกซ้อมและการวางแผนฝึกซ้อมโน้ตระดับในบทประพันธ์

ผู้เรียนฝึกโน้ตระดับพร้อมกับโน้ตหลักเฉพาะส่วนก่อน แล้วให้ผู้เรียนฝึกโน้ตระดับรวมไป กับบทประพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการบรรเลงโน้ตระดับนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2.12) การตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทประพันธ์

เนื้อหาของความขึ้นอยู่กับยุคสมัยของบทประพันธ์และผู้แต่ง รวมถึงการปรากฏของโน้ต ระดับในแนวทำนอง

2.13) การสร้างสรรค์โน้ตระดับในบทประพันธ์

2.14) ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออก ในตัวผู้เรียน

3. กิจกรรมการเรียนการสอน

3.1) ชั้นแรกผู้สอนควรแนะนำบทประพันธ์กับผู้เรียน ด้วยการอธิบายบริบททาง ประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ เริ่มจากชื่อของบทประพันธ์ ผู้แต่ง ยุคของบทประพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนมี ความเข้าใจด้านบริบทของบทประพันธ์ในเบื้องต้น และผู้สอนควรให้การบ้านเพื่อให้ผู้เรียนไปหาข้อมูล เพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยผู้สอนอาจแนะนำแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำมาเล่าให้ฟัง เกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์นั้น ๆ การให้การบ้านจะเป็นการสร้างเสริม ประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านความรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3.2) เมื่อผู้สอนแนะนำบทประพันธ์ให้กับผู้เรียนแล้ว ผู้สอนควรอธิบาย เครื่องหมายกำหนด กุญแจเสียง อัตราจังหวะ และอธิบายประเภทของโน้ตระดับในบทประพันธ์ให้ผู้เรียนฟัง และผู้สอน วิเคราะห์เนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับ ทำนอง และเสียงประสาน พร้อมกับการสาธิตให้ผู้เรียน ฟัง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นข้อแตกต่างระหว่างการบรรเลงแบบไม่มีโน้ตระดับและแบบที่มีโน้ตระดับ และเป็นการสอนให้ผู้เรียนฟังเสียงก่อนสัญลักษณ์ แต่ทั้งนี้การฝึกซ้อมเบื้องต้น ผู้สอนควรให้ผู้เรียน บรรเลงเฉพาะโน้ตหลักก่อน เพื่อให้ผู้เรียนตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้ แล้วค่อยเพิ่มโน้ต ระดับเข้าไปภายหลัง

3.3) ในการเพิ่มโน้ตระดับในบทประพันธ์ภายหลัง ผู้สอนต้องอธิบายการเพิ่มเติมโน้ต ระดับในบทประพันธ์ให้ผู้เรียนฟังว่า การเพิ่มโน้ตระดับต้องขึ้นอยู่กับยุคของบทประพันธ์ สไตล์

ในการบรรเลงบทประพันธ์ และการบรรเลงตามรูปแบบของผู้ประพันธ์ในแต่ละบุคคล พร้อมกับการยกตัวอย่างในการบรรเลง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างของการปฏิบัติโน้ตระดับ

3.4) กิจกรรมการสอนที่ขาดไม่ได้คือด้านการวางแผนฝึกซ้อม เมื่อพบโน้ตระดับในบทประพันธ์ผู้สอนควรให้ผู้เรียนปฏิบัติโน้ตหลักก่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทำนองหลัก และเสียงประสาน แล้วค่อยเพิ่มโน้ตระดับเข้าไปในภายหลัง เพื่อให้การปฏิบัติโน้ตระดับไม่รบกวนทำนองหลัก ผู้สอนต้องอธิบายไปพร้อมกับสาธิตให้ผู้เรียนฟังว่าการฝึกซ้อมควรปฏิบัติอย่างไร และการฝึกซ้อมควรแยกบทประพันธ์ออกเป็นท่อนหรือประโยคของบทประพันธ์เพื่อให้ง่ายต่อการฝึกซ้อม และเพื่อให้การฝึกซ้อมออกมามีประสิทธิภาพ

3.5) เมื่อผู้เรียนสามารถบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้แล้ว ผู้สอนควรตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์พร้อมกับผู้เรียน และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโน้ตระดับกับโน้ตหลัก และผู้สอนควรบรรเลงให้ผู้เรียนฟังว่าโน้ตระดับในบทประพันธ์สามารถตีความได้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำสิ่งที่ผู้สอนสาธิตให้ดูไปปรับใช้สำหรับบทประพันธ์ได้ในอนาคต

3.6) เมื่อผู้เรียนสามารถตีความโน้ตระดับได้แล้ว ผู้สอนควรอธิบายความสำคัญของโน้ตระดับในบทประพันธ์ และสาธิตให้ผู้เรียนฟังหลายหลากรูปแบบ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์และบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์รวมทั้งอธิบายว่าสิ่งที่ตนเองบรรเลงมีความเหมาะสมกับบทประพันธ์มากน้อยเพียงใด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทักษะโน้ตระดับแต่ละรูปแบบในบทประพันธ์ และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เมื่อเกิดความขัดข้องผู้สอนต้องอธิบายและหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติสิ่งเหล่านั้นออกมาได้อย่างถูกต้อง

3.7) ในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวิจารณ์ เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนเมื่อผู้เรียนปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์ได้แล้ว การวิจารณ์จะเป็นการเสนอแนะหรือการให้คำแนะนำสำหรับการปฏิบัติโน้ตระดับในบทประพันธ์นั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำกลับไปแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

3.8) กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการสร้างแรงบันดาลใจ สิ่งนี้ควรทำไปควบคู่กับการสอนด้วยวิธีการสาธิตและการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติโน้ตระดับ

3.9) การเรียนการสอนด้วยวิธีการแสดงเป็นส่วนสุดท้ายที่ผู้สอนต้องทำการอธิบายและสาธิตให้ผู้เรียนฟัง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถถ่ายทอดบทประพันธ์ออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.10) กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการสร้างสรรค์ ในส่วนนี้ผู้สอนควรวางแผนในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสอดแทรกด้านเนื้อหา ประกอบด้วย บริบทของบทประพันธ์ ประเภทของโน้ตประดับ โดยการสาธิตการบรรเลงให้มีความหลากหลาย แล้วให้ผู้เรียนลองคิดรูปแบบในการบรรเลง ทั้งนี้ด้านการสร้างสรรค์ต้องขึ้นอยู่กับตัวของผู้เรียนด้วยว่ามีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติโน้ตประดับมากน้อยเพียงใด

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

4.1 หนังสือแบบฝึกหัด สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระ ด้านประเภทของโน้ตประดับ บันไดเสียง อัตรารังหะ

4.2 แบบฝึกหัดด้านทฤษฎี สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ ประเภทของโน้ตประดับ บันไดเสียง อัตรารังหะ ทำนองและเสียงประสาน

4.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ ความหมายและความสำคัญของโน้ตประดับ ประเภทของโน้ตประดับ ทำนองและเสียงประสาน บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์

4.4 วรรณกรรมดนตรี สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ บริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ความหมายและความสำคัญของโน้ตประดับ การตีความเนื้อหาและบริบทของบทประพันธ์

4.5 เว็บไซต์ สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย ทำนองและเสียงประสาน ทักษะการแสดง

4.6 ซีดีเพลง, MP3 สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ การร้องโน้ตประดับแต่ละรูปแบบได้ด้วยการวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบจากการฟังบทประพันธ์ที่มีความหลากหลาย ทำนองและเสียงประสาน

4.7 การแสดงสด สื่อประเภทนี้ควรใช้กับเนื้อหาสาระดังนี้ ทักษะการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดง และความกล้าแสดงออกในตัวผู้เรียน

5. ด้านการวัดและประเมินผล

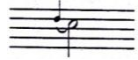

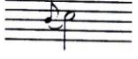

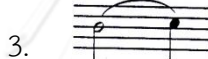
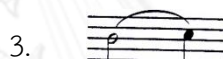
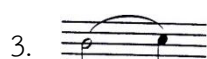

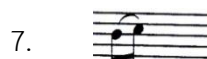

5.1 การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน ควรใช้กับเนื้อหา ด้านความหมายและความสำคัญของโน้ตระดับ ประเภทของโน้ตระดับ บริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ บันไดเสียง อัตราจังหวะ แนวทำนองและเสียงประสาน การร้องโน้ตระดับแต่ละรูปแบบ การอ่านโน้ตระดับอย่างฉับพลัน ในส่วนนี้จะวัดความรู้ความเข้าใจทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติเฉพาะส่วน

5.2 การวัดและประเมินผลท้ายชั่วโมงเรียน ควรใช้กับเนื้อหาด้านประเภทของโน้ตระดับ บันไดเสียง อัตราจังหวะ แนวทำนองและเสียงประสาน การเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานใช้ในการปฏิบัติโน้ตระดับ บริบททางประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ การวางแผนฝึกซ้อม ในการวัดและประเมินผลในส่วนนี้จะวัดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติโน้ตระดับตามที่คุณสอนได้ทำการสอนในชั่วโมงเรียน ทั้งหมดทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และวางแผนในการฝึกซ้อมให้กับผู้เรียนกลับไปฝึกฝน

5.3 การวัดและประเมินผลหลังเรียน ควรใช้กับเนื้อหาทั้งหมดที่เรียนมาและประเมิน ความถูกต้องของตัวโน้ต ความถูกต้องของจังหวะ ความถูกต้องของสไตล์ของบทประพันธ์ และการบรรเลงโน้ตระดับในบทประพันธ์โดยรวมว่าผู้เรียนสามารถตีความโน้ตระดับในบทประพันธ์ตามเนื้อหาและบริบทของบทประพันธ์ได้หรือไม่ และวัดจากทักษะในการแสดงของผู้เรียน

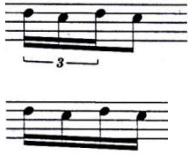

ตัวอย่างรูปแบบการบรรเลงโน้ตระดับในแต่ละยุค

1. Appoggiaturas

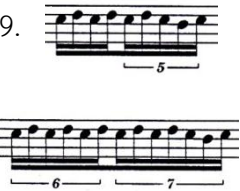
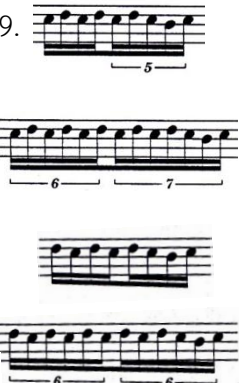
ประเภทของ โน้ตระดับ	วิธีการปฏิบัติ		
	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
1. 	1. 	1. 	1.
2. 	2. 	2. 	2.
3. 	3. 	3. 	3.
4. 	4. 	4. 	4.
5. 	5. 	5. 	5.
6. 	6. 	6. 	6.
7. 	7. 	7. 	7.
8. 	8. 	8. 	8.

ประเภทของ โน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Appoggiaturas	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
9. 	9. 	9. 	9.
10. 	10. 	10. 	10.
11. 	11. 	11. 	11.
12. 	12. -	12. 	12.
13. 	13. -	13. 	13.

2. Trills

ประเภทของ โน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Trills	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
<p>1.</p> 	<p>1.</p> 	<p>1.</p> 	<p>1.</p>
<p>2.</p> 	<p>2.</p> 	<p>2.</p> 	<p>2.</p>

<p>3.</p> 	<p>3.</p> 	<p>3.</p> 	<p>3.</p>
<p>4.</p> 	<p>4.</p> 	<p>4.</p> 	<p>4.</p>
<p>5.</p> 	<p>5.</p> 	<p>5.</p> 	<p>5.</p>
<p>6.</p> 	<p>6.</p> 	<p>6.</p> 	<p>6.</p>
<p>7.</p> 	<p>7.</p> 	<p>7.</p> 	<p>7.</p>
<p>8.</p> 	<p>8.</p> 	<p>8.</p> 	<p>8.</p>

<p>9.</p> 	<p>9.</p> <p>-</p>	<p>9.</p> 	<p>9.</p>
---	--------------------	--	---

3. Turns

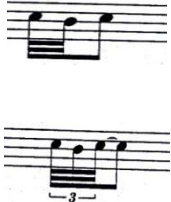

ประเภทของ โน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Turns	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
<p>1.</p> 	<p>1.</p> 	<p>1.</p> 	<p>1.</p>
<p>2.</p> 	<p>2.</p> 	<p>2.</p> 	<p>2.</p>

ประเภทของ โน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Turns	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
3. 	3. 	3. 	3.
4. 	4. 	4. 	4.
5. 	5. 	5. 	5.
6. 	6. 	6. 	6.

ประเภทของ โน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Turns	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
7. 	7. 	7. 	7.

4. Mordents

ประเภทของโน้ตประดับ	วิธีการปฏิบัติ		
Mordents	ยุคบาโรก	ยุคคลาสสิก	ยุคโรแมนติก
1. 	1. 	1. 	1. -
2. 	2. 	2. 	2. -

3. 	3. 	3. 	3. -
4. 	4. 	4. 	4. -

ภาคผนวก ฉ
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการให้สัมภาษณ์

อาจารย์ ชลภัทร จงสถิตย์วัฒนา

อาจารย์ เสกข์ ทองสุวรรณ

อาจารย์ จุน โคมัตสึ

ดร.ตรีทิพ กมลศิริ

ผศ.ดร.ภาวไล ตันจันทร์พงศ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

อาจารย์ ดร.ดนิญา อุทัยสุข

ผศ. ดร.รังสิพันธุ์ แข็งขัน

อาจารย์ ดร.ชิตพงษ์ ตรีมาศ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแนวทางการจัดการเรียนการสอน

อาจารย์ เสกข์ ทองสุวรรณ

อาจารย์ ผศ.ดร.ภาวไล ตันจันทร์พงศ์

ผศ. ดร.รังสิพันธุ์ แข็งขัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุกญา สกุด ประมาะยัง เกิดเมื่อวันที่ 6 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2532 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีพ.ศ. 2554 และในปี พ.ศ. 2555 ได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลป ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY